

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 26 maj 2014*§ 3 Interpellation om vräkta och hemlösa barn (nr 2014:6)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande! Tack för svaret, borgarrådet! Den här interpellationen bygger på olika faktamaterial som jag har tagit fram från olika källor, vilket också framgår av interpellationen. Av svaret framgår att de siffror som jag hänvisar till i och för sig är korrekta, direkt tagna ur stadens databas. Däremot framgår det inte av interpellationen att detta också är rådata som inte är analyserat och därmed inte ger en helhetsbild, står det i svaret. Dessa data särskiljer inte de olika boenden som finns runt om i staden för barnfamiljer, står det vidare. Det tycker jag faktiskt det gör genom att det är förhållanden från olika håll när det gäller hemlösa barn.

Det talas i svaret om stadens databas och rådata. Men socialförvaltningen i Stockholm tog fram siffror åt P4 i Radio Stockholm och beskrev situationen. Av inslaget framgick också att till exempel en bostadslös och ensamstående pappa med två barn, fyra och fem år gamla, hade flyttat sex gånger under vintern till olika vänner. Högst verklig var också den kartläggning som Bredängsskolans rektor tillsammans med elevhälsoteamet genomförde förra hösten när det gäller Bredängsskolans elever och deras boendesituation.

Resultatet var så nedslående att man startade en arbetsgrupp, kallad BIR, Barn i riskzonen. Flera elever bodde på vad de själva kallade hotellhem och delade badrum och kök med okända personer, även med personer med missbruksproblem. En del bodde på jourhem, många var inneboende, bodde kontraktslöst eller i skyddat boende. Det behövs ingen större analys för att förstå situationens allvar.

I svaret står det: Vi lägger stor vikt vid evidens- och resultatbaserad styrning. Men vad innebär det i de olika fallen? Inte tillräckligt, bör det tilläggas.

Socialtjänsten måste samarbeta med andra aktörer, som stadens förvaltningar och hyresvärdar, idéburna organisationer etcetera. Det behövs också en särskild handläggare, lätt tillgänglig, om elräkningen eller hyran eller andra viktiga räkningar blir obetalda för barnfamiljer i riskzonen. Den största orsaken till vräkning av barnfamiljer är nämligen obetald hyra.

Jag håller med om att det finns omständigheter som är svåra att styra. Om detta och mycket mer sade barnombudsmannen, BO, i P4 den 5 februari i år. Den som vill ta del av det kan söka under rubriken Barnombudsmannen. Det är inte förenligt med svensk lagstiftning.

Barnombudsmannen tog också upp våld och kaos i hemmet och sade att i en sådan situation kan tillfälliga lösningar för någon vecka eller så vara nödvändiga, men det

är en nödlösning och får inte pågå under en lång tid. Men på bara sex år har antalet barn som socialtjänsten placerat på vandrarhem eller hotell mer än tredubblats.

Anförande nr 3

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Tack, Eivor Karlsson, för interpellationen! Jag tycker att det är en viktig fråga som Eivor Karlsson ställer, och den är verkligen värd att belysa. Det är inte så att vi inte tar situationen på allvar, men jag vill ändå förtydliga att det är rådata som Eivor Karlsson har fått tillgång till. Vi kommer senare att få en mer genomgripande analys på den här statistiken, som ännu inte är analyserad. Vi får det till socialnämnden vartannat år om familjer i osäkra familjeförhållanden.

Ofta ser vi att det är familjer som har kommit till Sverige från utlandet. De har befunnit sig i Sverige, har saknat arbete ofta under tre års tid och lever i osäkra boendeförhållanden. Man kan också ha pendlat inom länet. Det handlar väldigt mycket både om att se till boendet där vår Stiftelse Hotellhem, SHIS, har ett särskilt uppdrag för de här familjerna och om att se till att vägen till försörjning blir snabbare, att det blir en tydligare etablering på arbetsmarknaden.

Det om detta, men så till de siffror som Eivor Karlsson har tagit fram. Då jag kan nämna i sammanhanget är att enligt den senaste statistiken från Kronofogdemyndigheten har det aldrig varit så få barn i Stockholm som blivit föremål för vräkning. Men ändå ser vi att det fortfarande ibland uppkommer situationer där barn blir placerade av socialtjänsten, kan hända, under natten väldigt snabbt på hotell eller hotellliknande boenden. Jourhem nämndes, men också såklart kvinnojourer och annat.

Man ser inte i rådata hur länge man är placerad i de här typerna av boenden, och det skulle vara intressant att titta på det. Det kan vara helt rätt att från en natt till en annan placera därför att det inte är bra att bo kvar i den miljö man är i. Men man ska inte vara länge i osäkra boendeformer. Där har Stiftelsen Hotellhem ett tydligt uppdrag, och köerna är borta.

Jag håller med om att budget- och skuldrådgivningen är viktig. Vi kan se att i många av stadsdelarna är köerna helt borta. För några år sedan hade vi 13 månaders väntetid till budget- och skuldrådgivning. Vi har sagt att ingen barnfamilj ska behöva vänta i mer än en vecka för budget- och skuldrådgivning. Vi kan se att i många stadsdelar är det till och med kortare än det när det gäller öppna mottagningar och annat. Jag håller med om att det är ett viktigt arbete framåt.

SHIS, stadens bostadssociala resurs, kommer att få än fler lägenheter; 500 till är planerade. Men vi har tagit emot väldigt många människor från andra delar av världen därför att vi vill det, men då kan det vara så att man bor i andra hand och vi inte riktigt känner till det. Sedan uppdragas det från en dag till en annan att man kanske inte kan bo kvar, och då måste vi hantera situationen.

Den pappa som Eivor Karlsson nämnde – jag lyssnade också på det inslaget – hade flyttat mellan olika kommuner i länet. Det var alltså inte så många flyttar inom Stockholms stad. Självklart ska vi göra allt för att hindra att barn lever i hotellliknande förhållanden. Sedan har vi SHIS med hotellhem, och det tycker jag är

något helt annat. Där kan man leva i flera år, och det är relativt tryggt, även om vi ska sträva efter att ordna en egen bostad.

Anförande nr 4

E i v o r K a r l s s o n (MP): Den pappa som vi pratar om flyttade runt i länet eller i kommunen därför att han kanske hade alla vänner i Stockholms kommun, så det är ganska naturligt att man flyttade mellan de olika platserna.

I svaret tar borgarrådet upp vräkta och avhysta barn och inte hemlösa, som jag skriver i min interpellation om. Om de här barnen inte får ett boende blir konsekvensen att det kan bli så många som 253 barn räknat från 2010. Man har kommit fram till den uppgiften på socialförvaltningen. De fann uppgifterna åt P4. Socialtjänsten placerar allt fler barn med föräldrar i Stockholm på vandrarhem eller hotell. På sex år har antalet barn som socialtjänsten har placerat på vandrarhem eller hotell mer än tredubblats. Det var främst mellan åren 2010 och 2013 som antalet barn som socialtjänsten placerat på vandrarhem eller hotell har skjutit i höjden.

I snitt bodde 258 barn per månad som saknade bostad på vandrarhem eller hotell i Stockholm förra året. År 2010 var det ca 90 barn per månad som bodde på samma sätt. Det är klart att om inte den första gruppen får något hem fylls det på hela tiden, och hemlösheten ökar för dessa barn.

Anförande nr 5

K a r i n R å g s j ö (V): Jag ska vara väldigt kortfattad, fru ordförande. Det här är en fråga som vi har pratat ganska mycket om tidigare. Problemet är väl att det ser väldigt olika ut i olika stadsdelar. Det här är budgetstyrt. I de stadsdelar som har en stark budget har man som vräkt barn en möjlighet att få en någorlunda sjyst bostad att bo i. I annat fall kan man få bo på vandrarhem. Det ser alltså väldigt olika ut.

Jag har en fråga. Det här vore väldigt intressant att kartlägga lite mer på djupet. Är det något slags funderingar på att göra det? Det vore intressant att se vad som händer med alla de här barnen, följa upp efter ett år. Löser sig boendesituationen, eller bor man ytterligare en period på vandrarhem? Det som oroar mig är att det är så olika, att likvärdigheten över staden inte riktigt klickar när det gäller den här typen av sociala frågor.

Anförande nr 6

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det är därför vi måste få återkomma när vi har rapporten som innehåller analysen av situationen. Det är väldigt svårt att bara titta på enskilda rådata. Vi måste se: Handlar det om Stiftelsen Hotellhem som har lägenheter för barnfamiljer där man kan bo i flera år, eller handlar det om någon form av skyddat boende? Det är självklart så att det ibland kommer att finnas behov av skyddat boende även för barn. Vi måste analysera detta vidare.

Det handlar inte bara om vräkta barn, utan i många fall har det tillbaka i tiden handlat om människor som har kommit från utlandet, flytt från krig och förföljelse eller av andra skäl kommit till Sverige. Man kanske bosätter sig hos släkt, och det fungerar jättebra i två tre år, men en dag funkar det inte lika bra. Det är trångbott, och det

uppkommer situationer där vi snabbt behöver hitta någon annan form av boende. Då måste vi fortsätta att utveckla SHIS verksamhet såklart som ska ta emot barnfamiljer.

Det är en komplex situation. Vi måste som sagt analysera vilka grupper det rör sig om och hur behovet ser ut. Jag håller med om att vi behöver följa upp detta från ett år till ett annat för att se hur det ser ut på sikt. Men att det skulle vara ekonomiska skäl håller jag inte med om. Är det någonting vi ser är det att kortsiktiga boenden från en natt till en annan eller en vecka i taget är oftast mycket dyrare än att placera långsiktigt. Det ska man ha med sig. Det är inte så billigt med de mer akuta boendelösningarna. Som sagt beror en del av detta på skyddat boende och annat som jag tror vi alla är eniga om behövs, även om det är olyckligt att det ska behövas.

Vi får återkomma när vi har en reell rapport att förhålla oss till. Nu har vi som sagt enskilda rådata som det inte går att säga så mycket om, till exempel hur många nätter det handlar om. Det är bara antalet individer, och det lär öka, för vi blir allt fler, och då är det inte konstigt att numerären ökar.

Anförande nr 7

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande! Jag vill egentligen bara ta upp en fråga till. Det står i svaret att den tidigare kö som fanns inom SHIS för att få en lägenhet i dag i stort sett är borta. Jag undrar hur det är möjligt att den är borta när det dels är så många barn som är hemlösa, hur många vet vi inte, dels är andra grupper som SHIS ansvarar för. Hur kan det komma sig att kön är borta?

Anförande nr 8

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det tillkommer hela tiden nya lägenheter. Jag var så sent som i februari och invigde nya lägenheter för SHIS i Vällingby. Fram till 2016 kommer 500 nya lägenheter att komma till. Det är också en genomströmning. Flera har varit länge i bostadskön och kan lämna SHIS boende, precis som det är tänkt. Det är inte heller så att man bor kvar konstant där, utan det sker en genomströmning i dag i deras bestånd.

§ 4 Interpellation om stadens konstnärateljéer (nr 2014:8)

Anförande nr 9

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

A n n M a r i E n g e l (V): Fru ordförande! Det är tyvärr inte första gången vi diskuterar den här frågan, kanske inte heller sista gången även om man skulle hoppas det. Det är en väldigt viktig fråga i Stockholm, en viktig kulturpolitisk fråga.

Häromdagen kom en ny undersökning från KRO, Konstnärernas Riksorganisation, som visar att 64 procent av konstnärerna har en taxerad månadsinkomst på under 13 300 kronor. Detta trots att de har en lång akademisk utbildning, att det finns ett mycket stort intresse för konst med besök på alla våra museer och gallerior.

Konstnärerna är beroende av tillgång till ateljéer. Det är en grupp konstnärer som verkligen behöver en plats att verka på. Det finns en fin tradition i staden att upplåta konstnärateljéer via Stadsholmen och via fastighetskontoret.

Nu är det en akut situation för många av konstnärerna. I en del fall har hyrorna redan höjts, i andra fall står man inför stora hyreshöjningar. Man hänvisar från staden bland annat till den nya lagen om att allmännyttan måste verka affärsmässigt. Kulturförvaltningen skriver i sin framtidsanalys att det är en av de stora viktiga frågorna.

Madeleine Sjöstedt hänvisar i svaret till ateljéstödet, vilket är en helt annan sak. Det räcker inte alls till. Det har för övrigt sjunkit från 9 miljoner till 7½ på de här borgerliga åren. Det ger väldigt mycket mindre till var och en: 1 000 kronor per månad kan man få i ateljéstöd. Det hjälper inte att det är en väldigt stor expertgrupp som bestämmer det, som borgarrådet skriver, för de kan inte trolla fram mer pengar.

Jag tycker att det är väldigt tråkigt att kulturborgarrådet passar i den här frågan. I dag var det en debattartikel i DN. Frågan togs upp i DN Stockholm. Där säger du, Madeleine, att du hoppas att Stadsholmen ska hålla igen hyrorna. I svaret på interpellationen säger du att du ser med tillförsikt på framtiden för konstnärateljéerna. Det är trevligt, men alla andra ser inte med tillförsikt på det och tycker att det är ett stort och akut hot. Det är redan ganska många som tror att de måste säga upp sina ateljéer. En del har fått hyreshöjningar på upp till 50 procent på tre år. En del har inte skrivit på, ärendet ligger hos hyresnämnden. De har försökt få till stånd ett samtal om den kulturpolitiska aspekten på detta, men de hänvisas fram och tillbaka.

Jag tycker att det är lite fegt att säga att det här bara är en fråga för Stadsholmen. Jag tycker att kulturborgarrådet måste ta tag i frågan. Det ska kunna finnas plats för bildkonstnärer i vår stad. Det ska inte bara finnas gallerior. Det måste finnas gallerior, ateljéer, plats för alla. Vi har ett antal fina ateljéer som faktiskt inte går att använda till något annat än till bostäder.

Vi måste hitta en lösning. Jag tycker att det är tråkigt att Madeleine gång på gång säger att det inte är något problem därför att det är ett stort och hotande problem. Jag tror att det bara är borgarrådet som ser på det här med tillförsikt.

Anförande nr 11

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära åhörare! Jag har fått frågan som kulturborgarråd. Jag svarade den i den egenskapen. Då kan jag bara konstatera att det är ateljéstödet som jag har hand om. Om Ann Mari Engel inte är nöjd med att jag talar om ateljéstöd får hon dirigera mig åt något annat håll, det hon vill att jag ska prata om. Jag svarar på de frågor som hon ställer på det sätt som jag tycker verkar logiskt.

I Stockholms stad har vi 600 konstnärer som uppstår stöd för att ha en ateljé. Var de konstnärerna hyr sin ateljé lägger vi oss inte i. Det gör vi av det skälet att man måste kunna bestämma själv hur mycket av sin inkomst man vill lägga på sin ateljé – om man vill ta de 1 000 kronorna i månaden och väljer en väldigt billig ateljé någonstans eller om man vill ha dyrare. Så ser vi på det från kulturnämnden, och det känner jag ett stort engagemang för.

Jag känner ett engagemang för att alla behandlas lika vad gäller nivåer på ateljéstödet. Något annat vore i högsta grad orimligt, tycker jag. Det vore orimligt att de som satt på en exklusiv ateljé eller en dyr ateljé skulle premieras av oss – missförstå mig rätt – genom att vi gick in med mycket större stöd, medan de som vill spara på sina pengar och kanske utforska sin konst ordentligt några år och inte betala så mycket pengar i hyra på något sätt skulle straffas av oss. Det är inte en rimlig hållning. Jag står verkligen upp för att det är viktigt att vårt ateljéstöd är lika.

Sedan talas det som hyrorna i ateljéhusen. Dem sätter inte jag. Jag kan bara konstatera att jag känner mig bekymrad, men jag tror att det kommer att gå att hitta en lösning. Däremot brukar jag säga att jag har gett fastighetskontoret i uppdrag att se om man kan hjälpa till att hitta nya lokaler för ateljéer för de konstnärer som inte vill betala så mycket för sin ateljé, att erbjuda det alternativet. I det alternativet kan inte ingå en tillförsäkran om sjöutsikt. Det gör det inte. Det är naturligtvis alldeles sant. Vi ska absolut hjälpa till för att hitta en rimlig nivå på vad man vill hyra och hur man vill hyra.

Vad gäller Stadsholmens hyror får frågan ställas till ansvariga borgarrådet. Jag kan bara konstatera att i det avtal som Ann Mari Engel refererar till handlar det om att man utgår från hyror på en väldigt låg nivå. Jag vet från fastighetskontoret att det varken handlar om marknadshyror eller ens självkostnadshyror. Det innebär att andra hyresgäster får betala att det inte renoveras i de här ateljéerna, vilket också är dåligt. Vi måste försöka hitta en lösning.

I min värld är det väldigt viktigt att de hus som är märkta som kulturfastigheter kan behålla sitt värde och vara vackra även hundra år framåt, och då måste vi få in resurser för att göra det. Om man inte tycker att de som hyr ska vara med och betala något för renoveringar får man väl fundera på vem det är som i så fall ska betala, för alla betalar ju på något sätt, även skattebetalare.

Anförande nr 12

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag delar borgarrådet Sjöstedts uppfattning att vi måste ha hyror som gör att man kan hålla statusen på våra kulturbyggnader. Men problemet är att man under en lång period inte har gjort det, utan våra kulturbyggnader har delvis förfallit. När det gäller fastighetskontorets ateljéer på Södermalm är det ganska mycket upprustning som inte har gjorts på väldigt lång tid,

vilket gör att de nuvarande hyreshöjningarna blivit väldigt kraftiga, för det är en stor brist i underhållet och man måste komma i kapp. Då kanske man måste ta ett större grepp, precis som man gör när man rustar upp miljonprogrammen. Man måste förstå att man inte kan ta ut hela kostnaden från den enskilda individen som just för tillfället sitter på hyreskontraktet.

Jag vänder mig lite mot beskrivningen att man kan bestämma själv om man vill hyra en billig eller dyr ateljé just med denna bakgrund. Absolut, man kan hyra en väldigt dyr ateljé, men de billiga ateljéerna håller på att försvinna. Det är det vi ser som ett problem eftersom man går alltmer mot marknadshyror. Det gläder mig att se att borgarrådet Larsson vill gå upp i debatten. Ett av problemen i diskussioner med er i den sittande majoriteten är att ni hela tiden hänvisar till varandra i stället för att försöka ta ett gemensamt ansvar. Nu kanske vi kan få svar på hur det ska bli med Stadsholmen och dess marknadshyror.

Det var bara ett par månader sedan vi hade en debatt om det här, och även då hänvisade borgarrådet Sjöstedt att det är det moderata borgarrådet Larsson som vill införa marknadshyror och att hon inte kan göra så mycket åt det. Det hade varit önskvärt att ni fram till i dag hade pratat ihop er. Men vi får se; Larsson kanske kommer att visa att ni har gjort det.

När det gäller marknadshyror tycker jag att det är häpnadsväckande att det i vissa fall, som i fråga om Rinkebystråket, är affärsmässigt att rusta upp stora delar av närområdet för att höja områdets kvalitet och status. Men man ser inte alls på samma sätt att det höjer ett områdes status och kvalitet att kunna ha konstnärsverksamhet i området. Ur mitt perspektiv är det väldigt affärsmässigt att inte ha marknadshyror rent generellt och låta allting likformas utan faktiskt se att det är värde och kvalitet för Stockholm att ha många typer av olika verksamheter. Då kanske man måste sätta hyrorna från kulturarbetarnas förutsättningar. Som det påpekades här är det med 13 000 kronor i månaden inte så lätt att få det att gå runt om man ska ha både sin bostad och sin arbetsplats inkluderat i det.

När det gäller det breda stödet vill jag hålla fast vid att om man ser ateljéstödet som någon del av lösningen är det väldigt tråkigt att vi har sett att antalet konstnärer som uppbar ateljéstöd har minskat. Totalt sett har stödet gått ned från 9 miljoner till 7½, och det är mer än 100 färre konstnärer i dag som får ateljéstöd jämfört med när ni tog över 2006.

Anförande nr 13

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag skulle önska att möjligen flera av dem som diskuterar de här frågorna sätter sig in i vad det handlar om i till exempel Stadsholmens förhandlingar om hyror. Man använder gärna ordet marknadshyror. Då kan jag meddela att det man tar hänsyn till när man sätter hyra i Stadsholmens olika lokaler, som är anpassade för konstnärsverksamhet eller för konsthantverkare, är just den marknaden. Man tar hänsyn till just hantverkare eller konstnärliga utövare i lokalerna.

Det är inte fråga om marknadshyror. Ni använder gärna det begreppet och får debatten på helt fel ända. Men det är inte marknadshyra att ta ut 450 kronor kvadratmeter och är för ett hus i Vitabergsparken, som det skrivs i dag om i

tidningen. Det är inte en marknadshyra, kan jag försäkra. Det är en betydligt lägre hyra som anpassats efter att man ska kunna ha verksamheter där av det slag som lokalerna är till för.

Stadsholmen har historiskt haft väldigt mycket bekymmer med att man har haft väldigt låga hyresintäkter. Det har lett till att beståndet 2006 när vi kom till makten var i väldigt dåligt skick. Man har behövt renovera många av fastigheterna. Det har skett genom att vi skjutit till pengar, koncernbidrag, för att klara av det. I själva verket är det orimligt att vi har ett fastighetsbestånd där man har en hyressättning som inte täcker ens förvaltningskostnaderna för fastigheterna. Det måste vara rim och reson.

När vi tog över 2006 såg vi hur det var ett fullständigt virrvarr när det gällde hyressättningen av de olika fastigheterna och lokalerna. Det fanns i samma område konstnärer som hade olika hyror. Det var skillnader i hyran på mellan ett par hundra kronor per kvadratmeter och år och upp till över 2 000 kronor per kvadratmeter och år. Så någon rim och reson måste man ha i förvaltningen för att kunna bedriva fastighetsförvaltning på ett seriöst sätt och kunna ta vara på fastigheterna.

Det är viktigt att vi har de här fastigheterna att förvalta och att vi har konstnärlig verksamhet i dem. Det gäller ateljéerna och de konsthantverkare som vi pratar om.

Vi ska ha klart för oss när vi diskuterar hyressättningen hos Stadsholmen att har man en verksamhet i en lokal där det till exempel säljs hantverk får man i praktiken också göra momsavdrag. Det innebär att på en hyra på 13 000 kronor kommer man att kunna dra av momsen i sin verksamhet. Men då krävs det att man har en verksamhet och att man har en omsättning. Det kanske är ett rimligt krav när man har en verksamhet att det finns någon intäkt från verksamheten.

De här lokalerna för våra konstnärer och hantverkare är just till för det, men det är rimligt att se över hyrorna. Det görs i en förhandling med varje enskild konsthantverkare eller konstnär i de förhandlingar som sker inom Stadsholmens normala regi.

Anförande nr 14

A n n M a r i E n g e l (V): Madeleine fortsätter att prata om ateljéstödet. Det var inte det jag frågade om. Jag har frågat om framtiden för ateljéhusen och tillgången till konstnärsateljéer och idén om hyrorna. Det kunde ha varit relevant om ateljéstödet på något sätt täckte hyreskostnaderna, men det gör det ju inte. Tvärtom har stödet sjunkit. Hade det inte varit så hade man kunnat diskutera det i förhållande till ateljéhyrorna.

Jag tycker att borgarrådet svarar väldigt cyniskt när hon säger att man kan välja själv om man vill ha en billigare ateljé. Var hittar man dem i Stockholms stad? Så tycker borgarrådet att man inte kan kräva sjöutsikt. Nej, självklart, konstnärerna ska inte ha sjöutsikt. Det ska hellre vara någon som kan betala för det.

Det handlar om hus som inte går att använda till någonting annat än till konstnärsateljéer. Det är det som gör att det här är en viktig principiell kulturfråga.

Det här bollandet mellan borgarråden angående beslutsnivåerna skapar förtvivlan bland hyresgästerna. Vem man än pratar med får man höra att det är någon annan som beslutar. Här går Joakim Larsson upp och säger att vi inte har satt oss in i hyresfrågan. Det är det vi har gjort, och det är därför som vi vill se på frågan principiellt. Vi tycker att det måste hända någonting. Vi vet vad det står i Stadsholmens verksamhetsplan. Fastigheternas immateriella värden, läge och kulturhistoria avspeglas inte fullt ut i nuvarande hyressättning. Att utnyttja hyrespotentialen för bostäder och lokaler är strategiskt avgörande för kommande år. Så står det. Det betyder att ni anser att ni måste höja hyrorna även för de kulturhistoriska lokalerna.

Självklart, Madeleine, ska vi se till att husen renoveras, men det är precis som påpekats att när det gäller andra renoveringar och upprustningar ställer man inte det kravet att just den nuvarande hyresgästen ska betala hela renoveringen. Man får se på det på ett annat sätt.

Jag tycker att det är tråkigt att bara majoriteten i Stockholm har valt att tolka hyreslagen så att de hela tiden hänvisar till hyresgästerna, Joakim. Man säger att nu är det beslutat att det måste vara affärsmässiga principer, och så definieras inte de principerna. Det kan också vara affärsmässigt i ett område att ha fler verksamheter än bostäder och har en inbjudande miljö och tillgång till öppna konstvisningar, till exempel. Er definition är bara att hyrorna måste höjas.

Sanningen är att väldigt många konstnärer oroar sig i dag för om de ska ha möjlighet att finnas kvar i de här ateljéerna. Därför tycker vi att kanske kulturborgarrådet och Joakim Larsson kunde sätta sig ned och diskutera eftersom det tydligen är olika ansvarsområden: Hur ska vi kunna lösa det här på ett vettigt sätt så att vi kan behålla konstnärsateljéerna till överkomliga hyror och ha kvar en blandad och attraktiv stad, som ni ju i alla sammanhang säger att ni vill ha? Lägg inte ansvaret på konstnärerna, Madeleine, och säg att de får själva välja hur de vill göra och använda den där tusenlappen. Det är faktiskt cyniskt.

Anförande nr 15

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Den här interpellationen handlar om de kommande hyreshöjningarna för Stockholms konstnärer. Den är adresserad till kulturborgarrådet, som också är fastighetsborgarråd. Vi var ganska många som hade förhoppningar om att hyreskostnaderna och lokalkostnaderna, hela det problemet för stadens konstnärer och kulturverksamheter, skulle få någon form av lösning när Alliansen slog ihop de två rotlarna, kulturroteln och fastighetsroteln. Men så har det inte blivit, tvärtom. Konstnärsateljéerna, som interpellationen handlar om, är bara en del eller möjligen en logisk följd av den borgerliga politik som ni har bedrivit i snart två mandatperioder.

Kulturförvaltningen skrev så här för några år sedan i en rapport: För kulturverksamheterna utgör lokalkostnader en allt ökande del. Detta urholkar stödet för produktionen av publik kulturverksamhet och konstnärlig utveckling. Flera verksamheter aviserar löpande att de står inför hyreshöjningar de inte klarar av.

Lokalkostnaderna, som tidigare hade legat relativt stabilt, har ökat lavinartat, skulle jag säga, med en brytpunkt vid just 2006-2007 då de borgerliga tog över makten. Det

visar rapporten. Orsaken till det är naturligtvis den moderata och folkpartistiska bostadspolitiken och fastighetspolitiken. Boultsbeeaffären minns vi, med hyreshöjningar för många kulturverksamheter, till exempel Tensta Konsthall. Till det lägger vi utförsäljningar av bostadsbolagens innehav och ombildningar till bostadsrätter. Det har slagit brett bland annat på kulturlivet, men nu kommer det som är riktat just mot konstnärer: hyreshöjningar i de gamla konstnärshusen och konstnärateljéerna.

Den DN-artikel som Ann Mari Engel hänvisade till tidigare visar att ni inte har lyckats lösa problemet. Det är ni som har skapat det här problemet genom att ni har förvärrat problemet. Ni hänvisar till lagparagrafer och tekniska saker. Men resultatet av er politik, för det här är en politisk fråga, är en gentrifierad stad och en segregerad stad.

Så behöver det inte vara. Vi behöver en ny politik, en radikalt ny politik. Gårdagens valresultat visar att väljarna vill ha en ny politik, en mer humanistisk politik, bort ifrån den ekonomistiska gentrifieringspolitik som ni har bedrivit alldeles för länge. I mina kvarter, där jag bor, alltså i valdistrikt Högalid 5 Bergsund södra, var det valnatten i går bara en promille ifrån att Miljöpartiet kunde ha bildat majoritet tillsammans med Feministiskt Initiativ. Vi fick 49,9 procent tillsammans. Så ser det ut på många håll runt om i staden. Stockholmarna vill ha en feministisk politik, en ny politik som inte jagar bort konstnärer. Det är en sådan politik stockholmarna vill ha.

I valet i går blev Miljöpartiet störst i Stockholm, och det innebär ett ansvar bland annat för konstnärerna. Vi kommer att ta det. Vi ska ha en tillåtande och tolerant stad där kulturen och konstnärerna har en plats över hela staden. Det ansvaret har inte ni tagit. Det visar den här interpellationsdebatten väldigt tydligt.

Anförande nr 16

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Det som ofta slår mig när jag debatterar med framför allt Vänsterpartiet och Miljöpartiet är vaktsläendet om grupper som har tillskansat sig någonting. Så ska de fortsätta att få det till varje pris, och det är fruktansvärt viktigt.

Jag är liberal och tycker att alla ska behandlas lika. Det är det allra mest grundläggande i min övertygelse. Det innebär att jag tycker att det är väldigt viktigt att alla konstnärer har något slags lika chanser vad gäller tillgång till ateljéer, inte bara de som har lyckats få en ateljé på Glasbruksgatan utan alla andra också.

Det var därför det var viktigt att skicka ut signalen att vårt stöd till konstnärerna går ut på att man har ateljéstöd, vilket har gjort det möjligt att skapa ateljéer för de konstnärer som slog sig samman och tog över ett helt hus i Årstaberget och fick ned sina hyror. Det var också därför, Emilia Bjuggren, som det var ett ganska stort ateljéstöd några år. Det var ett väldigt förutseende initiativ av min företrädare, som jag vill ge lite cred för detta, att se till att man kunde skapa dessa ateljéer och fick resurser att göra det. Det blev billigare för dem, och de fick jättebra lokaler som de själva ville ha. Konstnärerna är inte våra livegna hjon som vi ska säga till: Här har vi några hus, och där ska ni vara, och vi ska betala hyra åt er för att ni ska vara där.

Så kan det inte vara, utan vi måste försöka uppmuntra alla konstnärerna, och jag menar verkligen alla, att på något sätt få lika villkor på hyresmarknaden. Det är vad

det handlar om. Det går att göra saker om man inte låser sig vid att ateljéhusen är det enda sättet att stödja våra konstnärer. Det tycker jag är hemskt viktigt.

Som Joakim Larsson mycket riktigt påpekat är det inte marknadshyror. Jag har varit mycket skeptisk till diskussionerna om Stadsholmen och marknadshyror, men det är det inte fråga om. Det är inte ens självkostnadshyra. Det är inte så att hyresgästerna får det på hyran med en gång när man upprustar. Så är det, och det gäller enskilda hus eller om man hyr en lokal av staden. Alla hyr inte av staden. Många hyr av privata värdar. Hur tror ni att de tänker? Tror ni att de tänker att det här är en verksamhet som vi ska rå om, och vi höjer inte hyran?

Vi måste ha något slags lika villkor, och det är väldigt viktigt. Vi tar inte ut allting på hyran just nu. Detta avskrivs på ganska lång tid och ska naturligtvis så göras. Samtidigt måste dessa hus rustas upp. Det är vårt gemensamma ansvar att se till att dessa hus inte förfaller. Det har de fått göra under mandatperiod efter mandatperiod då politiker inte har orkat ta tag i frågan.

Emilia var själv inne på att husen har fått förfalla under en lång tid. Ja, det beror på att vi inte har vågat säga att vi måste hjälpas åt för att hitta en lösning. De som hyr ska ta en liten del, och vi ska lägga ut det på lång sikt och staden ska gå in med ateljéstöd.

Anförande nr 17

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill först säga att jag inte ser diskussionen om konstnärateljéerna eller ateljéstödet som kampen för de enskilda konstnärernas stöd eller att vi ska gynna vissa grupper, utan för mig är diskussionen en fråga om stockholmarnas tillgång till en varierad stad med kulturen nära. Det här är en kamp för stockholmarna, för vår stad. Jag tror att vi får ett väldigt fattigt kulturliv i vår stad om bara den kultur som kan bära sig själv på företagsmässiga grunder är den som kommer att finnas kvar.

Jag tror att det ibland till och med kan vara så att vi vill ha kultur som inte drar in några pengar företagsmässigt alls. Däremot tror jag att kulturen inte minst i denna tid är det som kan bidra till att skapa ett mer mänskligt, inkluderande och demokratiskt samhälle.

Det jag egentligen ville säga var att säga till borgarrådet Larsson apropå kostnaderna att sanningen inte är så enkel som han lät påskina, att det var något slags självkostnadsprincip. Man har höjt hyrorna bara för att täcka förvaltnings- och upprustningskostnaderna. Vi pratar om 40–50-procentiga höjningar. Vi har fått höra när vi har träffat konstnärer att det blir nivåer på minst 9 procent efter det att kostnaderna för förvaltning och upprustning är täckt och att det är till för att bidra till stadens avkastningskrav helt enkelt.

Jag tycker att det blir ett fattigare samhälle om det blir viktigare för oss att se till att våra bolag gör vinst och tillför till stadens totala skatteintäkter i stället för att vi faktiskt ser till att vi håller hyreskostnaderna på en nivå som gör att vi kan sköta våra fastigheter på ett ansvarsfullt sätt men har ett rikt kulturliv där många konstnärer kan finnas både i innerstaden och i ytterstaden för en lång tid framöver.

Anförande nr 18

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det blir en väldigt konstig diskussion när borgarrådet Bjuggren går upp och de facto inte har satt sig in i någonting av Stadsholmens ekonomi eller deras ekonomiska redovisning. Det faktum att man i Stadsholmen har haft ett eftersatt underhåll har resulterat i att man har fått ta pengar och överföra i koncernbidrag för att se till att hålla fastigheterna i någorlunda skick därför att hyresintäkterna inte täcker det.

När det gäller just de här lokalerna anpassas de inte efter några marknadshyror utan efter de hyror som råder på den marknad som konsthantverkare befinner sig på och som konstnärerna befinner sig på och som lokalerna är anpassade för, inte en reklambyrå eller någonting annat, absolut inte. Det här är för hantverkare byggt som ateljéer eller verkstäder.

Mats Berglund från Miljöpartiet är en konstnär i sig när han försöker oss att få hjärtklappning kanske, jag vet inte, men jag skrattade mest. Han hänvisade till valet i går och sade att Miljöpartiet skulle kunna sitta i majoritet med Fi. Jag vet inte vad Socialdemokraterna och Vänstern tyckte om det, men jag kan informera om att det var ett EU-val för det första. För det andra kommer det till val i höst, och då kanske det ser lite annorlunda ut. Håll tillbaka med högmodet, skulle jag vilja rekommendera.

Jag kan berätta att när det gäller den här typen av verksamheter i fastigheter som måste underhållas måste man se till att man kan renovera och underhålla dem. Då är frågan: Vem ska betala, Mats Berglund? Den frågan kan jag ställa till hela oppositionen. Vem är det som ska betala om man ska göra renoveringar och inte klarar det inom beståndet? Så var det nämligen förr. Då blir det andra hyresgäster som får betala, bostadshyresgäster och andra som har bostäder i samma bolag. I praktiken får de betala antingen genom att deras eget underhåll försvinner därför att det inte finns pengar till det, eller så får man göra koncernöverföringar från andra bolag. Det är med andra ord andra hyresgäster som ska få bekosta detta.

Någon måste betala, och det måste ni också inse. När det gäller Stadsholmen har man alltid tagit hänsyn till den enskilda verksamheten. Det var väldigt rörigt 2006 när det skiljde sig mellan ett par hundra och ett par tusen per kvadratmeter. Vi har faktiskt förhandlat med enskilda hyresgäster kring en ny hyra i de olika lokalerna.

Anförande nr 19

A n n M a r i E n g e l (V): Jag är ganska stolt, Madeleine, för att bli anklagad för att försvara vissa grupper, till exempel hyresgäster, fattiga konstnärer och småföretagare i vår stad. Ni vill tydligen att det ska vara lika illa för alla, medan till exempel Moderaterna vill gärna att de som har bättre råd ska betala mer. Ni tycker att det är bra om ingen har möjlighet att ha ateljé, tydligen.

Madeleine Sjöstedt pratar åter om ateljéstödet. Det är inte ni utan vi som skapade det. Ni har däremot sänkt biståndet betydligt. Det gör att det inte är relevant i sammanhanget. Det är bra att det finns ateljéstöd, men det täcker inte hyreskostnaderna – inte alls.

Joakim Larsson använder gärna den härskartekniken att han säger att vi är för okunniga, vi har inte läst på, vi förstår inte. Men vi har faktiskt också läst bostadsbolagens verksamhetsberättelse och bokslut. Vi vet vilka direktiv ni har givit till bostadsbolagen inklusive Stadsholmen. Jag förstår inte hur du kan påstå, Joakim, att det handlar om att de har ont om pengar och måste ta ut dessa hyror. Vi vet hur mycket pengar som finns i bostadsbolagen. Vi vet att staden har plockat ut 4 miljarder och lagt på annan verksamhet.

Det handlar inte om att ha ont om pengar, utan det handlar om en princip som ni vill följa. Ni vill öka hyrorna för alla, både hyresgäster i lägenheter och hyresgäster i ateljéer och verkstäder. Det är det som vi säger är ogörligt om man vill ha en stad som är blandad, om man vill att konstnärerna har någonstans att vara. Ni kan inte trola bort frågan, trola bort konstnärerna som kommer att protestera.

Det handlar, Madeleine, inte ett dugg om att det just är de som har ateljé just nu som ska betala, utan det handlar om allas tillgång till ateljéer och möjligheter att verka som konstnärer i staden. Om man höjer hyrorna tillräckligt mycket finns det ingen bildkonstnär i staden som har råd att betala sådana hyror. Då får man ta dit annan verksamhet, och då får man en tråkigare stad. Man får mer hyror i koncernkassan, men man får inte utrymme för det som ni säger ni vill ha utrymme för.

Ni trollar inte bort konstnärerna, fastän ni har gjort ert bästa, skulle jag vilja säga. Frågan kommer att återkomma, och det gäller inte bara ateljéer utan även många andra kulturverksamheter här i staden som akut hotas av er bostads- och lokalpolitik.

Sätt er ned tillsammans, Madeleine och Joakim, och diskutera. Ifall det är så att ni vill ha kulturverksamhet i staden måste ni lösa frågan om hyreshöjningarna och inte hänvisa till olika bestämmelser och till varandra och säga att det inte finns pengar. Joakim påstår att det är de privata hyresgästerna som protesterar mot detta. Jag har inte hört någon. Jag tror att alla vill ha den här verksamheten. Det är faktiskt stadens och ert ansvar att se till att den får fortsätta.

Anförande nr 20

M a t s B e r g l u n d (MP): Det är roligt att Joakim skrattar trots valresultatet i går. Vi välkomnar gärna feminister också i den här salen. Det jag ville visa är att vi behöver en helt ny politik, ett nytt samtal kring politiken. Det vill stockholmarna också; det är tydligt.

Madeleine säger att vi har något slags vaktslående om enskilda grupper. Jag vänder mig mot det. Madeleine har tidigare pratat om särintressen som vill olika saker. Det där är någonting som kommer med er politik när ni ställer olika grupper mot varandra helt i onödan. Det handlar verkligen inte om det för vår del. Vi vill ha en stad som håller ihop. Vi vänder oss mot den politik som ni bedriver som vill slå sönder långsiktiga strukturer.

Madeleine står här och med glädje säger att alla ska ha lika chans. Därmed ska du slå sönder, Madeleine, teatrar som funnits länge till exempel, och nu ger du dig på konstnärerna. Det handlar om långsiktiga lösningar. Det handlar i grund och botten vilken politik vi vill ha och vilken stad vi vill ha. Vill vi ha den gentrifierade stad som er politik har lett till? Eller vill vi ha en blandad stad med mycket konst och

kultur överallt i en stad där konstnärerna inte tvingas flytta från sina ateljéer och gallerior längre och längre ut från stadens kärna?

Konst ska finnas överallt, i alla stadsdelar. Vi måste lösa det här, och det säger jag också till Joakim Larsson. Vi måste uppvärdera konsten. Konsten måste ses som en naturlig del i den blandade staden. För att vi ska kunna lösa det måste vi lösa frågan om hyressättningen. Vi kan inte höja hyrorna hela tiden och tvinga bort och jaga konstnärerna. Det är det som stockholmarna visade i går.

Anförande nr 21

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! När jag går upp och säger att ni måste läsa på blir jag anklagad för att ägna mig åt härskarteknik. Sedan går den person som anklagar mig för det upp och säger till mig: Sätt dig ned tillsammans med din kollega. Jag vet inte om det är någon skillnad. Jag betackar mig för den typen av angrepp.

Vänsterpartiet hänvisar alltid, i alla sammanhang, till att de här bostadsbolagen har en så fantastiskt god ekonomi. Då kan jag säga: Kika lite på Stadsholmens ekonomi. Vi har varit tvungna att gå in med koncernbidrag för att täcka upp de kostnader man har för att sköta förvaltningen av bolagets fastigheter.

Ni säger att de andra bolagen har en fantastiskt god ekonomi. Om ni hade fått styra hade de inte kunnat ha den goda ekonomin. Då hade man inte kunnat gå in med koncernbidrag. Det är ganska tydligt. Allt det som har genererat vinster de senaste åren har ni nämligen varit emot. Det är 26 miljarder i reavinster som ni har varit emot. I praktiken varje enskild försäljning har ni varit emot. Då hade det inte funnits några pengar att pytsa över till det bolag som hade behövt hjälp.

Då frågar jag mig åter: Hur ska man över huvud taget kunna finansiera renoveringar av de fastigheter man har om man inte har några pengar? Ni vill inte höja hyror. Ni vill inte att man ska kunna få intäkter genom att sälja någon fastighet i något bolag till någon annan hyresvärd. Ni vill inte någonting annat än att äga. Det ska vara helt oförändrat, och ni lovar och lovar att här kommer det aldrig att höjas några hyror. Ni utlovar till och med hyresstopp i olika skeden.

Det går inte ihop. Man får inte ihop det. För att vara en seriös förvaltare av dessa fantastiska fastigheter som ska kunna inrymma kulturliv och konsthantverk även i framtiden måste man ta ansvar för ekonomin. Man måste få det att gå ihop – plus och minus. Det är faktiskt inte svårare än så.

Jag menar att vi måste ta ansvar för att de här fastigheterna får den upprustning som faktiskt krävs av en anständig hyresvärd. Det gör vi. Men vi har sett över de orimliga skillnader som har funnits mellan lokaler som har varit jämte varandra. Det är viktigt att ha sett över det, och det är också viktigt att förhandla med varje enskild innehavare så att man kan ta hänsyn till den verksamhet som bedrivs där, självklart. Det kommer vi att göra även i framtiden.

Anförande nr 22

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! De här diskussionerna som handlar om kultur i Stockholm är alltid belysande, för de blir väldigt ideologiska och

speglar så väl hur olika människor ser och olika partier ser på stockholmarna och på kulturarbetarna, dem som ska arbeta i kulturen.

Jag tror att om vi ska ha ett levande kulturliv i Stockholm är det avgörande att se över konstnärernas inkomstsida. Självklart ska det finnas ateljéer i Stockholm. De är inte hotade över huvud taget. Det är fråga om hur vi ska hitta en hyresnivå som gör att det är möjligt att klara underhållet på lokalerna, för annars kommer vi inte att ha några ateljéer om tio år. De kommer att förfalla, om man inte tycker att det är någon annan som ska vara med och betala. Det tycker jag ibland att det ska vara, och då ska det betalas via ateljéstöd, inte till dem som har de här ateljéerna.

Mats Berglund säger att vi ställer olika grupper mot varandra helt i onödan. Ja, jag ska vara personlig och ärlig. Jag önskar att det vore så enkelt att vara ansvarig politiker att man aldrig behövde ställa en människa mot en annan, utan att det alltid fanns full tillgång av allting till alla hela tiden. Det finns i och för sig ett parti som säger att det är på det sättet, men det är inte ert parti, och det hedrar er.

Politik handlar om att prioritera hela tiden. I det här fallet handlar det om dem som har ateljéer i Stockholms ateljéhus. De ateljéerna ska vara krav, men frågan är vad man ska betala i hyra. Då är det inte rimligt att de som sitter på billigare hyror i till exempel ytterstaden ska vara med och subventionera dessa. Jag hör inte er nämna ytterstaden en enda gång. Det är fullt möjligt att hitta ateljéer i ytterstaden om man bara vill, vilket till exempel bevisas av fallet Årstaberget. Det måste vara den vägen vi ska gå för att hitta bredden av stöd till de konstnärer vi har i Stockholm. Konstnärer i Stockholm är inte bara de som har råkat få en ateljé i ateljéhus av Stockholms stad, utan de är många fler. Vi måste titta på hur de har det.

Jag var med och förändrade ateljéstödet. Innan dess var ateljéstödet 7 200 kronor i snitt per år per konstnär. I år är det 12 000, och det tycker jag är en rimligare summa. Jag tycker att ni som höjer rösten på vänstersidan ska komma ihåg hur lite man kunde få förr. Nu är det lika för alla, och man vet vad man har att rätta sig efter.

Ateljéhusen ska finnas kvar. Konstnärerna ska vara där, och vi ska diskutera vad de ska betala i hyra.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Segregationen i Stockholm*

Anförande nr 23

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Medier i Stockholm har rapporterat om den ökade segregationen i vår stad, och den beror till stor del på boendesegregationen i Stockholm. Den är mycket större än vad man tidigare har trott. Segregationen i vår stad är i hög grad knuten till boendet, och den leder till stora klyftor när det gäller hälsa, utbildning och möjlighet att få ett arbete.

Majoriteten har en bostadspolitik som har gjort det allt svårare för människor med små inkomster att bosätta sig i Stockholms innerstad. Därför är min fråga till Sten Nordin: Är det en medveten politik som har gjort att Stockholms innerstad är ett rikemansreservat? Eller förstod ni inte konsekvenserna när ni sålde ut allmännyttan i innerstaden?

Anförande nr 24

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Karin Wanngård! Det är inte så enkelt att segregationen beror på att en del stockholmare har fått chansen att äga sin bostad både i innerstaden och i ytterstaden. Och sedan ett antal år tillbaka är det bara möjligt att ombilda till bostadsrätt i miljonprogrammet. Det är inte så enkelt, utan det här handlar väldigt mycket om den bostadsplanering som skedde under miljonprogrammets dagar på 60-talet. Vi vet att Stockholm har lidit av den bostadsplaneringen. Även om mycket av det som byggdes var mycket bra rent kvalitetsmässigt med bättre bostäder och så vidare var hela stadsplaneringen åt skogen.

Nu jobbar vi med tre saker som vi måste ändra. Vad handlar det om för att bryta segregationen? Jo, det handlar om utbildning, arbete och bostad. Karin Wanngård uppehöll sig vid bostäder, och vårt program innehåller 140 000 nya bostäder de kommande 15 ½ åren. Det innebär en stor möjlighet att bryta segregationen och göra insatser eftersom vi ska bygga i alla stadsdelar. Då kan vi också se till att situationen förändras i stadsdelarna och att vi får en betydligt mer blandad stad, vilket vi vill uppnå.

Ohälsotalen handlar dess värre inte om att man får en bättre hälsa om man flyttar till innerstaden, utan det handlar om den utbildning och det arbete man har. Sambanden är tyvärr mycket uppenbara när det gäller hur man sköter sin hälsa, det gäller till exempel rökning och en massa sådana saker. Därför måste man arbeta vidare med folkhälsofrågorna och börja i skolan och gå framåt. Det är mycket viktigt. Det är också viktigt att staden ser till att det finns möjligheter för människor att sköta och underhålla sin hälsa.

Anförande nr 25

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är klart att det finns många delar för att få bukt med den segregation som vi har i Stockholm. Nu har det rapporterats att segregationen i Stockholm är större än i de övriga storstadsregionerna. Vi har enorma utmaningar framför oss. Jag har hört dina sagor om hur ni ska bryta utanförskap och

segregation förut, Sten Nordin, men ni har inte lyckats. Er politik når inte hela vägen fram.

Det som har hänt är att Stockholms innerstad har blivit ett reservat för dem som har. Andra och tredje generationen har inte möjlighet att köpa in sig på bostadsmarknaden om de inte har miljoner. Jag har också hört att ni som lösning på detta ska bygga bostadsrätter i ytterstaden. Varför sålde ni ut hyresrätterna i Stockholms innerstad?

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (M): Det är skillnad när människor får chansen att äga sin lägenhet i till exempel miljonprogrammet. På den tiden fanns det ingen blandning, utan man körde bara ett koncept. Socialdemokraterna vill väl inte heller gå tillbaka till den tiden. Jag hoppas i alla fall innerligt att ni har hängt med i utvecklingen lite grann. Det är inte så att innerstaden till 100 procent består av bostadsrätter. Det är verkligen inte heller en korrekt beskrivning att innerstadsbefolkningen skulle vara totalt oblandad.

Det är det växande Stockholm som ger möjligheterna. Det ger människor möjlighet till arbete och utbildning, och det ger oss möjlighet att fatta beslut om bostadsbyggande som gör att vi får en betydligt större, om jag får uttrycka det så, jämvikt mellan stadsdelarna och attraktionskraft i alla stadsdelar. Jag tror att folk ofta älskar sin stadsdel, sin hembygd, men vi vet att det ändå finns olika levnadsvillkor och attraktionskraft i stadsdelarna. Bostadsbyggandet ger dessa möjligheter, Karin Wanngård.

Anförande nr 27

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Att sätta stopp för segregationen i vår stad är ett sätt att frigöra människor så att de har möjlighet att välja var de vill bo. Jag är mycket medveten om att det finns medborgare i Stockholm som inte har valt sin bostadsort utan blir tvungna att bo där och blir fast där de från början egentligen inte har valt att bo. Vi måste ha en rörlighet på bostadsmarknaden. Vi måste ha en fungerande bostadsmarknad som bryter segregationen och det utanförskap som finns i Stockholm.

Men frågan återstår, Sten Nordin: Är du nöjd med att vi ligger på botten i Sverige? Du pratar ofta om en stad i världsklass, men vi ligger på botten i Sverige när det gäller att lösa segregationsproblemen. Är du nöjd?

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag köper verkligen inte bilden att vi skulle ligga på botten. Om vi vore nöjda skulle vi gå hem härifrån och titta på tv i stället, men det gör vi inte. Det finns jättemycket kvar att göra, och det vet vi. Jag tänker tjata om att det handlar om utbildning, arbete och bostadsbyggande. Jag har inte hört särskilt många konkreta förslag från oppositionen under de här åren på vad vi skulle göra mer. Ni vill gärna säga nej till det vi gör, men å andra sidan ska ni komma ihåg att om vi inte hade öppnat för människor i miljonprogrammet att få köpa sin lägenhet hade bostadsbolagen inte haft alla de pengar som även Socialdemokraterna tycker om att sätta sprätt på i sina förslag.

Vi ska nog vara lite mer balanserade i den här debatten och titta framåt. Framåt finns en jättemöjlighet i en stad som växer och är attraktiv. Vi är ingalunda på botten, utan vi är på toppen för vi är attraktiva. Vi växer, och vi ska bygga 140 000 bostäder. Det ger oss en gemensam möjlighet att skapa en bättre stad.

Fråga nr 2. Flytten av Bromma reningsverk

Anförande nr 29

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Jag skulle vilja sondera lite grann inför kvällens ärenden. Jag blir inte riktigt klok på det ärende som handlar om Stockholm Vatten och flytten av Bromma reningsverk. I ärendet står det att det kostar ungefär 6 miljarder att göra den här flytten. Det är 2 miljarder som ska lösgöras via markförsäljningar i Bromma. Samtidigt kan man läsa i ärendet att dessa 2 miljarder inte är riktigt säkrade. Det förvånar mig. Det är den första delen av frågan.

Den andra delen av frågan handlar om att det finns energi i det vatten som finns i reningsverket. Jag undrar om du har gjort någon bedömning av värdet på detta och hur det ska hanteras. Jag kan inte se det i ärendet. Har du säkrat alla ekonomiska tillgångar i det här ärendet?

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det här ärendet behandlas som sagt senare i kväll. Beräkningarna är noggrant genomgångna av både Stockholm Vatten och Stockholms Stadshus AB när det gäller att säkra de värden som finns i det, och man måste utgå ifrån att de inte missar energivärdena.

Jag vet att Miljöpartiet har talat om att man skulle ha ett civilrättsligt avtal, men grunden för genomförandebeslutet och projektkalkylen är att man ska tillföra dessa 2 miljarder. Skulle det ändras och man inte gör det måste kommunfullmäktige fatta ett nytt beslut. Det är min tolkning av beslutet i kväll. Kommunfullmäktige måste i så fall fatta ett nytt beslut där man säger att de här 2 miljarderna inte behöver tillföras, men jag har svårt att tro att någon skulle vilja fatta det beslutet.

Anförande nr 31

Borgarrådet H e l l d é n (MP): I så fall förstår jag det så att i det läget får inte Stockholm Vatten dessa 2 miljarder. Det är den ena delen. Den andra delen gäller energin. Såvitt jag förstår ligger det ganska stora värden i form av energi i det här vattnet som i dag går till Norrenergi. Det rör sig om i storleksordningen ½ miljard kronor som inte hanteras i ärendet. Det förvånar mig. Vi pratade tidigare om pengar och om att man har sålt bostäder för att kunna göra olika saker. Här är det massor av pengar som inte finns med i ärendet. Jag undrar om du har tänkt på det. Är det något som har tappats bort? Eller har ni inte märkt det?

Anförande nr 32

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag vet inte riktigt vad Daniel Helldén är ute efter när det gäller det avtal man har som gäller energivärdet i det här vattnet. Jag vet inte riktigt på vilket sätt det skulle gå in i det ärendet och förändras. Är det detta som Daniel Helldén efterlyser? Jag tycker att det verkar rätt oprecist vad du är ute efter i den frågan.

När det gäller dessa 2 miljarder säger jag ju att man ska tillföras dem, för annars måste vi ha ett nytt fullmäktigebeslut. Fullmäktige kan tryggt fatta det här genomförandebeslutet i kväll utifrån att de här 2 miljarderna ska tillföras.

Anförande nr 33

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi får väl återkomma till detta, men jag ville höra lite grann innan. Vi har ett behov av energi i regionen och i staden, och här finns enorma resurser som man uppenbarligen har struntat i att ta upp. Det gör mig lite konfunderad, men vi får återkomma till det senare i kväll.

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (M): Ja, det får vi göra. Vi har ju en debatt senare kväll. Nu är det viktigt för mig att understryka den här tolkningen. Jag vet att Miljöpartiet har tagit upp de 2 miljarderna tidigare. Det är ett tryggt genomförandebeslut i kväll som handlar om att dessa 2 miljarder ska tillföras, annars måste fullmäktige återigen ta ställning till frågan.

Fråga nr 3. Stockholmsmässan och 50-årskalaset

Anförande nr 35

A n n M a r i E n g e l (V): Återigen har vi ett exempel på extremt dåligt omdöme hos ledningen för ett av stadens bolag. Jag menar förstås den famösa 50-årsfesten för Stockholmsmässans vd med helikopterfärd och danstävling på stockholmarnas bekostnad. Det här är ett bolag som har haft årliga underskott och stora personalneddragningar, och det står tydligt i direktiven att de ska lämna en rimlig utdelning till ägarna. De har alltså gjort tvärtom.

Du är ju ansvarig politiker, Sten Nordin, och du är involverad i detta som i mycket hög grad har sänkt förtroendet för staden hos många stockholmare. Hur tänker du ta ansvar för sådant här?

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Ann Mari Engel! Nej, jag är inte involverad i några helikopterfärder. Det jag är involverad i är en normal praxis för bolagschefer och förvaltningschefer i samband med en 50-årsdag. Det handlar om att man står för en stående mottagning för externa kontakter och inte för de privata vännerna. Det står jag för. Allt det andra är jag kritisk till. Vi kommer att gå igenom detta noggrant med mässans ledning och se över om vi också behöver se över skrivna policyer. Mässan är inte helägd av staden, men vi är majoritetsägare. Därför har jag också uppfattningen att man ska bete sig som de andra bolagen även om vi inte är helägare.

Den här diskussionen kommer jag att ta ansvar för att ta upp tillsammans med den andra delägaren, Stockholms Handelskammare. Reglerna för representation gäller också för mässan, för det är en självklar grund i ett modernt samhälle att det ska ske med måttfullhet. Det finns en tydlig praxis för vad man kan göra när det gäller 50-årsdagar. Det gäller även vad en present får kosta och så vidare. Det är även väldigt tydligt klarlagt av skattemyndigheterna.

Mottagningen följer den praxis vi har. De andra sakerna var inte kända av mig, och jag är kritisk till dem.

Anförande nr 37

A n n M a r i E n g e l (V): Jag är rädd att det inte räcker att du säger att du är kritisk. Du är ordförande i styrelsen för koncernen som äger det här bolaget, och du har faktiskt ett ansvar även för de fester som du inte själv är arrangör av.

I dag har jag fått brev från en medborgare som säger: Hej, Patric! Grattis i efterskott! Jag bor i Stockholm med min familj. Jag har arbetat som småföretagare i hela mitt liv. Jag är stolt över att bo i huvudstaden och bidrar gärna med medel till utvecklingen. Jag tycker att det är självklart att betala skatt och betalar gärna mer för att få en bättre skola och så vidare. Men det är för mig grovt provocerande att läsa om det här. Jag kan inte för mitt liv förstå varför jag ska vara med och betala den här notan. Jag inser att din chef, Sten Nordin, skyddar delar av ditt firande. Det präglas minst sagt av dåligt omdöme. Det är ett starkt klagomål, och jag vill ha ett besked i den här frågan.

Det är inte det enda brevet som har kommit i dag. Det är väldigt provocerande för stockholmarna. Jag tycker inte att det duger när du säger att du inte är inblandad.

Anförande nr 38

Borgarrådet N o r d i n (M): Ann Mari Engel vägrar att lyssna på vad jag säger, och det tycker jag är provocerande. Hon har förberett ett anförande och struntar fullständigt i vilket svar hon får. Det tycker jag är provocerande och dålig stil. Jag har varit mycket tydlig med vilket av det här som är godkänt och vilket som inte är godkänt för mig. Vi tänker inte bara sitta med armarna i kors, utan vi kommer att gå igenom detta så att det blir noggrant klarlagt att detta inte kan upprepas i framtiden och ett vi har en klar policy. Jag förstår inte hur du kan fortsätta att föra diskussionen på det sätt du gör när du har fått det tydliga svaret från mig.

Anförande nr 39

A n n M a r i E n g e l (V): Jag lyssnade mycket noga på vad du sade, Sten, och jag har också läst vad du har sagt i pressen. Jag tycker inte att det svaret är tydligt. Jag tycker att det handlar om att vi ska sätta oss ned och gå igenom detta och att vi inte ska göra så här i framtiden. Jag menar att staden kanske skulle kräva tillbaka de här pengarna i det aktuella fallet. Jag menar att du måste visa ledarskap gentemot medborgarna i Stockholm i en sådan här fråga eftersom de tappar ytterligare förtroende för alla politiker och tjänstemän som kan göra så här och sedan bara säger att man ska titta på det.

Jag förstår att du inte har beställt någon helikopter eller någon dansare, men du har inte gått ut och sagt mycket tydligt hur ni ska göra annat än att ni ska titta på det och att det nog strider mot policyn. Jag tycker inte att du är tydlig, och jag tror att stockholmarna vill ha en större tydlighet när det gäller vad som blir konsekvensen av detta.

Anförande nr 40

Borgarrådet N o r d i n (M): Ledningsgruppen kommer att betala helikopterfärden. Det är redan klarlagt. De andra utgifterna som involverade hela personalen på

mässan återstår att gå igenom. Jag tycker att det var fel eftersom det, som jag ser det, var så tydligt kopplat till vd:s 50-årsdag och inte till en personalaktivitet. Jag kommer att låta de inblandade säga hur de tänkte, om de nu gjorde det. Det är redan klarlagt att helikopterfärden kommer att betalas av ledningsgruppen genom löneavdrag.

Fråga nr 4. Byggandet av studentbostäder

Anförande nr 41

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Stockholm är en stad med stora ambitioner, inte minst när det gäller tillväxten. Jag tror att vi är överens om att vi vill att våra lärosäten ska blomstra, att etablerade företag ska välja att ha sina huvudkontor här, att nya företag ska startas och att människor från hela landet och hela världen ska kunna komma hit och trivas här. Om vi ska nå de ambitionerna måste vi bygga bort bostadsbristen. Redan nu får vi rapporter om att studenter väljer bort Stockholm som studieort på grund av bostadsbristen. Bostadsbristen är i synnerhet en brist på hyresbostäder och studentbostäder.

Min fråga till borgarrådet är därför: Vilka konsekvenser får det för Stockholms framtid som tillväxtstad att det bara tillkommit 162 nya studentbostäder under er period?

Anförande nr 42

Borgarrådet K e v i u s (M): Den siffran stämmer inte, Emilia Bjuggren. Siffran är 750. Det är en väsentlig skillnad. Jag vill också säga att siffran 6 966 innefattar alla de beslut som gäller studentbostäder i Stockholms stad som just nu finns i planprocessen. Du borde fråga din kollega Maria Östberg Svanelind. Nästan varje stadsbyggnadsnämndssammanträde fattar vi beslut om studentbostäder. Det är mycket lätt att stå i opposition och säga att det här inte duger. Du har ju en fin lön för att bråka. Det finns väldigt många studentbostäder i överklagandeprocessen. Det gäller till exempel 1 000 lägenheter i Albano. Det skulle ha skett oavsett vem som har makten.

Det är ett problem att det byggs för få studentbostäder. Det vi som politiker kan göra är att fatta många beslut. 6 966 studentbostäder finns just nu i processen. Sedan 2010 har 750 färdigställts.

Anförande nr 43

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi vet att ni även räknar de tillfälliga studentbostäderna och äldreboenden som används som studentbostäder. Gör man det får man en lite högre siffra, men den siffran ligger inte i närheten av de 4 100 studentbostäder som ni lovade redan i valet 2006 och som ni sedan i efterhand har höjt till 4 400. Problemet är att man inte kan bo i de framtida löftena eller framtida planerna. Löftet har getts till de studenter som finns i dag och till de studentorganisationer som verkar i Stockholm.

Min fråga är: Vad säger du i dag till de studenter som kommer att ha slutat studera långt innan de här bostäderna kommer till?

Anförande nr 44

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag säger att det byggs studentbostäder hela tiden. Så sent som i dag var jag vid Sättra IP. Det är en anläggning som du också känner till. Där byggs det just nu moduler. Det blir 283 studentlägenheter. Varje månad tillkommer det nya moduler. Du vet själv att man kan bo i tillfälliga bygglov, Emilia. Det betyder att det är fysiska studenter som bor i lägenheterna i de servicehus som har gjorts om. Man kan också vara student och bo i en modul. Det handlar om att snabbt kunna få fram många studentbostäder. Men visst borde man ha markanvisat mer. När ni hade makten 2002–2006 markanvisade ni 185 studentbostäder per år. När vi har haft makten sedan 2006 har vi markanvisat 513 studentbostäder per år.

Anförande nr 45

Borgarrådet B j u g g r e n (S): I snitt kanske eftersom ni har kommit på detta under de senaste åren. Det är inte sant att ni har markanvisat studentbostäder sedan 2006, i alla fall inte det antal som du pratar om. Antalet nya, färdigställda studentbostäder är mycket långt ifrån 4 000 oavsett om man räknar med era inkluderande siffror eller med våra tydliga där vi räknar nya studentbostäder. Sanningen är att kötiden totalt för små lägenheter i Stockholm har ökat med ungefär 3 ½ år under er tid vid makten, vilket är väldigt mycket. Kötiden för studentbostäder i stadens bostadskö har ökat från 4 till 5,7 år bara sedan 2010.

Den politik som har förts, där man inte har byggt ut i tillräcklig takt och samtidigt på åtta år har sålt ut 11 000 av de små hyreslägenheter som har varit de enda alternativet till studentbostäder, har såklart lett till den här situationen där studenter väljer bort Stockholm på grund av bostadsbristen.

Anförande nr 46

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag vill understryka att så många studentbostäder som just nu byggs har det nog inte byggts på evigheter i Stockholm. Jag vill också understryka att vi har markanvisat betydligt fler studentbostäder än vad ni har gjort. Jag vet att de studentbostäder som jag har här, 6 966, kommer att stå klara. Det är mycket lätt att som opposition säga att man hade kunnat leverera fler, men lagar, regler och överklaganden gäller även er. Jag kan bara beklaga att saker och ting fastnar i processen. Vi kanske snarare borde ändra på de lagarna och reglerna.

Fråga nr 5. Är du nöjd med flytten av Ny Gemenskap till Västertorp?

Anförande nr 47

K a r i n R å g s j ö (V): Det har ju varit lite liv runt Björns trädgård under förra veckan, Anna. Nu löstes det på ett ganska fuffigt sätt av borgarrådet Ulla Hamilton. Jag undrar vad det kan bero på. Ny Gemenskap flyttade från innerstaden till Västertorp. De låg på Kammakargatan tidigare. Där hade de ungefär 200 gäster per dag. Nu har de 50–75. Det är en viss skillnad. Man kan fråga sig vad det innebär när man flyttar ett inarbetat ställe ut till Västberga. Jag vet inte om du har varit där ute. Det tar ganska lång tid att ta sig dit med buss, och då är det alltid bra med ett åkkort. I och för sig kan de personer som ska dit, den här målgruppen, få åkбилjetter av kyrkan, men det måste de fixa varje gång för att ta sig dit.

Jag undrar vad du säger om detta i efterhand. Blev det här så himla bra som du hade tänkt dig?

Anförande nr 48

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack för frågan! Jag hade ett samtal med en i styrelsen för Ny Gemenskap i förra veckan. Han framförde hur nöjd han är med förändringen och hur tacksamma de är för de upprustade lokalerna. Landstinget har kunnat förse människor med SL-biljetter under ett helt år, och det har inte bara varit till Ny Gemenskap utan till andra verksamheter också. Han pratade om hur bra det har blivit och att vi också uppfyllde det vi lovade, det vill säga att vi ska ha fler centrala dagverksamheter i city efter Ny Gemenskaps flytt.

Min kollega Ulla Hamilton tog tydligt avstånd från det här uttalandet från den enskilda tjänstemannen på trafikkontoret, och det gjorde jag också. Det är ingenting som vi står bakom. Jag tycker också att vi har varit tydliga med att det inte är några värderingar som ska präglade någon som jobbar i Stockholms stad. Däremot var vi medvetna om att det fanns många hemlösa som rörde sig på Medborgarplatsen och runt Björns trädgård. Det var också därför som jag tillsammans med Ny Gemenskap och församlingar bjöd in till ett lunchmöte som resulterade i att vi i februari öppnade ett kafé för hemlösa på Söder. Det ska också kunna möta de hemlösa i Björns trädgård.

Vi har Korskyrkan på Norrmalm som dagverksamhet, vi har kaféet på Södermalm, och vi har också Västberga som man upplever fungerar mycket väl. Nu i efterhand säger man att det till och med blev bättre än man trott. 200 individer på Kammakargatan var lite väl många i de lokalerna som också var oerhört slitna. Den information och den feedback jag har fått är att det fungerar mycket väl, men vi fortsätter ju att hålla en dialog.

Anförande nr 49

K a r i n R å g s j ö (V): Vi har nog pratat med lite olika människor. Du har pratat med någon i styrelsen. Jag har pratat med några av gästerna och med dem som jobbar där. Det är en ganska lång väg med bussen dit ut. Man måste ha de här biljetterna. Det är jättebra att SL i sin välvilja, när ni nu inte släpper till några SL-kort, fixar fram de här biljetterna. Men som hemlös måste man också veta om att man ska hämta upp de här biljetterna och hur det ska ske.

När man kommer ut på besök till Västberga är det dock ganska tomt. Du säger att man har fixat till ett kafé. Det du beskriver låter som ett lysande koncept, men pratar man med de hemlösa säger de inte hej och hopp och vad bra det här blev. Och det är likadant om man pratar med personalen. Nu är det 50 personer, och du säger att 200 var väldigt många. Då undrar jag vart 150 personer tog vägen. Om 50 åker till Västberga är då resten på ett kafé, på Fridhemsplan eller någon annanstans? Det undrar jag.

Anförande nr 50

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det är svårt att göra er i Vänsterpartiet nöjda, men jag har också talat med hemlösa och med dem som arbetar där. I onsdags när vi var på kaféet på Söder var det bland annat en hemlös som sade: Det här är den bästa stunden på hela dagen.

Det var lugnt, och det var musikunderhållning. De hemlösa mötte en stor omtanke och kärlek på det här kaféet dit också dagverksamheter, uppsökare och andra

kommer för att kunna länka vidare och göra motiveringsarbete. Många har också tagit sig till de dagverksamheter som finns i city. Det är ungefär 35–45 besökare varje dag, och till det kommer den grupp som tar sig till Västberga. De signaler jag har fått visar inte att det inte skulle fungera, utan man är tvärtom tacksam för landstingets satsning på SL-biljetter så att man kan ta sig ut dit och även för de fina lokalerna. Lokalerna på Kammakargatan var rätt slitna.

Anförande nr 51

K a r i n R å g s j ö (V): Lokalerna på Kammakargatan var absolut slitna. Det här låter som en drömsituation för hemlösa, men det är väldigt många som inte tycker det. Det fattas fortfarande lokaler för de ganska många hemlösa som finns i dag. Den grupp som gick på Kammakargatan och som delvis nu tar sig till Västberga var också hemlösa människor med psykiska funktionshinder som mådde ganska dåligt. Den gruppen har fortfarande svårt att hitta någonstans där de kan vara i dag. Du säger att det är lugn och ro i den här andra samlingslokalen, men situationen i Björns trädgård och runt om i staden visar ju att det saknas bra och sjysta lokaler. Om man är Björns trädgård under några dagar och kollar läget kan man se att det inte är så där väldigt bra för de hemlösa som är där. Det innebär att det kanske saknas aktiviteter med dem och för dem, och det är inte bara vi i Vänsterpartiet som vill bli nöjda. Det vill säkert också de hemlösa. Gör en liten brukarundersökning!

Anförande nr 52

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag vet inte vad jag ska säga. Karin Rågsjö säger att vi ska göra någonting. Det var precis det vi gjorde. Vi analyserade och såg en utmaning i att det fanns fler hemlösa i Björns trädgård. Vi samlade kyrkor och församlingar tillsammans med frivilligorganisationer, och nu har vi projektanställda som driver en verksamhet för just den gruppen och andra som rör sig där. Vi har gått från ord till handling, men det ligger ju i sakens natur att ni ska vara missnöjda med det mesta som vi gör. Jag måste ändå säga att trots detta fick vi mycket beröm i veckan av företrädare för Ny Gemenskap. De upplever att det har blivit mycket bra efter flytten. Man kan inte garantera att alla blir nöjda, men vi fick i alla fall den responsen.

Fråga nr 6. Hög narkotikadödlighet i Stockholms stad

Anförande nr 53

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Det kom en alarmerande rapport för ett tag sedan om antalet narkotikarelaterade dödsfall. Den siffran har minskat under ett antal år, men nu rapporterades en ganska kraftig ökning bara under det senaste året. Antalet dödsfall i riket hade ökat från 120 till 166, och hela ökningen var här i Stockholm. Det uppmärksammades för ett tag sedan i nationella medier, och då mest som en polisiär fråga, men det är klart att det också i högsta grad är en social fråga.

Därför vill jag fråga socialborgarrådet: Vilka initiativ har du tagit eller är beredd att ta mot bakgrund av den här informationen och de här siffrorna?

Anförande nr 54

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Roger Mogert! Jag ska göra mitt bästa för att svara på en ganska svår och komplex fråga under en frågestund där man inte alltid har så mycket tid i replikerna. Vi tog också

del av den här rapporten som visar att den högsta nivån när det gäller narkotikadödligheten i hela Sverige hittills uppmättes under förra året. Det är såklart mycket tragiskt. Vi har inte fått någon analys av vad det beror på ännu. Det kan bero på inflödet via internet. Via medierna har vi kunnat se att det är mycket enkelt att få tag i läkemedel som används som droger. Man kan beställa dem helt riskfritt via nätet i dag. Här måste vi jobba mycket mer med gemensamt polissamarbetet och med tullen och så vidare för att stävja detta. Det är en verklig utmaning att man kan få tag i Stesolid och annat via nätet.

Sedan tidigare har vi byggt upp en beroendeverksamhet tillsammans med landstinget genom våra gemensamma beroendemottagningar. Det har väl heller aldrig satsats så kraftfullt också på det förebyggande arbetet. Det måste vi också orka hålla i. Vi ser ju att narkotika, framför allt cannabis, finns bland våra unga i dag. Vi har satsat ganska kraftigt på det, och vi kommer att fortsätta att göra det tills vi ser att narkotikaanvändningen minskar. Det här är en verklig utmaning, och det kan också gå över till användning av tyngre droger. Vi har föräldrautbildningar på Maria Ungdom och riktade insatser till stadsdelarna i den här satsningen. Vi har också Puman, som vänder sig till unga vuxna, för just dem som har hamnat i ett lite tyngre beroende.

Vi gör ett antal insatser, men vi måste fortsätta att analysera vad dödligheten beror på. Handlar det om inflödet via nätet, har det kommit in en annan typ av droger och så vidare? Det måste vi titta på.

Anförande nr 55

Borgarrådet M o g e r t (S): Vi gör ett antal insatser, och där är vi helt överens. Jag tycker att den satsning som vi gjorde på cannabisinformation med anledning av den statistiken var en klok åtgärd. Men samtidigt ser vi nu en ganska dramatisk ökning där det vi gör uppenbarligen inte är tillräckligt. Vi har en situation där våra socialarbetare larmar om att de känner en press i sin nuvarande arbetssituation som gör att de, på grund av den ekonomiska pressen och stressen, inte kan ge rätt hjälp och stöd till bland annat missbrukare. Det är uppenbart att vi kommer att behöva göra mer.

Jag har respekt för att du inte kan skjuta ut ett tiopunktsprogram på stående fot, men min fråga är egentligen: Vilka initiativ är du beredd att ta utifrån den här statistiken och den här situationen? Är du beredd att göra motsvarande satsningar på den här problematiken som vi gjorde på cannabisproblematiken?

Anförande nr 56

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag tycker att våra satsningar på 10 miljoner kronor per år, vilket jag tror är historiskt högt, visar att vi är beredda att satsa kraftfullt mot missbruk. Det handlar också om att möta missbrukarna där de är. Vi kan göra detta till en budgetdebatt, men jag upplever ändå att vi de senaste åren har satsat mycket på stadsdelarna för de ska kunna göra fler sociala insatser.

Vi måste fortsätta att följa upp detta, men vi kan inte dra några slutsatser än eftersom vi inte har fått analysen av vad dödsfallen beror på. Vi hade runt 400 dödsfall vid sekelskiftet, och nu är vi uppe i nästan 600. Det är många, och utan att vara någon expert tror jag personligen att en del av detta säkert kan kopplas till att det i dag är så enkelt att få tag i medicin och annat. Vi ser en annan typ av beroende i dag med

missbruk som kan kopplas till dödsfall. Man kan beställa dessa droger problemfritt via nätet, och där måste vi jobba mycket mer med andra myndigheter, inte minst inom EU.

Anförande nr 57

Borgarrådet M o g e r t (S): Som jag sade har jag naturligtvis respekt för att du inte kan ge klart svar och säga exakt vilka saker som ska göras. Jag tolkar det så att ni har satt i gång ett utredningsarbete. Är det rätt uppfattat? Och när kommer vi i nämnden i så fall att få ta del av det?

Anförande nr 58

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag hänvisar till CAN. Detta bygger ju på deras statistik. De kommer väl med någon form av analys av vad dödsfallen beror på, men om inte de gör det är jag givetvis beredd att titta närmare på det. Jag är lika intresserad som du att ta reda på hur vi kan förebygga att unga människor hamnar i missbruk och hur de kan få stöd och hjälp att ta sig ur det. Hela socialtjänstlagen bygger ju på frivillighet, och det är också en svårighet när man möter människor i missbruk. Här finns det säkert mer att göra när det gäller metodutveckling och annat, och i det arbetet är jag ödmjuk. Jag ser fram emot att få fortsätta att arbeta mot detta.

Fråga nr 7. Placeringar av fosterbarn

Anförande nr 59

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det är svårt att få oss i Vänsterpartiet nöjda. Vi måste få ställa frågor till socialborgarrådet. Det är vår uppgift som politiker. Jag är orolig för placeringen av barn i fosterhem. Det finns en del privata aktörer på marknaden, och jag undrar om de privata aktörerna gör utredningarna av sina egna familjehem. Är det också de som kontrollerar att de här familjehemmen fungerar? Har vi släppt allt detta? Det är frågor som jag skulle vilja ställa. De är kanske inte så elaka. De kanske är lätta att svara på.

Anförande nr 60

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Tack för frågan! Förra veckan fick jag ta del av den här boken som socialförvaltningen i Stockholms stad har tagit fram. Det är en barnbok inför placeringar som heter *Theo flyttar*. Den är den första barnboken i Sverige om placeringar av barn, och den vill tydliggöra barnperspektivet. Vi kan vara mycket stolta över den. Då fick jag också möjlighet att samtala med resursenheten för barn- och ungdomsutredningar som handleder och utbildar familjehem och jourhem i Stockholm. Man får verkligen en insikt i vilken bra verksamhet det är. Vi har gedigna utbildningar, och nu har vi nya riktlinjer om att varje barn ska ha en egen socialsekreterare. Det ger möjligheter att följa barnet på ett helt annat sätt än tidigare. Barnets röst ska också vara viktig och påverka alla beslut som fattas.

Det finns hem som rekryteras av vår enhet på socialförvaltningen, hem som rekryteras av stadsdelarna och hem som rekryteras av konsulter, så kallade privata familjehem och jourhem, som utreds och godkänns av en nämnd på precis samma premisser som andra hem. Vi har ofta brist på familjehem. De flesta kommuner använder sig av företag som kan hjälpa till med rekryteringen av fler jourhem och fler familjehem. De kan också hjälpa till med handledning, men det är alltid en

nämnd – det är myndighetsbeslut på det – som ska godkänna jourhem eller familjehem. Det ska vara lika rättssäkert oavsett om hemmet är privat rekryterat eller rekryterat av staden. Jag hoppas att det var svar på din fråga.

Anförande nr 61

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag undrar också om det är billigare eller dyrare med de privata placeringarna. Hur ser det ut? Är det bättre? Vilka fördelar finns det med detta jämfört med det gamla systemet där vi bara hade egna familjehem?

Anförande nr 62

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag tror att ersättningen är ungefär densamma. Vi har i alla fall en reglerad ersättning till familjehem. Nu är det en remiss på gång som gäller ett betänkande från regeringen. Det är många som har fått svara på den, och det handlar om skärpta regler för utredning och godkännande av jour- och familjehem. Jag upplever vi har mycket tydliga krav i våra riktlinjer vare sig hemmet är privat eller inte. Det är också alltid den placerande nämnden som ska följa vården och göra uppföljning av de barn som bor i hemmen.

Anförande nr 63

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ja, tackar för svaret!

Fråga nr 8. Finska förskolor i Stockholm

Anförande nr 64

J a n V a l e s k o g (S): Det är brist på förskoleplatser för finsktalande barn i Stockholm. Samtidigt har vi en lagstiftning, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, som tydligt säger att om en vårdnadshavare begär en förskoleplats där man talar finska ska kommunen erbjuda det. Det finns tydligen en kö på 172 barn – det är den siffra jag har fått – och till hösten finns det 32 platser.

Då är frågan: Bryter Stockholms stad mot lagstiftningen eller inte när det saknas så många platser?

Anförande nr 65

Borgarrådet E d h o l m (FP): Tack för frågan! Man kan både ha en kö och lediga platser samtidigt. Det är inte säkert att de lediga platserna finns där föräldrarna bor. Det har varit vårt problem. Jag har ett par månader gamla siffror här. Av dem framgår det att det i dag finns ungefär 35 lediga platser på finskspråkiga avdelningar i de kommunala förskolorna. Problemet är bara att föräldrarna och barnen kan finnas på andra ställen. Därför startade för bara några veckor sedan en helt ny finskspråkig förskola vid Telefonplan i Hägersten-Liljeholmen. Där finns det fortfarande lediga platser. Jag tror att det är den vägen vi måste gå. Vi måste försöka starta dessa förskolor där familjerna finns. Det finns lediga platser i kommunen men kanske inte precis just där barnen bor. Det är det enkla svaret på frågan.

Anförande nr 66

J a n V a l e s k o g (S): Det intressanta är ju om det finns ett gap och hur stort gapet är. Vi verkar ha samma siffror. Det finns tolv lediga platser i Rinkeby-Kista, tio i Spånga-Tensta och så kommer det att finnas tio i Liljeholmen till hösten. Det är alltså 32 platser. Samtidigt är det 172 barn som söker plats, framför allt på Kungs-

holmen och Södermalm. Det är ett stort gap. Vad jag förstår blir föräldrar i Farsta uppmanade att placera sina barn i Kista. Det blir naturligtvis orimligt långa resor.

Jag ska ärligt säga att vi har problem med vår kö i Stockholm eftersom vi inte har en gemensam kö som har riktigt koll på detta, vilket är en svaghet. Jag kan inte gå i god för att dessa 172 är olika barn, men allt talar ändå för att det är väldigt många fler som söker plats än vad det finns platser. Jag uppfattar nästan borgarrådets svar så att de här 32 platserna skulle räcka. Är det rätt uppfattat?

Anförande nr 67

Borgarrådet E d h o l m (FP): Tyvärr är det lite svårt att svara helt rakt och enkelt på den frågan. För någon månad sedan fanns det runt 160 barn i kön, men det är inom ramen för val ett till fem. Det är inte säkert att det är 160 barn som vill ha plats på finskspråkig förskola i första hand. Det här kommer att förenklas med det nya kösystemet. Det kommer att vara lättare att se hur många som verkligen har detta som förstahandsval. Det kommer också att vara lättare att se i vilken del av Stockholm de vill söka.

I dag finns det lediga platser i både kommunala och fristående förskolor över nästan hela Stockholm, men det är inte säkert att föräldrarna vill ha sina barn just där av det skälet som Jan Valeskog tog upp, nämligen att det kan bli lite för besvärliga resor. Det är därför som vi har startat en ny finskspråkig förskola i Hägersten-Liljeholmen. Det är fullt möjligt att bygga ut den. När vi gjorde motsvarande försök för några år sedan kunde man inte starta eftersom det till slut inte fanns tillräckligt många barn när man skulle öppna.

Anförande nr 68

J a n V a l e s k o g (S): Eftersom vi är överens om siffrorna och det är tio platser i Hägersten-Liljeholmen som vi pratar om handlar det inte om något stort antal. Om efterfrågan är 160 eller 170 är det ett mycket stort gap. Om vi inte klarar av att möta efterfrågan kan jag inte dra någon annan slutsats än att vi bryter mot den lagstiftning som finns. Jag vet inte om borgarrådet har noterat att det är en mindre demonstration utanför som lyfter de här frågorna. De lyfter också modersmålsstödet till finska som är bristfälligt, vilket i och för sig är en annan frågeställning. Föräldrar lyfter fram det här stora gapet, och vad jag kan utläsa av de siffror jag har fått fram finns det ett stort gap. Om vi inte klarar av det drar jag slutsatsen att vi inte följer lagstiftningen, och det är ganska allvarligt.

Anförande nr 69

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det finns lediga platser i andra delar av staden. De 160 barn som eventuellt står i kö med detta som förstahandsval – det vet vi inte om de gör – kan naturligtvis inte gå allihop i Hägersten-Liljeholmen eftersom alla inte bor där. Det finns lediga platser i Spånga-Tensta, Rinkeby, i fristående verksamheter och i Hägersten-Liljeholmen. Jag tror att vi kan skapa underlag för att starta ytterligare en förskola i östra söderort när vi har fått ordning på kösituationen. Det blir spännande att se om den efterfrågan verkligen finns. I dag finns det inget glapp på kommunnivå, utan det finns ett glapp mellan var föräldrar och barn bor och var de fristående och kommunala finskspråkiga förskolorna finns.

Fråga nr 9. Varför blev det inget yrkes-SM i evenemangsstaden Stockholm?

Anförande nr 70

S t e f a n H a n s s o n (S): Jag lämnade in en interpellation i höstas med en önskan om att arrangera ett yrkes-SM i Stockholm. Då kom det nästan ett halvt löfte om att det skulle genomföras, men för två tre veckor sedan bevistade jag yrkes-SM i Umeå och fick då höra att så icke är fallet. Jag är lite nyfiken på att höra varför det inte blev ett yrkes-SM i evenemangsstaden Stockholm.

Anförande nr 71

Borgarrådet H a m i l t o n (M): När vi hade den här diskussionen sade jag att jag visste att Stockholmsmässan var intresserad av att ansöka om att få arrangera detta. Nu har jag också fått klart för mig att Malmö har fått ta hand om det 2016. Jag ska ärligt säga att jag inte vet om Stockholmsmässan över huvud taget har skickat in en ansökan. Jag försökt googla runt lite sedan jag fick höra frågan, men jag hittade bara att man har lämnat ett besked om att det är Malmö som ska arrangera detta.

Jag får helt enkelt ta reda på vad som har hänt och varför Stockholm inte har fått det, om det beror på att Stockholmsmässan inte har ansökt eller om det beror på att man tycker att Malmö är bättre. Det har ju tyvärr hänt tidigare i mer musikaliska sammanhang att Malmö har valts framför Stockholm. Jag får återkomma.

Anförande nr 72

S t e f a n H a n s s o n (S): Det smärtar att höra att Malmö är bättre. Låt mig skicka med några saker. Att ha ett yrkes-SM i Stockholm är otroligt mycket värt för staden, näringslivet och så vidare. Det finns en drivkraft i SM:et som gör att deltagarna får en kompetensökning. Det är inte bara en mässarrangör som ska arrangera ett yrkes-SM. Det krävs också att en kommun står bakom det hela med resurser och muskler och kontakter med elever och skolor som skulle kunna vara en hjälp vid ett sådant arrangemang.

Malmö arrangerar yrkes-SM 2016. Göteborg arrangerar yrkes-EM 2015 och Uppsala eventuellt 2018. Det finns en viktig pusselbit där vi skulle kunna vara med som arrangörer av ett yrkes-SM framåt i tiden. Om inte annat skulle det kunna bli ett fint bokslut för er att få ett yrkes-SM framåt i tiden.

Anförande nr 73

Borgarrådet H a m i l t o n (M): År 2024 eller något sådant. Jag har en bakgrund i svenskt näringsliv och har jobbat mycket nära Tommy Hellström som är en av de drivande personerna bakom detta både internationellt och i Sverige. Jag håller helt med dig. Jag tycker att det är en jättebra verksamhet. Jag ska verkligen ta reda på vad som har hänt, om det har klickat någonstans eller vad som är orsaken att det inte landade i Stockholm. Jag tycker verkligen att vi ska göra ett försök att få hit det. Vi är rörande överens om detta, och vi kanske kan få till stånd det snart tillsammans.

Anförande nr 74

S t e f a n H a n s s o n (S): Jag tackar för det.

Fråga nr 10. Finansieringen av Åkeshovs sim- och idrottshall

Anförande nr 75

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för ordet! Den här frågan rör idrott, vilket jag och Kevius debatterar här ganska ofta. Det gäller utbyggnaden av Åkeshovs sim- och idrottshall och överdäckning i Nälsta under den tid som hallen i Åkeshov renoveras. Både hallen i Åkeshov och hallen i Vällingby ska ju rustas upp under de närmaste åren, och det var till stor glädje för simföreningarna, och säkert även för allmänheten, att idrottsborgarrådet presenterade tanken att även bygga ut hallen i Åkeshov i samband med renoveringen. Men nu har ekonomiutskottet gjort tummen ned för det tillskott som behövdes.

Min fråga till borgarrådet är helt enkelt: Hur ser lösningen ut för kommande renovering, tillgänglighetsanpassning och utbyggnad av Åkeshovshallen? Vad är tidsplanen? Hur ska vi hitta en finansiering?

Anförande nr 76

Borgarrådet K e v i u s (M): I juni kommer idrottsnämnden att få ett ärende där det är mer specificerat när det gäller en tänkbar lösning. Alla partier i nämnden är överens om detta. Vi kan konstatera att vi har 270 miljoner kronor att röra oss med just nu. Jag vill att det ska bli en överdäckning i Nälsta. Jag hoppas att vi kan fatta ett sådant beslut i juni månad. Det gäller också första etappen. Jag väljer att kalla det första etappen eftersom behovet av en renovering är akut, och det vet du också.

Anförande nr 77

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är ungefär 3 000 barn och unga som i dag är med i de föreningar som använder simhallarna i Åkeshov och Vällingby. Simhallar är ju det som efterfrågas av icke-idrottande tjejer och även allmänheten i Stockholm. Därför var det mycket glädjande att få se den här presentationen av att vi kanske kan bygga ut Åkeshovshallen. Men jag kände ändå en viss besvikelse. Vi tolkade det nog så att det pågick en förhandling och att det skulle finnas resurser för den extra tillbyggnaden av en 25-metersbassäng. Nu känner jag en viss oro för att renoveringen av simhallen i Åkeshov och framför allt överdäckningen i Nälsta kommer att ske på bekostnad av andra saker i investeringsplanen som vi redan har lovat till andra idrottande barn och ungdomar i Stockholm, till exempel konstgräsplaner eller idrottshallar. Jag undrar fortfarande lite hur finansieringsbiten är tänkt.

Anförande nr 78

Borgarrådet K e v i u s (M): I år har vi en budget på ungefär 427 miljoner kronor. Vi har 270 miljoner kronor till denna renovering. Emilia Bjuggren behöver inte vara så orolig. Vi kommer att få ett ärende till idrottsnämnden i juni månad som lugnar Emilia Bjuggren. Det är mycket viktigt att komma i gång med överdäckningen i Nälsta och renoveringen av Åkeshovshallen. Jag är faktiskt glad över att det finns en byggrätt. Det är ganska lätt att sedan bygga ut Åkeshovshallen. Jag tror också att det kommer att finnas ett behov av det.

Anförande nr 79

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ser fram emot det ärendet. Jag hoppas verkligen att vi kommer att börja hålla de löften som ändå finns i investeringsplanen och sluta göra Idrottsstockholm besviket genom att skjuta upp investeringar på framtiden.

Anförande nr 80

Borgarrådet K e v i u s (M): Där delar jag Emilia Bjuggrens ambitioner och åsikter.

§ 13 Bolagisering av stadens renhållningsverksamhet – överföring av verksamheten från trafik- och renhållningsnämnden till ett nytt bolag inom Stockholm Vatten-koncernen. Genomförandebeslut

Anförande nr 81

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Trots den mycket långa titeln är det här ärendet egentligen inte dramatiskt. Det handlar om en förändring och effektivisering av verksamheten inom stadens organisation även om det är mellan förvaltningssektor och bolagssektor. Vi gör detta inom den egna organisationen. Och varför gör vi det? Det förtjänar att understrykas att det handlar om det nya, viktiga uppdraget med insamling av matavfall. Det är ett stort kliv som Stockholm tar. Stockholm blir en av de första verkliga storstäderna som allvar kommer att samla in matavfall från hushållen. Målsättningen är att 50 procent ska samlas in 2018 för förvandling till biogas. Därför behöver vi se till att renhållningsfrågorna och avfallsfrågorna handhas inom samma organisation, och då är det här ett naturligt steg.

Sedan finns det vissa myndighetsfrågor som vi aldrig kan lämna över till en bolagsstyrelse, och därför måste vi ha en renhållningsnämnd som utses i och med detta ärende.

Jag ser att det finns en viss oro i en del särskilda uttalanden och reservationer för att det här är ett mycket stort ärende. Det är det förstås. Det är viktigt, men det sker inom stadens egen organisation. Det är ingen radikal förändring på det sättet. Vi kommer att ha kontroll över detta. Jag kan lugna Vänsterpartiet med att vi inte tänker sälja det här bolaget. Det handlar om att vi ska lösa uppgifterna bättre. Det ska också bli tydligare för stockholmarna var hela ansvaret för avfalls- och renhållningsfrågorna ligger.

Fru ordförande! Med det korta anförande yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

M a t s L i n d q v i s t (MP): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! Vi tycker också att det är ett ganska klokt förslag att lägga allt på samma ställe. Vi kommer att stödja detta. Vi vill dock betona hur viktigt det är att man kan skilja ut matavfallet från den övriga avloppshanteringen så att man kan få fram en ren slutprodukt som kan läggas ut på åkrar i andra ändan. Det är det som vi i huvudsak har sammanfattat i vårt särskilda uttalande i den här frågan. Vi tycker som sagt att det här generellt är ett bra förslag, och vi står därför bakom det. Därmed sammanfattar jag mitt anförande och håller det lite kortare än vanligt.

Anförande nr 83

S t e l l a n H a m r i n (V): Nu har Sten Nordin förstört nästan hela talet. Vi tycker att en effektiv och klimatanpassad renhållningsverksamhet är en nödvändighet av flera skäl. Vi har jobbat länge med det. Gator och torg måste hållas rena. Här tycker vi att det behövs en uppräckning just nu. Sortering blir allt viktigare, både av ekonomiska och klimatmässiga skäl. Vi måste omhänderta det som ska omhändertas för återvinning och i sista hand för energiproduktion.

Nu föreslår man alltså en förändring av den här verksamheten. Vi är skeptiska till det. Vi tycker att man behöver fundera lite mer över vad man ska använda helheten till. Vi är några här i salen som var med när renhållningsnämnden var en egen nämnd med eget ansvar. Det var spännande, men det var inte lätt att förstå vad det handlade om eller vad man skulle göra åt det. Det var faktiskt svårt även för dem som hade naturvetenskaplig utbildning och borde förstå lättare. Jag har full respekt för problemen i de här sammanhangen.

Nu vill man förändra den här verksamheten, men det vill inte vi i Vänsterpartiet. Vi vill framför allt inte att det ska bli möjligt att göra några vinstuttag här, vilket vi med glädje noterar att man inte ska göra. Vi vill skapa ett renhållningssystem som bygger på återvinning och cirkulation och inte på utförsäljning. Renhållning och återvinning är en grundläggande klimatfråga, och det handlar också om en energiproduktion av stort ekonomiskt värde. Redan i dag har vi stölder på våra återvinningscentraler eftersom det ligger mycket pengar i detta. Renhållningen sitter på resurser som måste komma alla till godo och som måste hanteras på ett bra sätt.

Vänsterpartiet vill att renhållningsverksamheten ska utvecklas och effektiviseras och i långt högre grad inriktas på klimatfrågan ur ett samhällsövergripande perspektiv. Därför är förslaget om att integrera industrins dåligt skötta gröna behållare med kommunens verksamhet mycket bra. Vi tror också att det vore bra att se över hela verksamheten med nya klimatanpassade ögon och se till att antalet återvinningscentraler ökar, och det gäller även samarbetet med andra kommuner.

Det finns kopplingar mellan återvinning och Stockholm Vatten, som Sten Nordin har påpekat. Dem ska man naturligtvis ta till vara. Men som Miljöpartiet så riktigt påpekat handlar det kanske om olika slutprodukter. Då är det tveksamt om en processamordning är den bästa vägen att gå fram, men det måste man naturligtvis titta på. Det finns kopplingar till mycket annat som inte har utretts, vilket Socialdemokraterna har påpekat.

Vi tycker att man bör sitta still i båten något år till och under tiden seriöst utreda vad som långsiktigt är den bästa lösningen ur ett återvinningsperspektiv och ur ett klimatperspektiv och skapa en verksamhet som är anpassad till de lösningar som utredningen kommer fram till och inte tvärtom.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 84

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Sten höll ett mycket kort anförande här, och mitt ska inte vara speciellt mycket längre. Vi socialdemokrater vill att vi återremitterar det här ärendet. Vi har lämnat en reservation dels i kommunstyrelsen och dels i trafik- och renhållningsnämnden. När vi läste det här ärendet tyckte vi att det var ganska tunt. Det fanns i stort sett ingen bakgrund till varför man skulle göra den här omorganisationen. Det kan naturligtvis finnas vissa fördelar, men vi tycker att i ett sådant här ärende borde man också kunna titta lite grann på fördelarna och peka på dem på ett bättre sätt än vad man gjorde i det här tjänsteutlåtandet.

Frågan är vilken form av avfallshantering som egentligen är bäst, den nuvarande eller en bolagisering. Det vet vi inte. Nu gör man ett bolag av detta, och det finns ingenting redovisat i det här tjänsteutlåtandet. Vilka vinster som skapas och vilka effektiviseringsmål som ska uppnås framgår inte heller av ärendet. Det sägs bara att det ska bolagiseras. Med den utförsäljningspolitik som har förts under de senaste åren av Alliansen är det inte helt otänkbart att man undrar om ett sådant här bolag skapas för att säljas ut i en framtid.

Avfallshanteringen i Stockholm är naturligtvis oerhört viktig. Vi måste kunna effektivisera och förbättra hela den processen. Men frågan är om bolagiseringen löser detta problem. Därför vill vi socialdemokrater ha en återremiss av ärendet. Det har vi också skrivit i reservationen i kommunstyrelsen och i trafik- och renhållningsnämnden.

§ 14 Alternativ lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden (utl. 2014:57)

Anförande nr 85

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det är bra att det nu verkar vara så att Loudden avvecklas som oljelager. Jag tycker att det här tjänsteutlåtandet, i all sin längd och tråkighet, är en intressant redovisning av hur denna stad fortfarande, efter alla år, sitter kvar i oljeberoendet. Det gör ju också resten av världen i stort sett. Det framgår också att vi löser ett problem, men det uppstår genast nya. Det handlar om Mälaren, Östersjön och farliga transporter. Här har man tydligen till och med tänkt sig att man ska köra den här oljan i Förbifart Stockholms tunnlår. Det inte bara låter farligt, utan det är naturligtvis farligt. Vi får hoppas att man inte förverkligar detta.

Det finns många förslag, och en del är nödvändiga. Men vad man än gör står man fortfarande kvar upp till fotknölnarna i oljeberoendet. Grundproblemet är att vi har gjort så lite. För rätt många år sedan, kanske 20, kom det en utredning från stadsbyggnadskontoret där det klart och tydligt visades hur man skulle kunna halvera energianvändningen i Stockholms stads byggnader. Det stod klart och tydligt om finansiering, lönsamhet och så vidare, men ingenting hände i stort sett. Det blev lite skrap på ytan. Det är mycket synd att vi inte har gjort det. Vi kunde ha sluppit mycket av detta om vi hade satsat på nya energikällor. Vi har bara ökat utsläppen. Vi har till exempel kvar Bromma flygplats, och där ökar man medvetet miljöbelastningen. Dessutom har vi Arlanda som inte klarar att uppnå sina egna miljömål. Det är en sorglig historia i sig. Nu får detta ändå fortsätta, och man må i alla fall säga att det är bättre att det nu äntligen sker. Det skulle egentligen ha varit färdigt 2011.

Vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

S t e f a n H a n s s o n (S): Åke sade mycket som var klokt. Vi har hanterat det här i Stockholms Hamns styrelse ett flertal gånger både i pappersform och i muntlig form med kunskapsberikande inslag. I den bästa av världar skulle vi vara helt fossilfria i den här staden och den här regionen. Tyvärr är vi inte det. Vi har ett oljeberoende kvar, och det måste hanteras på ett sjyst sätt.

Det bästa vore som sagt att avveckla detta helt och hållet, men vi måste hantera oljan. Det näst bästa vore en landdepå någon annanstans i vår region, men det har också fallit. Det tredje bästa blir att hitta en ny lösning för att möjliggöra byggande av Norra Djurgårdsstaden, och Södertälje har anmält sitt intresse för att hantera de här mängderna. Det är ett läge som vi får gilla som det är.

Det vi egentligen har stångats med både i den här församlingen och i bolagsstyrelsen är att det handlar om osannolikt många biltransporter med alla de konsekvenser de kan innebära ur såväl säkerhetssynpunkt som miljösynpunkt. Dessa landtransporter kommer tyvärr att kvarstå även om vi hanterar detta i Södertälje.

Det har lite av Svarte Petter att hantera detta med Loudden. Det har pågått för många år, varit för många vändor och för mycket vända för kommunerna att själva lösa det beroende som man faktiskt har. Någon gång ibland kan man tycka att regionala aktörer borde ta ett kliv framåt och säga hur det borde vara. Vi har en oljehantering

som försörjer hela regionen, och det faller på Stockholms kommun som ensam kommun att sköta detta för hela regionen. Det borde finnas en aktör som skulle kunna säga hur det ska vara i framtiden.

Vi hoppas att den här lösningen i Södertälje kommer att vara permanent och att det inte kommer tillbaka till Stockholm utan får vara kvar i Södertälje för ganska lång tid framöver. Man måste ta hand om den framtida försörjningen, och den är inte löst genom att Södertälje tar hand om den själv. Någon borde sätta ned foten och ta ansvar för hela regionen. Vi pekar på att länsstyrelsen borde ta det här ansvaret.

Anförande nr 87

H e l e n a B o n n i e r (M): Fru ordförande, ledamöter! Det är verkligen med mycket stor glädje som jag står här och ser fram emot det klubbslag som snart faller där vi enhälligt ska fatta beslutet att ta det stora steget mot en total avveckling av oljehantering i Loudden. Resan har varit lång, och vi har en bit kvar. Vi i Stockholms Hamn kommer oförtrutet och med stor glädje att arbeta vidare med det mandat i ryggen som vi kommer att få av er här i kväll. Det finns en sak i sammanhanget som vi inte ska glömma, och det är att också oljebolagen bär det yttersta ansvaret för en framtida lösning. Men vi ska självfallet hjälpa till för att underlätta på olika sätt.

Louddengruppen bildades för ett antal år sedan. Där ingår alla inblandade parter, bland annat bolagen. Man har anlitat en konsultfirma som heter WSP och som ni har kunnat läsa om här. Deras utredning ligger till grund för det beslut som vi ska fatta i dag. Utredningen redovisar förutsättningar och konsekvenser vid olika geografiska lägen för depåerna då Loudden stängs. I det sammanhanget har självfallet en stor fråga varit hur transporterna ska säkras på bästa sätt. Vi känner oss ändå trygga med utredningens resultat där man bland annat konstaterar att inget av de undersökta alternativen är ett högriskalternativ. Man konstaterar att driftspåverkan blir mindre än i dag på grund av att de nödvändiga transporterna sker i mindre tätbefolkade områden.

Med det förslag som presenteras i dag när det gäller oljedepån i Loudden är vi faktiskt ganska eniga om att finns några problem eller frågetecken. Vi är gemensamt oroliga för att det kommer att bli så många oljetransporter på Mälaren. Men nu har Sjöfartsverket startat ett projekt som innebär en uppgradering av farlederna till Västerås och Köping i Mälaren. Detta kommer att väsentligt påverka och säkra transporterna. För att ytterligare förstärka säkerheten till Södertälje hamn har Trafikverket och Sjöfartsverket tillsammans startat åtgärdsvalsstudier för farledsförbättringar Landsort–Södertälje.

I den här diskussionen har också behovet av beredskapslager tagits upp, men det finns inga sådana i dag. I Sverige är oljebolagen skyldiga att hålla ett visst lager, och det gäller 90 dagars förbrukning. Det är deras egen logistik som ligger bakom hur de hanterar det. Det finns ett antal berggrum, med det är bara ett enda berggrum som är i drift i dag. Det är för lagring av bensin, och det är gemensamt för samtliga bolag i Loudden. Övriga berggrum är tömda, och några bolag har redan påbörjat saneringen av sina berggrum. Jag kan också konstatera att bolagen nu har startat sin avveckling och renandet efter den gamla oljehantering i Loudden.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 88

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Det här är ett av flera ärenden som kräver en tydlig vision för hur man ser på klimatutvecklingen och energibehovet framöver. Stadens egna visioner säger att Stockholms stad ska vara fossilbränslefritt 2050. Då behövs inga depåer för olja och bensin. Det spelar ju en viss roll.

Vi tycker inte att det framgår vilka förutsättningar som ligger till grund för de utredningar som staden presenterar. Det finns en del att önska både vad gäller energiåtgång för byggande av bostäder i relation till klimatmål och klimatutveckling och vad gäller trafikutveckling. De flesta siffror som presenteras tycks utgå från de berörda sektorernas egna bedömningar. Ingenstans finns en hänvisning till eller bedömning av FN:s klimatanalys eller till stadens långsiktiga vision. Den reella sanningen är att vi måste ha fossilfria bränslen globalt före 2050 och sannolikt tidigare här hos oss. Bara 40 procent av dagens kända olje- och gasreserver kan utnyttjas om världen ska överleva. Det måste man på något sätt ta in i sina kalkyler.

Den besvärligaste frågan är trafikutvecklingen. Här utgår staden från att Förbifarten byggs, vilket ökar behovet av energi med 20–50 procent beroende på hur man räknar när man i stället skulle kunna minska behovet med säkert mer än 50 procent genom kollektivtrafik. Om man ringer Trafikverket, som gör prognoser baserade på regeringens direktiv, säger de att biltrafiken ökar med runt 1 procent per år från 2000 till 2050. Det är det den här undersökningen utgår ifrån. Om man i stället ringer till Trafikanalys, som gör alla mätningar, säger de att trafiken har minskat sedan år 2000 och kommer att fortsätta att minska. Men det är inte Trafikanalys som gör prognoserna, utan det är Trafikverket som gör dem men utan att ta hänsyn till den reella utvecklingen. Det här är ett allvarligt problem. Det är ingen som gör prognoser som utgår från hur utvecklingen verkligen ser ut. Här behöver man göra analyser för att se behovet.

Det är vår syn att målet måste vara ett fossilbränslefritt Stockholm 2030 även om det innebär stora utmaningar för transportsektorn. Det krävs en helt ny analys baserad på att energibehovet inom bostäder, byggande och trafik minskar utifrån de här målen. Det måste baseras på att fordonstrafiken minskat sedan år 2000 och måste fortsätta att minska. Det måste också baseras på fossilfrihet år 2030.

Vi har också en stigande havsytta, och det gör att man på många håll har aktualiserat frågan om en damm i innerskärgården. Det påverkar också hur vi transporterar olja och hur sjöfarten sker över huvud taget. Även det skulle man behöva ta hänsyn till.

Vi tycker att Loudden bör stängas, men det är hög tid att göra en seriös analys av de reella behoven inför framtiden med de förutsättningar som nu finns och som inte helt beaktats. Vi tycker att man ska stoppa Förbifarten och satsa pengar på kollektivtrafiken och sjöfarten. Då minskar behovet av olja och gas, vilket löser en del av det här problemet.

§ 18 SISAB:s nybyggnation av skola i Norra Djurgårdsstaden. Inriktningsbeslut (utl. 2014:61)

Anförande nr 89

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det här är ett av många beslut som vi kommer att fatta framöver om att bygga nya skolor i Stockholm. Vi tror att vi fram till 2030 kommer att behöva bygga åtminstone 40 helt nya grundskolor. Många av dessa kommer naturligtvis att byggas i nyproduktionsområden som Norra Djurgårdsstaden, Årstadal med flera, men vi kommer också att behöva bygga många nya skolor i områden där det redan i dag finns bostäder. Till det kommer vi att behöva bygga ut åtminstone 20 av våra vanliga grundskolor, de som redan finns, fram till 2020. Vi har en enorm befolkningsökning just nu i Stockholm. Vi beräknar att ökningen av antalet grundskoleelever i Stockholms stad fram till 2021 kommer att motsvara hela antalet grundskoleelever i Malmö. Så stor är förändringen av antalet grundskoleelever just nu i Stockholm.

Det är min förhoppning att detta är det första av många beslut som vi kommer att fatta framöver. Redan i höst inviger vi ett par nya skolor som nu börjar bli färdiga.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 90

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande! Jag tycker att det är lite högtidligt att fatta beslut om att öppna nya skolor. Det är väldigt många som flyttar in till Stockholm, precis som Lotta nämnde. Vi bygger nya bostadsområden som Norra Djurgårdsstaden. Det kommer att bli 23 000 fler elever fram till 2021. Det är mycket positivt, och det krävs naturligtvis att vi svarar upp med offentlig service, skolor, sjukhus, vårdcentraler och annat. Det är naturligtvis ett krav att det finns förskolor, grundskolor och gymnasieskolor för att inte hämma inflyttningen.

Vi bygger nytt, vi bygger om, vi bygger till och vi renoverar. De skolor som vi nu fattar beslut om, de nya skolor som byggs och de skolor som byggs om, är antagligen de bästa någonsin i Stockholm. Skolorna har aldrig varit så väl anpassade, så moderna och så väl utrustade för undervisning. Det är mycket roligt. Vi har kunskap och vetskap och vi kan också bygga med miljötank. Jag såg att den nya skolan i Norra Djurgårdsstaden kommer att byggas med miljöbyggnad guld. Den som är nyfiken på vad det står för kan läsa om det.

Det är mycket positivt, och vi ska fortsätta att ta ansvar för att bygga grundskolor och gymnasieskolor i den takt som behövs. Det är viktigt för hela Stockholms fortsatta utveckling.

Med de orden vill jag också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 91

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Ordförande, åhörare, ledamöter! Det är verkligen roligt att se att skolbyggena kommer i gång nu. Vi i Miljöpartiet yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, men vi har några tillägg i ett särskilt yttrande.

Vi har en idé om någonting som heter lekvärdesfaktor. Det handlar om att göra utemiljöerna pedagogiska, nyttiga och roliga framför allt för de unga eleverna. Vi vill gärna att det ska beaktas från första början. Vi tycker att det är bra med flexibla lokaler. Det är bra att det är höga miljökrav. Det är också bra att två befintliga byggnader som är kulturmärkta används. Jag ber att få återkomma med en annan synpunkt i nästa ärende.

Anförande nr 92

Jan Valeskog (S): Ordförande, fullmäktige! Vi stöder helhjärtat det nybyggnadsprojekt som gäller en skola i Norra Djurgårdsstaden liksom det i Årstaberget som behandlas i ärendet som kommer efter detta. Även om de här ärendena är glädjande måste jag nog tyvärr konstatera att skolplaneringen inte fungerar tillräckligt bra i Stockholm. Lotta Edholm var inne på detta att vi år 2022 kommer att ha ett gap på mellan 3 500 och 6 000 skolplatser som det inte finns någon planering för. Skulle man dessutom räkna in de skolpaviljonger som måste avvecklas – det påstås handla om 30 000 kvadratmeter – blir det ännu värre. Dessutom vill många av oss också minska antalet elever i skolklasserna, vilket i sig innebär att vi behöver fler kvadratmeter skollokaler. Den här låga takten i utbyggnaden innebär att det kommer att bli en ganska akut brist på skollokaler den närmaste tiden.

Även stadens revisorer har riktat hård kritik mot kommunledningen på grund av att samverkan kring byggandet skollokaler är mycket bristfällig i staden. Jag är rädd för att den här dåliga planeringen av skollokaler tillsammans med bristen på lärare under åren framöver kommer att drabba många elever och deras föräldrar om frågorna inte prioriteras högre. Vi har tyvärr förlorat en del tid, och redan i dag tvingas många elever åka långa sträckor för att kunna gå på en grundskola. Det växande gapet mellan utbud och efterfrågan av skollokaler kommer att göra ett svårt läge värre om inte någonting kraftfullt sker.

De behövs mer investeringsmedel, vilket vi har avsatt i vår budget. Dessutom måste kommunledningen prioritera upp skollokalsplaneringen i stadens organisation. Det går inte att fortsätta på det här senfärdiga sättet, vilket även revisorerna har kritiserat. Vi måste prioritera skolplaneringen politiskt och verkligen få i gång projekten snabbare. Projekten i Norra Djurgårdsstaden och Årstaberget är viktiga projekt. Jag önskar verkligen av hela mitt hjärta att vi hade haft fler projekt att fatta beslut om 2014, men så verkar inte vara fallet.

Till slut vill jag ändå yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 93

Borgarrådet Edholm (FP): Fru ordförande! Jan Valeskog låter påskina att det kommer att saknas tusentals platser i grundskolan år 2022. Men det finns ett tillägg till detta, nämligen att det blir på det sättet om vi inte fattar några beslut. Vi kommer att fortsätta att fatta beslut under 2014 så att den här så kallade bristen inte kommer att uppstå i slutet av planeringstiden. Vi kommer att fatta fler beslut om nybyggnation och ombyggnation av skolor. Den här bristen finns bara på papperet så länge man inte gör någonting, men det kommer naturligtvis utbildningsnämnden att göra. Redan nu har vi invigt ett par nya skolor, och i höst kommer vi att inviga ett par nya skolor till. Till det kommer de här skolbyggnaderna. Sedan kommer vi att

successivt fatta beslut om skolor i Midsommarkransen, Hagastaden och en rad andra områden. Det är inte någon brist i verkligheten.

Och det är inte så att barnen får åka jättelånga sträckor. I Stockholm behöver man inte åka mer än två kilometer till en lågstadieskola.

Anförande nr 94

J a n V a l e s k o g (S): Flera kilometer är ganska långt om man är sju åtta år. Det finns faktiskt ett gap. Oavsett om vi pratar om 2022 eller 2020 handlar det om stora tal som vi inte har någon planering för. Vi har en skollokalsplanering där det saknas projekt för att täcka det här gapet. Det är hela grejen. Det finns ingen idé och ingen uppfattning om var vi ska bygga. Jag vet att det finns några som hoppas att enskilt drivna skolor ska klara av att täcka det här gapet. Den bild jag har av den borgerliga sidan är att det är er uppfattning. Själva har ni verkligen inte någon planering för detta.

Dessutom är siffrorna betydligt högre än vad jag sade eftersom vi har en massa provisoriska lokaler i form av paviljonger på 30 000 kvadratmeter som måste tas bort på grund av de bygglovsregler som vi har. Dessutom vill vi också, de flesta av oss hoppas jag, arbeta för färre elever i skolklasserna i de yngre årgångarna. Det kommer också att innebära att de här siffrorna blir ännu högre. Jag hävdar att det är dramatiska siffror.

Anförande nr 95

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! Vi har ingen reservation i det här ärendet. Vi tycker att det är bra att vi bygger en skola. Vi tycker att man kanske skulle ha planerat det här lite tidigare. Det är lite sent eftersom det kommer att dröja innan skolan blir klar. Det är viktigt att bygga skolor på rätt plats. Vi tycker i huvudsak att detta är en bra plats. Vi hade dock velat att den kulturhistoriskt viktiga byggnad som finns i det här området skulle få vara kvar, men vi hoppas att man kan flytta den. Det är egentligen ett annat ärende som handlar om en detaljplan.

Det finns en annan aspekt, och den gäller ytorna för lek och rekreation under raster. Generellt bygger man med en ganska liten yta för detta. I det här fallet är den uppdelad på två delar. En del av skogen upp mot Hjorthagen finns i närheten, och det är bra. Jag tycker ändå att det är viktigt att det finns bra skolgårdar, och det finns det i det här fallet.

Vi är i stort sett nöjda, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag i övrigt.

§ 19 SISAB:s nybyggnation av skola i Årstaberget – Sjöviksskolan

Anförande nr 96

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande! Jag är medveten om vi har flera ärenden att ta ställning till, så jag ska fatta mig kort. Jag var tvungen att gå upp här eftersom jag hörde att en kollega i salen yttrande orden: Det finns ingen planering för Stockholms skolor.

Det vore anmärkningsvärt om det vore så. Det vore förskräckligt. Men det är inte sant. Jag har lokalförsörjningsplanen uppdaterad. Vi i utbildningsnämnden fattade beslut om den för 2015–2017 så sent som i mars. Den är på ett par hundra sidor. Ni är välkomna förbi min bänk om ni vill läsa den.

Det finns naturligtvis planering för ett växande Stockholm. Utöver de elva skolor som ingår i den planen kommer vi att fatta beslut om förskolor, grundskolor och gymnasieskolor allteftersom i takt med att Stockholm växer. Under 2014 genomförs en inventering av samtliga grundskolor för att få en likvärdig bedömning av skolornas kapacitet. Som Lotta var inne på kan det också handla om ombyggnad och tillbyggnad för att utnyttja existerande skolor. Förvaltningen har också i uppdrag att utreda möjliga utbyggnader av attraktiva gymnasieskolor. Det arbetar vi fortlöpande med. Det pågår självfallet ett intensivt arbete med en fortsatt planering.

Anförande nr 97

J a n V a l e s k o g (S): Visst finns det ett dokument om skolplanering. Det har jag inte förnekat. Det finns väldigt många bra projekt där. Problemet är gapet. År 2022 kommer det att saknas mellan 3 500 och 6 000 skolplatser. Det är problemet, och det gäller även 2020. Revisorerna har kritiserat majoriteten för hur ni hanterar den här frågan. Det är dålig samverkan, det tar lång tid och det är förseningar. Har revisorerna hittat på sin kritik?

Anförande nr 98

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag kan lugna Jan Valeskog med att Alliansen har tagit ansvar för nya grundskolor, gymnasieskolor och förskolor. Vi kommer att fortsätta att ta ansvar. Vi kommer att fatta beslut i den takt som behövs.

Anförande nr 99

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): I det här ärendet har vi inte heller någon reservation. Vi ställer oss bakom beslutet att bygga Sjöviksskolan i Årstaberget.

Jag vill påminna om att det inte bara gäller att bygga mycket. Det gäller att bygga bra också. Det här är viktiga miljöer. Det finns ett funktionsprogram som är framtaget av utbildningsnämnden. Jag vill påminna om det. Det är fantastiskt bra. Det är ett program som är framtaget med hjälp av elever och personal. Även näringslivet har varit med och tyckt. Det har gjort att det har blivit ett mycket bra program där man tar hänsyn till olika faktorer. Följer man det programmet blir det kanske inte något nytt miljöprogram av alltihop, utan det kanske blir riktigt bra skolor.

Vi i Miljöpartiet vill bara lägga till en sak till det programmet. Det gjorde vi också i nämnden. Det är viktigt att tillgängligheten tillgodoses i bred bemärkelse. Det

handlar inte bara om rullstolsburna utan även om personer med en massa olika former av funktionsnedsättningar som kanske inte syns.

§ 20 Överenskommelse om exploatering med Fastighetsaktiebolaget Hagasta avseende uppförande av två bostadshus inom del av fastigheten Vasastaden 1:118 (blivande Helix och Innovationen) i Hagastaden, inom Norrmalm, Stockholms kommun (utl. 2014:63)

Anförande nr 100

Ch r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande, stockholmare, kommunpolitiker! Det är fantastiskt härligt att se det här ärendet komma fram och att vi äntligen kan fatta beslut om att bygga två höga hus nästan i Stockholms stadskärna. Till det kan sägas att vi faktiskt ger en höghusbonus. Vi rabatterar alltså bra ytanvändning i Stockholms stad. Vi får ut många bostäder och många kontor på en liten yta. Vi är mycket glada för att den täta, höga staden får genomslag. Det är centerpolitik i realiteten. Vi sparar parker och bygger uppåt. Vi är glada för det.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 101

B o r g a r r å d e t W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett ärende som har en positiv effekt på Stockholm. Vi har redan sedan tidigare drivit kravet på en tunnelbana till Hagastaden. Alliansen var blankt emot en tunnelbana till Hagastaden under framarbetandet av detta ärende, men nu har man kommit fram till att man är för en tunnelbana. Det innebär att vi kan enas om hur bra det är att dra fram en tunnelbana till Hagastaden.

Det blir en liten värdeökning på marken när man har en god kollektivtrafikförsörjning. Det är det som är så klokt med ett framdragande av en tunnelbana. Vi kan få upp markvärdet och därmed också få ut en högre ersättning för marken. Det skulle vi kunna få i det här ärendet.

Vi är mycket positiva till att det byggs höga hus, precis som Christer var inne på, och till att projektet kommer till stånd. Det är mycket positivt att vi får höga hus här. Men vi vill återremittera ärendet eftersom vi anser att man ska omförhandla markpriset och därmed kunna ta ut ett högre pris. Nu skänker vi bort en del pengar genom att inte göra detta.

Bifall till det socialdemokratiska yrkandet om en återremiss!

Anförande nr 102

B o r g a r r å d e t L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är verkligen ett trevligt ärende som vi tar upp i dag. Vi är många som har följt detta sedan de första planerna där Alexander Wolodarski ritade det som i folkmun kallades Tors torn. Nu har vi det bearbetade förslaget, och vi har en förhandlingsöverenskommelse på bordet som innebär att vi får Helix och Innovationen, som de nu heter, på plats. Det kommer att innebära ett stort antal bostäder, närmare 200 stycken, och kommersiella lokaler i de våningar där det är lämpligt. Det är mycket bra att det här kommer till stånd.

För säkerhets skull vill jag berätta för fullmäktige hur det går till när man förhandlar om priser, för det verkar behövas. För att få ett genomförande i ett ärende som har en mycket speciell märkesbyggnad måste det ske en förhandling. Bygger man ett tiovåningshus på den här aktuella platsen, vilket är ungefär den nivå som vi ligger på

i övriga Hagastaden, hamnar man i ett läge som i praktiken innebär samma intäkt som om man bygger de här stora husen, och ofta är den lägre. I just det här fallet beror det på att basen på fastigheten är mycket stor. Om man tittar på ett annat exempel som vi har diskuterat här fullmäktige, gasklockeärendet, är skillnaden flera hundra miljoner trots att man får förhandla ned priset per kvadratmeter. Det förslag som Socialdemokraterna lägger fram om att man skulle förhandla om priset innebär i praktiken att man gör det svårt att genomföra.

Nu har Socialdemokraterna bestämt sig för att prata om tunnelbanan i det här projektet. Då kan jag också berätta att när man fastställer ett pris tar man hänsyn till värdeökningar som komma skall, det vill säga de värdeökningar som det har på hela området i form av ökade bostadspriser. Om så är fallet indexeras det upp i det pris som vi kommer överens om. Därför är det bara att läsa på första sidan i avtalet. Där står det att det är en preliminär siffra som nämns men att den kommer att vara över den nivå som exploateringsnämnden får fatta beslut om, och därför måste detta tas upp i fullmäktige. Därför har vi det här ärendet.

För att göra det här mindre komplicerat kan man säga att om man, som Socialdemokraterna, vill höja avgiften riskerar det att aldrig bli två hus på den här platsen på det sätt som nu är föreslaget. Dessutom är oppositionen rörande oöverens i det här ärendet. Miljöpartiet vill minska intäkterna, Socialdemokraterna vill höja intäkterna till den grad att det inte blir några hus och Vänsterpartiet vill ha hyresstopp på det som byggs, och då byggs det inte heller. Jag tycker nog att ni i oppositionen ska fundera lite på hur ni vill att man ska bygga den här typen av byggnader i de områden där det är lämpligt och hur man egentligen ska bygga över huvud taget om man har så totalt olika syn på markpolitiken i den här staden som ni i oppositionen har. Ni måste väl någon gång ha en gemensam syn på hur man ska kunna finansiera den typen av gigantiskt stora projekt som det innebär att överdäcka och bygga Hagastaden. Här minskar intäkterna i själva verket med över 1 miljon per lägenhet om man inför det förslag som till exempel Vänsterpartiet kommer med.

Vi har ett mycket bra förslag framför oss. Det är mycket roligt att detta nu kommer till stånd. Den här överenskommelsen är framförhandlad av tjänstemännen. De har suttit med det aktuella bolaget för att få ett genomförande av byggandet av två hus som jag är övertygad om kommer att bli viktiga riktmärken för Stockholm. Det är bara att gratulera Stockholm den dagen då dessa faktiskt står på plats.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 103

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi i Folkpartiet är mycket nöjda med att de här husen håller sig inom ramen för den detaljplan som fastställdes för platsen. Som ni kommer ihåg var det en betydligt mycket större byggnadsvolym som föreslogs på den här platsen från början. Vi lyckades få till en mer rimlig volym. Det här blir ett mycket bra tillskott till Hagastaden. Det blir en port in i Hagastaden från den klassiska stenstaden. Jag tror att det blir mycket bra.

Det finns ett mycket tydligt positivt samband mellan fastighetspriser och spårtrafik. Ledande fastighetsägare i Sverige och Europa investerar gärna där det finns spår. De högsta fastighetspriserna i Europa finns som ni vet i Zürich där spårvagnen går fram.

Det har i och för sig inte bara med spårvagnen att göra, men det finns en mycket tydligt markering från de ledande fastighetsägarna i Stockholm om att de gärna investerar vid ett spår. Därför är det viktigt att ha spår både på ytan och under jord. En annan infrastrukturinvestering som är mycket viktig samband med fastighetsaffärer är Spårväg syd. Det är därför viktigt att det blir spårväg där och inte bara någon sorts bussgata eller busslinje.

Det blir en smula märkligt om det, när man har fört långa förhandlingar och är i hamn, kommer ett oväntat beslut som innebär att man ska riva upp allting och komma överens på nytt om högre priser. Det går inte riktigt till på det sättet när man för seriösa förhandlingar. Av det skälet finns det all anledning att försvara det här avtalet och konstatera att det är mycket bra för Stockholms stad. Det vi får här riskerar vi att inte få om vi plötsligt säger att vi ska ha 10, 20, 30 eller 40 procent mer för marken eftersom vi drar spåret under marken i stället för på marken som planerats från början.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 104

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Kristdemokraterna vill också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Det är roligt att här i kväll kunna fatta beslut om två nya, riktigt höga märkesbyggnader i Stockholm med höga arkitektoniska kvaliteter. Jag tycker också att det är bra att de publika lokalerna, den kommersiella verksamheten, inte bara finns i bottenvåningen, vilket skulle innebära att det här blir två höghus som bara går att beskåda från marken. Även om man inte bor i husen ska man kunna komma upp ett antal våningar för att få ta del av utsikterna i olika typer av publika verksamheter i husen. Jag tycker att det är mycket bra, och det bör vi göra på flera ställen där vi bygger höga hus. Det gör vi till exempel också på Liljeholmskajen där det finns restauranger på våning 25 och 26.

Jag tycker att det Karin Wangård säger inte får stå helt oemotsagt. Hon säger att Alliansen har varit helt emot en tunnelbana till Hagastaden. Det stämmer faktiskt inte. Här i staden har vi drivit på för att få en tunnelbana till Hagastaden. I landstinget har flera allianspartier gjort samma sak. Sedan något år tillbaka har vi också fått en finansiering där staten är med och finansierar en tunnelbana till Hagastaden. Det är ingenting som vi i Alliansen i Stockholms stad har varit emot, utan vi har tvärtom bejakat det. Alliansen i Stockholm har drivit på för att få en tunnelbana till Hagastaden, och nu har vi en finansiering av detta. Det är mycket bra.

Anförande nr 105

J a n V a l e s k o g (S): Man häpnar när man hör Erik Slottners historiebeteckning. Under ett antal år har landstingsalliansen och Stockholmsalliansen motarbetat allt vad tunnelbana till Hagastaden heter. Det var spårväg på mark som gällde. Finansborgarrådet har till och med sagt att det är färdigbyggt med tunnelbana i Stockholm. Det var en stor reträtt och helt andra krafter som vi ska tacka för att ni har ändrat er, och de sitter inte här eller i landsting, utan det är Handelskammaren och en del klokare moderater på regeringsnivå. Här har ni konsekvent motarbetat detta. När vi hade de debatterna och när jag själv satt i trafiknämnden hörde jag aldrig Kristdemokraterna i den här salen plädера för tunnelbana. Ni satt och hukade

er, precis som flera andra gjorde. Nu går det an att vara kaxig, men ni motarbetade det praktfullt.

Anförande nr 106

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag tycker faktiskt att Jan Valeskog far med osanning nu. Det är inte Stockholms kommunfullmäktige som beslutar om tunnelbanan. Det vet du. Vi fattar inga beslut om tunnelbanan, och därför diskuteras inte den särskilt ofta i den här salen. Jan Valeskog vet också att när vi har planerat Hagastaden har vi sagt att det ska planeras för tunnelbaneuppgångar. Vi planerade för uppgångar oavsett vad beslutet skulle bli för att eventuellt kunna bygga tunnelbana i framtiden. Nu slapp vi vänta till framtiden. Nu blir det tunnelbana till Hagastaden från början.

Jag vet att flera allianspartier har varit för detta i landstinget, och om min minnesbild stämmer har vi i Alliansen i Stockholms stad varit pådrivande för att få en tunnelbana till Hagastaden. Men den måste finansieras. Det är väldigt lätt att kräva en tunnelbana i vardera riktningen överallt i hela länet, men vi ska ha en finansiering också. Det har vi i Alliansen visat att vi kan få fram. Det har inte ni visat när ni hade makten.

Anförande nr 107

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag ska säga några saker om ärendet bara för att kunna säga några saker om tunnelbanan. Det är jättebra, det här med höghöjdsbonus. Det vill jag säga igen. I Norra Djurgårdsstaden betalar man runt 20 000 per ljus BTA, och i Rosenlundsärendet, till exempel, betalar man 26 000 per ljus BTA. I det aktuella ärendet ligger det på 10 000 och 7 000. Det är bra att man belönas för att bygga högt, för det är dyrt, och det är mycket bra markanvändning.

Nu vill jag säga ett par saker om tunnelbanan också. Centerpartiet har drivit utbyggnaden av tunnelbanan i valet under lång tid i Alliansen. Vi har hela tiden tyckt att det har varit självklart att bygga ut denna tunnelbanesträckning. Det förslag som nu kommer till stånd gör inte att övriga gröna linjen får färre tåg, vilket den hade fått om Socialdemokraternas förslag hade kommit till stånd.

Anförande nr 108

J a n V a l e s k o g (S): Egentligen behöver man inte förlänga debatten. Alla vet att allt som har sagts i den här salen och i landstinget finns dokumenterat, så det är ganska lätt att gå tillbaka till de dokumenten.

Jag ska ge er rätt på en liten punkt. Det fanns många politiker som ville ha både och. Folkpartiet gick upp här och sade tydligt att vi skulle ha både och. På sikt skulle vi ha tunnelbana, men först spårvagn. Vi skulle alltså lägga ned 8 miljarder – eller vad det nu skulle kosta – på att ha både och. Det var naturligtvis ett skämt; det var ingen som trodde på detta. Ni har hukat hela vägen, in i det sista. Allt finns dokumenterat, som jag sade.

När det gäller Centerns agerande vet vi att de inte gjorde någonting i frågan i landstinget. De stod inte upp för tunnelbana och talade om det. De kanske gjorde det på interna möten, men det syntes inte i de debatter som fördes. Där var det Moderaterna, Wennerholm och Stella Fare – den så kallade häxblandningen – som stenhårt drev att spårväg skulle vara på ytan och inte i tunnelbana. Vi har hört det här.

Jag är glad att ni ändrar er. Det är toppenbra. Men kom inte och säg att ni inte drev på – det är ett skämt!

Anförande nr 109

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Hur ska vi lyckas hålla oss till att tala om överenskommelsen om exploatering, som ärendet handlar om? Ordföranden vill det, men det blir svårt. Centerpartiet har drivit frågan i landstinget under lång tid.

Anförande nr 110

J a n V a l e s k o g (S): Visa mig de debattprotokollen från landstingsfullmäktige! Jag läser dem gärna. Det är ingen annan som har sett det, i alla fall.

Anförande nr 111

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag förstår nu varför Socialdemokraterna förlorar väljare vänsterut mot radikalfeministiska partier med tanke på den härskarteknik som Jan Valeskog gör sig till talesman för här i talarstolen. Han talar om häxor när han talar om en av de främsta kvinnliga trafikpolitiker som vi har i det här länet, nämligen Stella Fare.

Jan Valeskog! Det finns bara ett ord för det här – skäms!

Anförande nr 112

J a n V a l e s k o g (S): Jag kallade inte någon för häxa. Det är en viss skillnad. Däremot var det en olycklig politisk blandning, en så kallad häxblandning, när man har två politiker som är så fullkomligt övertygade om att det enda som finns på denna väg är spårvagn – ingenting annat. Det har skadat oss. Det har försenat utbyggnaden av tunnelbanan i sju år. Denna försening har kostat oss massor med pengar, och det är två politiker som har stått som symbol för detta. Jag tycker att häxblandning är en perfekt benämning.

Anförande nr 113

B o r g a r r å d e t L a r s s o n (M): Fru ordförande! Man kan titta mycket i protokoll och se vad som har sagts. En sak har i alla fall sagts i denna talarstol väldigt ofta, och det är att Jan Valeskog är glad över att vi skulle ha ändrat oss i frågan. Det upprepas vid varje fullmäktigesammanträde. Jag undrar hur många av dessa ärenden som egentligen har rört tunnelbanefrågor. Frågan är om vi ska behöva höra detta vid varje fullmäktigesammanträde nu framöver.

Vi kan ställa motfrågan: Hur många tunnelbanor har Jan Valeskog varit med och beslutat om under de år som Socialdemokraterna har haft makten, och så vidare? Vi kan hålla på så där, men faktum är att vi kommer mycket längre genom att konstatera att nu byggs Hagastaden. Helix och Innovationen har vi snart på plats. Genom detta beslut kommer vi närmare en ny stadsdel, dit det kommer tunnelbana. Det är för övrigt en betydligt bättre tunnelbana än den som Jan Valeskog talade om en gång i tiden och som skulle innebära att var tredje tunnelbana på gröna linjen skulle försvinna. Ni skulle docka på den. Vi tyckte aldrig att det var ett särskilt bra förslag.

Tunnelbana är någonting som är viktigt för Hagastaden. Nu har vi ett beslut bakom det, och det är vi stolta över. Jag tycker att det är tråkigt att du, Jan Valeskog, ska vara så gnällig över att vi kommer att få tunnelbana till Hagastaden bara för att det är

vi som har varit med och fattat beslut, fört förhandlingar och fått en finansiering. Vi har en finansiering som fungerar; det är jättebra.

Anförande nr 114

J a n V a l e s k o g (S): Vi har tjtat i sju års tid för att få tunnelbana. Det har varit ett stort motstånd hela tiden. Det är klart att det känns ganska skönt när ni väl ändrar er. Jag har själv fått en massa beröm för det här. Men man reagerar naturligtvis när ni går upp och ger en hisnande historiebeteckning som inte har med verkligheten att göra. Det finns inget protokoll att visa upp när det gäller Centerens och andras agerande för tunnelbanan. Ni har blockerat det hela vägen. Sedan har ni ändrat er, och det tack vare Handelskammaren och en del klokare moderater i Regeringskansliet. Vi är tacksamma för att de finns, men er ska vi i alla fall inte tacka.

*§ 21 Stockholms framtida avloppsrening
Genomförandebeslut (utl. 2014:64)*

Anförande nr 115

J a r i V i s s h e d (S): Det verkar som att vi alla är lite trötta efter valrörelsen, eller kanske efter valvakan. Det gick fort att komma fram till denna punkt. Jag hade tänkt hinna skriva ett långt anförande, men nu kör jag lite från höften. Vi måste vara vakna nu, för det är inget litet beslut som vi ska fatta här. Det är ett investeringsbeslut på närmare 6 miljarder, så det är ett stort och viktigt beslut.

Projektet är på sätt och vis enormt, kan man känna. Man kan tänka på alla detaljer som måste falla på plats och helst fungera direkt. Säkert kommer det en massa svårigheter, och misstag kommer att ske under resans gång. Det blir en hel del olägenheter. Det ska byggas, grävas och sprängas, och det är mycket material som ska flyttas.

När man bedömer helheten i projektet tycker jag ändå att fördelarna väger upp nackdelarna. Det är framför allt miljövinster som motiverar projektet. Stockholm Vatten har haft återkommande problem med så kallade bräddningar. För er som inte är inne i fackspråket betyder bräddning att man helt enkelt släpper förbi vattnet när vi får skyfall i staden. Man släpper det förbi reningsverken, och man släpper ut det orenat i Saltsjön och Mälaren. Man ska då notera att Mälaren är vår vattentäkt. Vi har också haft problem med gränsvärden. Vi har något ärende som ligger hos åklagare där man har överskridit gränsvärdena.

Med detta förslag – framför allt i och med den nya tunneln som vi kan använda som vattenreservoar vid skyfall – kan vi helt enkelt lagra vattnet och sedan ta hand om det i våra reningsverk. Vi slipper att brädda i Mälaren, som är vår vattentäkt, som sagt.

Med den nya biologiska membranrengöringen kan vi rena vattnet inte bara så att vi klarar gränsvärdena utan så att vi praktiken krossar dem. Vi kommer på sikt också att kunna ta hand om läkemedel – något som vi inte riktigt klarar i dag. Jag tycker att miljövinster i sig själva motiverar projektet. Sedan är det klart att den bostadsutbyggnad som öppnar sig när man lägger ned Bromma är positiv för stockholmarna och framtida invånare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 116

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jari! Jag måste ställa en fråga till dig eftersom du är vice ordförande i Stockholm Vatten. Ärendet innehåller en del intressanta saker, bland annat det som du har talat om. Det är miljövinster och bostäder som man kan bygga när man får loss pengar så att man kan finansiera projektet. Annars går det inte ihop ekonomiskt.

Jag skulle vilja veta av dig hur ni har tänkt, och hur ni hanterar frågan om den energi som finns i vattnet. Jag konstaterade egentligen detta i en fråga till finansborgarrådet; energin i det här vattnet existerar inte i ärendet. Det förvånar mig lite grann.

Anförande nr 117

J a r i V i s s h e d (S): Jag vet inte om jag kan klara av att svara på den frågan. Jag satt och läste i er reservation, och jag trodde att ni skulle ta någon fråga därifrån. Jag kan inte svara på denna fråga.

Anförande nr 118

L a r s S v ä r d (M): Ordförande, ledamöter, åhörare och stockholmare! Nu är det dags att fatta ett genomförandebeslut som utgör en milstolpe, som jag ser det, i stadens miljöarbete. Det handlar om hur vi ska hantera vårt avloppsvatten under en överskådlig tid framåt. Det utgör även en grund för att staden ska kunna fortsätta att växa. Detta är genomförandebeslutet om Stockholms framtida avloppshantering.

Detta ärende, och det ärende om avfallshantering som vi tog tidigare i dag, gör att Stockholm kan fortsätta att ligga i framkant när det gäller miljösatningar. Ärendet innebär att vi förutom att möta framtidens krav på rening kan frigöra ett stort kollektivtrafiknära område kring Brommaplan för ett stort antal bostäder. En annan positiv sak är att ärendet leder till att färre stockholmare kommer att störas av de transporter, det buller och den lukt som denna verksamhet genererar i dag.

Men viktigast av allt är att vi med detta ärende lägger grunden för att Stockholm ska kunna fortsätta att expandera samtidigt som vi minskar utsläpp och får en rening av avloppsvattnet som inte bara uppfyller dagens krav utan även de framtida miljökrav som kommer under en överskådlig tid.

Jag måste också nämna några av de andra fördelarna. Jari nämnde reningsgraden, tunnelns kapacitet för att reducera bräddningen och den exploaterade marken. En annan sak är att vi ökar kapaciteten för hur många invånare vi kan rena avloppsvattnet för i staden. I dag har vi kapacitet för 1,2 miljoner invånare. Vi är 1,1 miljon som nyttjar systemet. Med den takt vi växer måste vi göra någonting åt detta. Genom detta beslut ökar vi kapaciteten till 1,6 miljoner invånare med en möjlighet att dubbla kapaciteten till över 3 miljoner invånare.

Vi minskar sårbarheten eftersom Henriksdal i framtiden med den här investeringen kommer att drivas i sju separata block som kan köras var för sig parallellt. Det är alltså en redundans som vi inte har i dag. Trafiksituationen i Hammarby Sjöstad förbättras genom att slamtransporterna flyttas från Sickla till Henriksdal, vilket innebär att de transporter som i dag går genom Hammarby Sjöstad upphör.

Mot denna bakgrund yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag att vi ska bygga ett av världens modernaste avloppsreningsverk samtidigt som vi lägger grunden för att kunna öka biogasproduktionen i staden.

Anförande nr 119

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Lars! Du sitter också i Stockholm Vattens styrelse. Jag har en snarlik fråga. I dag tar man ut värmeenergi ur vattnet – det reade vattnet från Bromma reningsverk. Det går i en tunnel till Norrenergis anläggning i Solna. Där plockar man ut ungefär 600 gigawatt energi. Det motsvarar en tredjedel av det nya fliseldade värmeverket i Värtan. Med detta beslut flyttas energin någon annanstans. Men det finns ingenstans nämnt i ärendet.

Jag undrar: Vad vet du om detta? Vad har du sett? Och vad kommer att hända med energin?

Anförande nr 120

L a r s S v ä r d (M): Daniel! Det är helt rätt att Norrvatten använder avloppsvattnet från Bromma för energiproduktion. Men staden kan inte kalkylera med kostnader eller intäkter som uppstår hos en extern part, i det här fallet Norrenergi.

Upplysningsvis kan jag dock säga att det redan pågår diskussioner mellan Stockholm Vatten och Norrenergi för att lösa samma försörjning via Henriksdal.

Anförande nr 121

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Detta är intressant. Det sägs att det finns en diskussion om att man på något sätt ska ta ut den värmeenergi som man får ut ur vattnet i Henriksdal i stället och sälja den tillbaka till Norrenergi. Det är uppenbarligen det som ärendet handlar om. Det handlar om ungefär en halv miljard om året i energivärde som inte hanteras i beslutet. Det finns ett gammalt avtal med Norrenergi som gör att de har fått värmen gratis sedan 80-talet. Nu har man uppenbarligen upptäckt att det inte var så smart.

I ett ärende på 6 miljarder existerar alltså inte en halv miljard om året. Det talas inte om det någonstans. Sten Nordin, som jag frågade tidigare i dag, kunde inte svara på vad som hände med energin. Det sägs att det kanske på något vis ska hända någonting i Henriksdal, men ingen kan förklara riktigt vad och hur. Är det i så fall Fortum som ska få denna energi, som hör till Stockholms Vatten?

Jag tycker att det finns någonting konstigt i detta ärende, och därför har vi yrkat på återremiss. Vi vill ha detta klargjort. Vad är det egentligen som händer? Vi har undersökt frågan när det gäller de värmepumpar som finns i Hammarbyverket, där man i dag tar ut värme ur Stockholm Vatten i Henriksdal. De klarar inte kapaciteten. De klarar inte att ta ut det här. Då måste man bygga något annat. Om det är någon som går och tittar hur det ser ut i Hammarby ser ni att det inte finns utrymme, såvitt vi vet, för att kunna göra det här. Det står värmepumpar i Solna som hanterar detta i dag. De kommer att stå där utan att göra någonting alls.

Men detta diskuteras inte i ärendet. Jag tycker att det är anmärkningsvärt. Det rör sig om en halv miljard, och det rör sig om energi. Det rör sig om energi som motsvarar mer än det som Fortum i dag har tänkt sig att de fortfarande ska ägna sig åt att producera via kolet i Värtan. Jag tycker att det är konstigt att man inte tar upp sambandet mellan de här sakerna både när det gäller kolet och alla de pengar som eventuellt finns någonstans i ärendet.

Om det nu är så att man inte kan hantera detta – ska man då slänga bort energi motsvarande en tredjedel av den anläggning som man nu bygger, det vill säga det fliseldade Värtaverket? För mig är det helt uppenbart att det är något skumt – skumt i bemärkelsen att detta inte finns nämnt någonstans i ärendet. Jag har läst alla handlingar som finns. Det är det första.

Det andra är att om vi nu ska klara energiförsörjningen och klimatmålen måste vi hantera detta på rätt sätt. Jag kan inte se att detta finns någonstans i ärendet. Sten

Nordin känner inte till det. Jari säger sig inte känna till det. Lars säger att han känner till någonting. Men vad det är framgår inte här. Det vill jag ha svar på innan vi fattar detta beslut, och därför begär vi återremiss.

Anförande nr 122

J a n V a l e s k o g (S): I ett Fortumperspektiv är frågan ganska enkel, måste jag säga. I dag vet alla att Stockholms stad inte får ett enda öre av Norrenergi för spillvärmens. I Henriksdal har Fortum värmepumpar som har underkapacitet, så jag utgår ifrån att man får göra en affär med Stockholm Vatten. Stockholm Vatten får sälja spillvärmens så att det blir en bra affär för bägge, framför allt för Stockholms stad som i stället för att ge bort den gratis till Norrenergi kan göra en affär med två bolag som man åtminstone delvis äger.

Anförande nr 123

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Om det nu är så att det finns diskussioner om och kalkyler för detta och att det ska hanteras på något sätt är det märkligt att det inte någonstans i ärendet finns någonting sagt om detta.

Dessutom kan man kalkylera med hur VA-kollektivet ska betala investeringen på 6 miljarder. Om man lägger in de 500 miljoner som det handlar om och som snurrar i ärendet utan att det talas om det innebär det en helt annan kostnad för VA-kollektivet. Då undrar jag hur staden egentligen hanterar sina pengar och sina medborgares investeringar. Vi måste såklart säkra upp energiförsörjningen hela vägen i detta ärende.

Om man tittar på planer och skisser för hur man ska spränga i bergen och så vidare finns ingenting om detta någonstans. Hammarbyverket har inte denna kapacitet i dag. Jag vet inte heller hur det skulle rymmas in när man håller på att bygga bussgarage och bostäder precis bredvid det befintliga verket.

Här fattar vi alltså eventuellt beslut i ett ärende där vi inte klarar av att ta hand om en mycket viktig energiresurs. Det är halva Sollentunas och Solnas energi det handlar om.

Anförande nr 124

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag svarade redan under frågestunden att detta är en fråga som tas till vara. Det finns också nämnt i ärendet att avtalet med Norrenergi sägs upp. Daniel Helldén har väl missat att läsa på i hela ärendet, i så fall.

Jag tolkar detta som att ni inte vill vara med och ta ansvar för denna nödvändiga investering som vi gör för miljön, bland annat, Daniel Helldén. Det är inget alternativ att detta ska vara kvar i Bromma. Kapaciteten räcker inte, och det är inget alternativ att bygga ut i Bromma. Jag tror att det skulle vara rätt komplicerat.

Så förs diskussioner, precis som sades och som Jan Valeskog också nämnde här, om att detta avtal kan förnyas, användas från Henriksdal och bli ett bättre avtal för staden. Det framgår som sagt av ärendet att avtalet med Norrenergi sägs upp. Daniel Helldén menar möjligen att vi ska ha ett nytt färdigt avtal, och så blandar han in hela frågan om Fortum. Men det är inte det som är frågan, utan frågan är att

Norrenergiavtalet är uppsagt och att vi ska förhandla fram ett nytt avtal för att ta hand om detta.

Anförande nr 125

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag blir mycket förvånad, Sten Nordin. Du blandar ihop saker och ting. Här handlar det om hur vi ska ta till vara denna energi. Ni visar ingenstans i ärendet hur det ska gå till. Det finns ingenstans. Visa mig det! Jag har läst alla handlingar som är offentliga. Sedan finns det säkert handlingar som inte är offentliga.

Ja, det står att avtalen om leverans av värme ur avloppsvattnet vid Norrenergi måste ses över. Men vad innebär detta? Hur ska dessa anläggningar komma till stånd? Hur ska man kunna lösa problemet med att ta hand om detta? Det står ingenstans. Om man däremot går in på Solnas hemsida och tittar på vad deras kommunstyrelse sysslar med ser man att de upptäcker att det är ett jätteproblem att Stockholm tar bort deras energi. Nu håller de på att förhandla med Fortum om att få köpa energin andra vägen från dem, från vårt fliseldade kraftverk, så att de kan fortsätta att köra kolet i anläggningen bredvid.

Fortum får också option på att köpa hela Norrenergi. Detta är ett mycket större ärende än ni försöker säga. Jag återkommer.

Anförande nr 126

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Vattendirektivet innebär, vilket vi har påpekat sedan många år tillbaka, att bräddning av avloppsvatten måste minska och reningen av utgående vatten måste öka. Vi har utarbetat ett konkret förslag på hur detta ska gå till, vilket Alliansen har sagt nej till. I stället för ett konkret och långsiktigt arbete med detta ger man sig nu in i otillräckligt underbyggda – tycker vi – storskaliga lösningar med en tveksam säkerhet.

Stadens förslag tar märkligt nog ingen som helst hänsyn till den regionala utredning som gjordes för fyra fem år sedan. Den nämns inte ens i handlingarna, vad jag kan se. Det är synd, för det var en riktigt bra utredning. Där föreslogs ett slags ökad samordning av vattenverksamheten vad gäller både råvatten och regnvatten i hela regionen för att öka säkerheten, minska kostnaderna och öka miljönyttan. Det var ett klokt förslag, som Alliansen nu tar avstånd ifrån.

Membranfiltrering, som föreslås, är en intressant men ny metod som främst används för rening av råvatten och inte orenat avloppsvatten. Det går säkert, men vi tror att detta kan effektiviseras ytterligare. Att samla allt avloppsvatten till ett enda ställe i stället för att satsa resurser på att samordna det befintliga vattensystemet i hela regionen ökar säkerhetsriskerna. Om något går åt skogen kan konsekvenserna bli ganska svåra. Det är bara att fråga Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, vilket man inte har gjort. De jobbar med liknande problem.

Vårt förslag är därför detta: Samarbeta med MSV för en seriös bedömning dels om det stigande havet, som påverkar råvattnet, dels om behovet av ett nytt säkerhetstänkande vid stora infrastrukturprojekt! MSV har två sådana stora projekt utlagda på Lunds universitet och på LTH. Samarbeta med Försvarets forskningsanstalt angående landets vattenresurshantering lokalt och regionalt! De kom med en stor

utredning om detta för två år sedan, som var ganska kritisk. Samarbeta med regionens kommuner om en gemensam lösning på både dricksvattenfrågan och avloppsvattenfrågan! Ta initiativ till en stor satsning på restaurering av Stockholms skärgård, som nu dränks av syrefritt vatten från Östersjön, vilket inte alls är bra.

Fortsätt forskningen med en membranteknik, gärna i egen regi, men behåll Bromma reningsverk, gärna som ett pilotprojekt i sammanhanget! När tiden är mogen och den regionala samordningen är bättre blir det säkert inga problem att lägga ned Bromma reningsverk.

Jag har inte tidigare förstått allvaret i det som Miljöpartiet tog upp, men det understryker verkligen behovet av samordning utifrån de tidigare planerna mellan alla de reningsverk som redan finns så att vi tillsammans kan utnyttja resurserna på ett klimateffektivt sätt.

Stöd till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 127

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hade tänkt ställa en fråga till Karin Wanngård – men nu är inte hon i lokalen – med anledning av det som Jari Visshed sade om att han ser fram emot att Bromma flygplats ska läggas ned. Men Karin kanske kommer så småningom och kan svara på denna fråga.

Det som jag tycker är intressant med Stockholm Vatten-diskussionen är att det tydligt står i ärendet att man ska förhandla om det nya avtalet. Jag är helt övertygad om att alla involverade i ärendet är med på vagnen.

Om man läser den mycket intressanta bilagan 3, som fanns med redan när vi fattade beslut i kommunstyrelsen, där Miljöpartiet inte hade någon annan uppfattning – nu har de ändrat sig – framgår det tydligt att just frågan om Norrenergi ska hanteras i särskilda sammanhang. Det framgår också tydligt att det pågår diskussioner med Syvab. Det är inte sant att det inte skulle vara synkat med andra aktörer här i regionen.

Dessutom tycker jag att det är intressant att lyssna på den här debatten, för det är någonting som inte hänger ihop här riktigt. Samtidigt som Miljöpartiet säger att man vill bygga 50 000 nya bostäder på Bromma vill man uppenbarligen inte se till att uppgradera VA-systemet så att det klarar av fler bostäder. Det skulle vara intressant att höra vad Daniel Helldén har för uppfattning i den delen.

Jag tycker att det här är ett alldeles utmärkt ärende. Det är otroligt viktigt att vi har en bra kapacitet på VA-systemet i Stockholms län och i Stockholms stad. Det är just detta som föreslås i ärendet. Det innebär också att vi har en kapacitet så att vi kan växa även framöver.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 128

J a r i V i s s h e d (S): Jag började mitt anförande med att säga att vi alla kanske är lite trötta. Jag vet inte om det var jag som sade fel eller om Ulla hörde fel. Men jag talade om att lägga ned Bromma reningsverk, och inte Bromma flygplats.

Anförande nr 129

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ulla Hamilton talar om någon form av bilaga 3, där det ska stå att man ska hantera avtalet med Norrenergi. Vad man gör, som inte står i avtalet, är att man säger upp avtalet med Norrenergi. Det är liksom borta. Detta avtal från 80-talet finns inte längre när det här sätter i gång. De har ingen möjlighet att skydda sig. Det finns ingenting att hantera i den bemärkelsen. Jag vet inte var Ulla läser någontans; det skulle vara spännande att veta det.

Det som vi diskuterar handlar inte om huruvida man ska uppgradera Bromma reningsverk eller Ulriksdal. I underlaget och i de rapporter som har gjorts finns en utredning som säger att det finns två saker man kan göra som är bra – antingen att renovera Bromma reningsverk eller att sätta i gång med Henriksdal. Henriksdal är dyrare. Det är inte den frågan jag diskuterar här, utan det är att man i ärendet inte tar upp frågan om energin i vattnet, hur den ska hanteras, vart dessa pengar tar vägen och hur våra olika bolag ska hantera det. Jag tycker att det är märkligt, och jag tycker att det är märkligt att Sten Nordin inte kan hantera det.

Anförande nr 130

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag kan konstatera att det finns ett intresse från Norrenergi av att använda sig av fjärrvärme. Således borde det också finnas ett intresse från Norrenergi av att omförhandla avtalet. Det finns ett intresse från Stockholm Vatten av att sälja överskottsenergin från avloppsvattnet oavsett om det renas i Bromma reningsverk eller i Henriksdal.

Jag tycker att det är lite lustigt att Daniel Helldén försöker göra en stor höna av en fjäder därför att han uppenbarligen inte har läst ärendet ordentligt förrän efter det att kommunstyrelsen fattade beslutet.

Anförande nr 131

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag ska bara klargöra en sak, för jag tror inte att jag nämnde den. Vi vill självfallet öka reningen utifrån de krav som finns så att vi också måste öka kapaciteten. Men detta kan ske med andra metoder, och det finns olika parallella förslag redovisade. Man kan göra det i samverkan med andra kommuner.

Det framgår också av debatten om energin i vattnet att vilken väg man väljer naturligtvis påverkar energiutbytet från vattnet. Det är förstås jätteviktigt att titta också på den frågan när man nu avgör inför framtiden vilken väg man ska gå. Det är också en viktig pusselbit i frågan.

Anförande nr 132

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är helt uppenbart att Ulla Hamilton talar om någonting som hon inte har en aning om. Det avtal som finns i dag mellan Stockholm Vatten och Norrenergi försvinner. Det som de diskuterar och som finns i deras ärenden och som inte finns i våra ärenden är att de försöker lösa ett avtal med Fortum, som är ett annat bolag som vi är hälftenägare i. Det finns ingen relation i den bemärkelsen i ärendet mellan Stockholm Vatten och Norrenergi.

Detta är någonting helt annat som pågår, det vill säga att vi rycker bort energin från Solna och Sundbyberg. De blir tvungna att lösa det, för de kan inte bygga ett kraftvärmeverk på sin mark. Det går inte; de har ingen möjlighet att göra det, och det

finns ingenstans att utvinna energin trots att de har anläggningar för det. Då måste de vända sig till Fortum för att köpa upp detta. Det är inte så konstigt, för det är en marknad på området. Det kan man förstå. Det intressanta är att i ärendet hos dem står det att de ska köpa lika mycket energi av Fortum som vi tar bort från dem. Det är samma mängd, och det finns ett avtal som löper fram till 2042 eller någonting sådant. Det finns optioner för Fortum att köpa Norrenergi och så vidare. Det finns massor med intressanta klausuler hit och dit i den diskussion som förs där, som plockas över till Fortum. Du har inte läst den delen, Ulla – jag bara säger det.

Det är intressant att se vad som händer i den andra änden, borta i Hammarbyhamnen. Det är där frågan är vad som händer med energin och varför vi inte får redovisat vart den ska ta vägen, hur den ska hanteras, vart pengarna går, om det är Stockholm Vatten som ska få in dem på något vis eller om de skänks bort till Fortum eller på något annat. Det är det som är problemet i ärendet – att man hoppar över en sådan stor finansiell post.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt; jag återupprepar det. Det är anmärkningsvärt att finansborgarrådet uppenbarligen inte känner till detta och inte heller har hanterat det på något sätt i ett ärende som är så viktigt och som han är föredragande i.

Anförande nr 133

Borgarrådet N o r d i n (M): Som sagt: Detta är struntprat från Daniel Helldéns sida från början till slut, tyvärr. Du försöker göra en annan politik av det här – en helt annan energifråga än vad det här rör. Det är det som det handlar om hela tiden. Du vill inte vara med och ta ansvar för beslutet om Bromma. Det är vad det handlar om. Miljöpartiet vill hitta en väg ut ur att ta ansvar för ett mycket viktigt men också delvis komplicerat projekt, som det naturligtvis är när man ska bygga denna tunnel.

Men det finns inga andra vägar ur detta, Daniel Helldén. Vi kan inte bygga ut i Bromma; det tror jag inte ens Miljöpartiet vill stå upp för. Därför gäller det att hitta alternativ. Man har utrett fyra alternativ.

När det gäller Norrenergis fråga och försörjning menar Daniel Helldén att vi ska strunta i hela det här och bara kvarstå vid ett gammalt avtal, som dessutom inte är särskilt bra för Stockholms stad. Daniel Helldén drar slutsatsen att om Norrenergi löser detta på ett annat sätt än i ett nytt avtal med Stockholms stad som är mer förmånligt för Stockholms stad, nämligen att lösa detta via Henriksdal, kommer per se kolanvändningen att öka. Det är de slutsatser du har dragit, och därför vill du stoppa hela ärendet genom att de slutsatser som du själv har dragit landar där. Men de förhandlingar som pågår handlar inte om det. Det behöver inte bli så. Alla som har varit inblandade i ärendet har precis som du fått svar hela vägen av alla personer ni har ställt frågor till om detta. Men du vill inte lyssna på svaret, för du har en annan agenda.

Anförande nr 134

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det börjar låta lite grann som i KU-utfrågningar – struntprat och andra ord används här. När jag frågade dig tidigare i dag, Sten Nordin, hade du inget svar på de här frågorna. Vi tar ansvar för klimatet och ser till att vi använder energin.

Du har ett ärende där du inte kan förklara hur de pengar som det handlar om och energin ska tas till vara. Den diskussion jag för har inte att göra med Bromma reningsverk eller Henriksdal i sig, utan det handlar om att ni inte kan förklara hur verksamheten ska bedrivas så att vi säkrar den energi som finns där, att Stockholm Vatten får de pengar som eventuellt ska tillföras dem och så vidare. De här sakerna finns inte. Det finns massor med analyser. Jag har också läst vissa av de hemliga rapporterna eftersom jag sitter i Stockholms stads bolagsstyrelse. Där kan man läsa saker, och det finns inte ett enda ljud någonstans om de här sakerna.

Vi vill säkra energiförsörjningen, vi vill se till att alla resurser används och vi vill kunna läsa i våra ärenden hur pengarna används och stadens resurser tas till vara. Det går inte att göra i dag.

Anförande nr 135

Borgarrådet N o r d i n (M): Det redovisas i ärendet att avtalet med Norrenergi sägs upp. Det är ingenting som är hemligstämplat. Det står i ärendet – och det ingår i förutsättningarna för detta – att ett nytt avtal diskuteras. Det nya avtalet kan inte få stoppa hela förändringen av Bromma reningsverk; det är min enkla åsikt.

Du fick svar på frågan redan under frågestunden: Hela den här saken är tagen till vara i ärendet. Du agerar snarare som om du skulle sitta i Norrenergis styrelse än i Stockholms kommunfullmäktige.

Anförande nr 136

M a t s L i n d q v i s t (MP): Fru ordförande, åhörare och ledamöter! De tekniska delarna av ärendet har vi redan rätt ut, och det är vi tacksamma för. Stockholm Vatten har gjort ett bra och grundligt arbete på de sidorna.

Men det är inte riktigt detta det handlar om här. Om en mängd energi försvinner i Bromma och i stället kommer ut i Henriksdal är frågan: Vad tänker vi göra med den? Jag måste erkänna att vi inte tänkte på det tidigare. Jag tror inte att ni heller tänkte på det tidigare. Den enkla frågan handlar om den extra energi ur avloppsvattnet som kommer ut vid Henriksdal. Vad tänker ni göra med den?

Ni kan avge en åsiktsförklaring, ett letter of interest eller något sådan om vad ni tänker göra med energin. Det är inte svårare än så. Ni kanske skulle kunna bygga ut Hammarbybacken och klämma in fler värmepumpar där eller någonting sådant. Eller vad tänker ni göra? Det är det som är själva grundfrågan. Norrvatten och de frågorna ingår inte i grundfrågan. Det är den vi vill ha svar på. Det borde vara tämligen enkelt att besvara den, kan jag tycka. Eller det kanske inte är så enkelt i och för sig; jag förstår att man inte kan snyta ut värmepumpar bara så där. Men det är det som är grundfrågan.

Anförande nr 137

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Tack, Mats – detta tycker jag är en rimlig frågeställning att ta upp. Vi har svarat att vårt förstahandsalternativ är diskussionen med Norrenergi – att lösa energileveransen via Henriksdal. Det är det som diskussionerna pågår om.

Sedan är Norrenergi fria att välja på vilka vägar de vill lösa sitt energibehov. Vårt förstahandsalternativ är – eftersom vi har haft ett avtal med Norrenergi och nu flyttar detta – naturligtvis att fortfarande använda energin till Norrenergi. Så är det, och det är också vad vi säger. Om det inte skulle bli så finns det anledning att tänka vidare på hur man använder denna resurs. Det är däremot svårt att säga i dag eftersom vi har som förstahandsalternativ att fortsätta leverera till Norrenergi. Bra fråga – bra svar!

Anförande nr 138

M a t s L i n d q v i s t (MP): Den sistnämnda meningen är tveksam till sin innebörd. Det enda sättet att få tillbaka värmen till Solna är fortfarande i så fall via Fortums nät, om man inte tänker sig att man har en motsatt avloppsledning i tunneln som går hela vägen tillbaka upp till Bromma och att man sedan bygger en ny anläggning där eller något sådant. Men jag tror inte att man gör det. Jag tror att man måste gå via Fortum för att få tag i värmen.

Frågan står alltså fortfarande kvar: Hur kommer Stockholms stad att hantera detta visavi Fortum? Det är själva grundfrågan.

Anförande nr 139

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag skulle vilja säga så här, Sten Nordin: Om man ska hantera den här staden måste man också kunna tala om vad man håller på med. Det gör inte ni i ärendet.

Jag tycker att det är lågt att komma och tala om och försöka insinuera att man går andra kommuners ärenden i den här salen. Det här handlar om att reda ut, att fatta beslut och att veta vad som händer. Det förklarar inte ni. När vi har undersökt och kollat med Fortum kan vi bara konstatera att det inte finns kapacitet i de anläggningar som finns där borta. Man talar aldrig om hur det ska lösas. Det finns diskussioner – nu är det visserligen insinuationer – om att man skulle strunta i att alls ta hand om energin.

Jag tycker fortfarande att själva grundproblemet är att en halv miljard kronor i energivärde inte hanteras i ett ärende där man håller på att tala om Stockholm Vattens ägare, det vill säga stockholmarna, och deras kostnader för vattenkonsumtionen i kronor hit och dit för kubikmeterna. Om man läser ärendet noga kan man se att om dessa pengar fanns med i ärendet när man diskuterar det skulle det bli en helt annan taxa för stockholmarna. Det hanterar ni inte, och ni förklarar inte hur det ska göras. Ni slänger uppenbarligen bort en massa energi – eller riskerar att göra det – eftersom vi inte vet hur det ska hanteras. Fortum vet inte heller hur det ska hanteras.

Det är detta som är kärnfrågan, och det är detta som frågan gäller. Vi anser att det ska finnas ett svar på det innan vi fattar ett sådant här stort beslut.

Anförande nr 140

J a n V a l e s k o g (S): Jag måste säga att debatten delvis är lite märklig. Här har vi beskrivit energimängden, som har stora värden. En halv miljard har nämnts, men det kanske är överdrivet. Självfallet kommer energin att tas om hand. Stockholms stad har haft ett uselt avtal med Norrenergi och inte fått ett enda öre för denna energi hittills. Självfallet ska man hitta en lösning, vem det nu blir som står för den. Som jag

sade finns det till exempel värmepumpar som Fortum har och som inte används fullt ut. De går att använda delvis, och man kanske kan bygga några till – vad vet jag?

Det vore Ebberöds bank att inte använda energin. Det är självklart att vi ska göra det. Eftersom staden äger det inblandade företaget måste det gå att göra avtal om detta. Jag kan inte förstå annat.

Jag kan i och för sig ha en viss kritik mot hur ärendet är utformat, skrivet och så vidare – det må så vara. Men i sak har jag inte något problem alls med detta. Det är tvärtom en mycket positiv sak. Energi som finns och som vi dessutom plötsligt kan börja ta betalt för – kan det vara bättre?

Anförande nr 141

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är möjligt att det inte kan vara bättre, men då kan man också tala om i ärendet hur det ska gå till. Fortum kan ta emot 10 procent av den här energimängden i de anläggningar som finns. I övrigt finns inte den kapaciteten. Det har jag på papper här ifrån Fortum. Det skulle vara intressant att veta hur ni ska lösa det. Det här handlar om hur vi hanterar energin, stadens pengar och stockholmarnas pengar. Och det kan inte Sten Nordin förklara.

Anförande nr 142

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag ska bara förlänga diskussionen lite grann. Ni diskuterade renhållningsfrågan tidigare. Vi konstaterade från vår sida att detta är ett svårt tekniskt problem. Det är svårt att riktigt förstå allt som händer och hur man ska hantera det på ett optimalt sätt. Därför är det viktigt att samhället tar kontroll över verksamheten. Vi konstaterade också att det fanns en nära koppling mellan Stockholm Vatten och renhållningsfrågan och biogasproduktion och sådant. Det är en samordning som måste ske.

Nu ser vi dessutom problemet med värme från avloppsvatten, som alldeles uppenbarligen inte är hanterat – i varje fall inte på ett tekniskt sätt så att vi kan begripa vad som kommer att ske, och uppenbarligen inte heller politiskt. Jag tycker att detta visar på det vi har sagt hela tiden, nämligen att en samordning mellan kommunerna och inte minst inom kommunerna, både tekniskt och resursmässigt, det vill säga hur man ska utnyttja den möjliga energin på ett optimalt sätt, är en absolut nödvändighet. Man måste också se detta ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi kan också konstatera att vi nu lär få problem med privata, eller i varje fall halvprivata aktörer, när energi måste slussas genom Fortum Värme på något sätt för att komma från den som producerar den till den som vill utnyttja den. Det visar återigen på behovet av ett samhällsövergripande ansvar för de här frågorna, som vi har efterlyst länge.

Anförande nr 143

M a t s L i n d q v i s t (MP): Fru ordförande! Jag måste ställa en fråga till Jan Valeskog. Det du säger låter bra: Du garanterar att ni tänker ta hand om den energi som blir över och som kommer ut i Hammarby. Vad jag inte förstår är varför det är *du* som säger det. Varför är det ingen på den här sidan som säger det?

Anförande nr 144

J a n V a l e s k o g (S): Det kan ju bero på att man inte har klart för sig hur detta fungerar. När det gäller fjärrvärmen i Stockholm är det numera sammanslutna system. I det här fallet har vi en fantastisk lösning med en energi som är mycket värd men som vi inte har fått ett öre för. Om det är en halv miljard eller inte går väl att diskutera, men detta kan användas i värmepumpar, och det kan kanske se till att vi fortare blir av med kolet. Ekvationen är alltså bra i alla led.

Om sedan avtalet ska dyka upp och finnas med i detta ärende eller komma senare kan man diskutera. Men i sak måste det vara ett litet problem. Med den spillvärme och energi som finns är det såklart inget problem som helst att se till att använda den. Det kommer man definitivt att göra.

Anförande nr 145

M a t s L i n d q v i s t (MP): Det låter intressant. Men rent fysiskt: Var kommer du att vilja placera de nya värmepumpar som kommer att behövas i Hammarbyverket? Vill du lägga dem under Hammarbybacken eller utvidga själva Hammarbyverket eller Henriksdal? Hur gör man rent praktiskt för att lösa det här? Förlåt, nu kan du inte begära någon replik. Men du får väl begära ordet om du tycker det.

Anförande nr 146

L a r s S v ä r d (M): Hej Mats! Du ville ha svar från den här sidan också. Jag tycker att du har fått det av mig, och jag tycker att du har fått det av Sten tidigare: Det är självklart att detta ska hanteras. Avtalet är uppsagt. Det pågår diskussioner. Det är klart att energin inte bara kommer att springa ut i vattnet och gå bort. Vi kommer att tillvarata den; det är självklart. Det svaret har du fått flera gånger. Jag vet inte om du inte har lyssnat eftersom du säger att du inte har fått svar från den här sidan.

Anförande nr 147

M a t s L i n d q v i s t (MP): Jag sade inte att jag inte hade fått svar från den här sidan. Jag frågade varför det är Jan Valeskog som besvarar, och ingen från den här sidan.

§ 22 Detaljplan för område vid Stora Sköndals väg, del av Sköndal 1:7 i stadsdelen Sköndal, Dp 2009-02457-54 (utl. 2014:65)

Anförande nr 148

Borgarrådet K e v i u s (M): Vi kan i och för sig föra en kort diskussion här, mina vänner. Vi ska fatta beslut om en detaljplan för Stora Sköndals väg. För er som inte har hunnit läsa handlingarna vill jag bara berätta att detta handlar om 350 bostäder. Det är lite olika typer – det kommer att finnas radhus, kedjehus, friliggande villor och flerfamiljshus. Man kan helt enkelt bo hela livet på Stora Sköndals väg.

Vi har sju partier här. Av dessa är sex partier helt för detta, förutom Miljöpartiet som inte tycker att det här är ett bra förslag. Jag kan också konstatera att detta är ett bra område att bygga 350 bostäder i eftersom det i dag finns masshantering och rivningsavfall där. Det kommer att bli en mysig stadsdel. Det kommer att finnas en allmänning, trevliga gator och, som sagt, varierad bebyggelse. Man har inte jättedetaljerade planbestämmelser, utan man har tagit fram ett gestaltningsprogram tillsammans med byggherrarna. Med dessa ord kan jag bara säga att det här är ett jättebra projekt. Sex av sju partier inser det.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 149

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, medborgare, fullmäktige och alla som lyssnar och tittar! Stora Sköndal, säger vi. Man kan också säga Lilla Sköndal. Precis som vårt borgarråd sade är detta ett fint område, dock ej nu. Det ser verkligen förskräckligt ut. När man har åkt runt där under de senaste åren inser man att detta egentligen inte är någon trevlig mark. Därför är det extremt bra att bygga där. Det är redan hårdgjorda ytor, och det ligger intill Flatens naturreservat, som dessutom ligger i Skarpnäcks stadsdelsnämnd – det ni!

Där finns en fantastisk miljö med en gammal fin forväg. Jag tror tyvärr inte att de finns där längre, men tidigare hade vi Highland cattle-kor som betade där i skogarna. Det var jättebra! Dessutom är detta en fortsättning på Sköndal, det vill säga det område som man kan flytta vidare till när man blir äldre äldre. Då kan man flytta vidare. Regina sade att man kan bo här hela tiden, men man kan också flytta vidare till små villor eller till ett vård- och omsorgsboende lite längre bort.

Från början tyckte vi i Vänsterpartiet att det var dåligt markutnyttjande att lägga bostäderna som de ligger. Vi ville självklart ändra på det. Vi tyckte inte att det var tvunget att flerfamiljshusen skulle ligga närmast motorvägen och så vidare. Vi tyckte dessutom att man skulle bygga tätare över huvud taget, med fler bostäder. Men när vi läste ärendet noggrant insåg vi att det faktiskt inte var möjligt att göra denna förändring. Därför är vi för förslaget trots att vi egentligen tycker att man skulle ha gjort på ett annat sätt. Men det finns stora markföreningar och stora problem med grundläggningen i området – extremt stora, skulle jag vilja påstå. Detta har lett till vårt ställningstagande.

Det finns dessutom en sak som vi tycker är väldigt viktig och som vi brukar ta upp i alla ärenden som handlar om detta område: Det är jätteviktigt att vi påverkar SL och Stockholms läns landsting att öppna tunnelbaneuppgången, som redan är förberedd i

den här änden av Skarpnäcks tunnelbanestation. Allt är klart utom själva uppgången. Allt finns, så det är bara att sätta i gång. Lite grann behöver man förstås fixa, men det är förberett. Då kan man också bygga ut många fler bostäder generellt i detta område, vilket vi tycker är viktigt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, och vi har bara ett särskilt uttalande som handlar om tunnelbanestationsuppgången.

Anförande nr 150

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Nu har vi flyttat oss till en annan del av staden, och det är ju trevligt. I detta valdistrikt fick Miljöpartiet 24 procent. Vi tycker att man ska bygga mer där. Därför har vi ett förslag till beslut. Vi tycker att detta är dåligt markutnyttjande.

Regina Kevius har plockat fram ärendet med 350 bostäder. Vi tittade på det både när det låg i stadsbyggnadsnämnden och när det sedan har vandrat vidare upp, och vi kan konstatera att man borde kunna få in 1 000–1 500 lägenheter på ett bra sätt i området om man vill och om man planerar det rätt. Som Maria Hannäs har markerat och påpekat här finns det redan en tunnelbaneuppgång förberedd som man kan dra i gång i södra delen av Skarpnäck. Därmed är detta också kollektivtrafiknära.

Vad vi vet i dag om de hus som byggs i dessa områden är att allting byggs för att man ska ha en till två bilar – oftast två – som står där, och sedan ska man ta bilen in till stan. Vi anser att man ska bygga bättre och använda marken på ett mer effektivt sätt för stockholmarna och för dem som flyttar hit. Man ska öppna tunnelbanestationen så att vi får lite fart på ruljangsen och får folk att ta kollektivtrafiken. Den planering som Regina Kevius nu ägnar sig åt hotar staden, skulle jag vilja säga.

Anförande nr 151

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Var det 24 procent du sade?

(Borgarrådet H e l l d é n (MP): 24 procent var det, och Folkpartiet hade 17 procent som nummer två, tror jag.)

Jag vill bara meddela att det bland dessa var en invändning – *en* person som har klagat på detta ärende. Du kanske skulle vara lite mer i samklang med dina väljare.

Jag skulle vilja påpeka detta en gång till, för det här är sista gången som jag kommer att stå här och prata med dig: Jag önskar att det var fler stockholmare som satt här på läktaren och fick höra dig prata, för då hade inte Miljöpartiet haft de procent som ni har. Det kan jag lova dig.

Anförande nr 152

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det vore intressant att höra Christer Mellstrand förklara varför de inte skulle rösta på oss. Såvitt jag kan se går det alldeles utmärkt att driva en progressiv och bra politik för Stockholm och få höga valsiffror.

Anförande nr 153

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Daniel Helldén har inte direkt den ödmjuka västen på sig i dag; det kan man inte påstå. Han är inte

heller den mest konsekventa i salen i dag. I det förra ärendet excellerade han i sina tekniska och avtalstekniska synpunkter. Åtminstone uttalade han sig som att han hade kunskaper. I detta ärende har han inga tekniska kunskaper alls, och han har ingen känsla för natur och miljö. Detta är omvända världen, kära fullmäktige och stockholmare.

Det är nämligen så här, precis som Maria Hannäs, som kan området väl, mycket klokt sade: Detta är extremt svåra grundförhållanden. Det har självklart stadsbyggnadskontoret tagit hänsyn till i sin planering av området. Det är dessutom så att det föreliggande förslaget harmoniserar utmärkt med den vackra naturen i området. Det är en omsorgsfull bebyggelse som går in i den fina naturen och fungerar och harmonierar väl med den. Vad kan vara bättre?

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 154

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag börjar med att yrka bifall till vårt förslag eftersom jag glömde det sist.

Det diskuteras om man har koll på tekniska saker och så vidare. Marken på platsen består av rivningsmassor från Klara. Det är klart att det kan ställa till saker och ting. Det rör både de högre hus som redan planeras där och de lägre, som innebär dåligt markutnyttjande. Vi har sagt att man ska titta på det här stället och se om man kan få in fler hus. Vi har räknat ut att det går att få in över 1 000 bostäder på den här platsen på ett bra sätt. Då handlar det inte om att förstöra den vackra natur som finns runt dessa områden – snarare tvärtom. Detta är ett utmärkt ställe att bygga på. Vi har en tunnelbaneuppgång som vi såklart ska dra i gång. Så kan vi utnyttja marken i stället för att lägga ut dessa radhusmattor med två bilar bredvid.

Anförande nr 155

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Lyssna nu noggrant till det borgarrådet Helldén sade! Miljöpartiet har tittat på det här och kommit fram till detta, sade han. Miljöpartiet tror sig alltså veta bättre än hela stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, trafikkontoret med flera expertiser och tjänstemän. Miljöpartiet har sett att det här går bra, och därför kan man göra det, tydligen. Det är, med förlov sagt, en aning magstarkt att ta på sig detta.

I själva verket är vårt förslag det som fungerar. Det är det bästa utnyttjandet av denna natursköna mark. Det är så du brukar stå och säga i den här talarstolen, men nu får jag anledning att säga det till dig, för detta är rena rama sanningen. Tunnelbaneuppgången ska vi däremot öppna, för den vore ett fint tillskott till det här.

Bifall till kommunstyrelsen!

§ 24 Detaljplan för Södermalm 9:10 m.fl., område kring Rosenlundsparken i stadsdelen Södermalm, Dp 2011-01691-54 (Utl. 2014:67)

Anförande nr 156

Borgarrådet K e v i u s (M): Mina vänner! I dag fattar vi beslut om detaljplanen för Rosenlundsparken. För er som inte har hunnit läsa detta kan jag berätta att det är 225 nya bostäder på Södermalm och sex avdelningar förskola.

Jag kan också konstatera att alla partier är överens, men det finns en liten reservation från Vänsterpartiet, som vill ta bort en hel del bostäder. De får gärna redogöra för varför de vill ta bort bostäder. Vi andra anser att här behövs det bostäder. Här behövs 225 nya bostäder, varav många hyresrätter.

Med dessa ord yrkar jag bifall till detaljplanen för Rosenlundsparken – 225 nya bostäder mitt i Stockholm. Jag yrkar alltså bifall enligt kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 157

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige! Vi kan se att i detta ärende har Alliansen tagit sitt förnuft till fånga på en punkt. Det gäller den väg som man tidigare tänkte sig att man skulle dra genom Rosenlundsparken. Den skulle såklart ha skapat en viss osäkerhet för alla som vistas där.

Det stämmer, det som du säger att vi i Vänsterpartiet bara vill bygga bredvid kvarteret Trumman. I stället måste man bevara parken och utveckla den. Det finns allt större behov av parkytor i en allt tätare stad. Om man inte ska bevara det måste man motivera det väl, och det tycker inte vi att man har gjort i det här fallet.

Bygg i stället där det är hållbart! Man säger att man ska bygga 140 000 bostäder. Det finns en sådan siffra som cirkulerar. Hur ska man kunna göra det? Vi har inte ens börjat bygga, och man har redan börjat bygga i park på det sätt som man gör här. Var kommer det att sluta?

Bygg i stället på rätt plats! Bygg hållbart med stockholmarna! Bygg inte vårdslöst i innerstadens parker! Rusta upp Rosenlundsparken till den gröna välbehövligen plats den är! Detta behov kommer att växa alltmer ju mer Stockholm växer.

Bifall till Vänsterpartiets förslag i kommunfullmäktige!

Anförande nr 158

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har först en sakupplysning: I detta fall har Folkpartiet aldrig varit för den så kallade bussgatan. Jag vill bara påminna om det.

Det andra är att detta är en smula anmärkningsvärt. Vi har här ett hus i en del av Rosenlundsparken som definitivt aldrig används. Det är ett hus som för det första är fullt av hyresrätter, som för det andra ska byggas av det kommunalägda Stockholmshem och som för det tredje byggs efter en arkitektävling. Det är framtaget och hyllat till och med av SAR och andra i sin årsskrift. För det fjärde är huset till stora delar byggt av trä – förnybart material. Kan det bli bättre? Nej.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 159

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Sade du att parken aldrig används? Var det så du sade? Hur som helst kan huset vara fint, men det är ändå på fel plats. Parken skulle kunna utvecklas mycket mer, och det kommer att finnas behov av parker också i framtidens Stockholm.

Anförande nr 160

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag tycker att det är motsägelsefullt när Sebastian säger bevara *och* utveckla. Det finns en viss motsägelse i detta; det är svårt att utveckla om man ska bevara allt som det är. För att utveckla måste man ibland ta ytor i anspråk för att göra saker och ting mer attraktiva och kanske för att finansiera en upprustning av en park. Man kanske måste ta ett hörn i anspråk både för att utveckla och för att få pengar över till att utveckla resten av parken. Vi ska dessutom förstora parken. I en annan del av Rosenlundsparken bygger vi ut den mot ett annat område för att ge mer plats för bland annat lek för barnen.

Vi kan inte bara stirra oss blinda på själva parken. Detta handlar också om att utveckla Södermalm och hela området omkring Rosenlundsparken för att göra hela området mer attraktivt och inbjudande. Det är detta planen går ut på samtidigt som det här skapar flera hundra nya bostäder. Det är väldigt bra.

Anförande nr 161

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det är konstigt att man inte ser att det finns en konflikt här. Om man bygger i grönområden, framför allt i innerstadens parker, är det någonting viktigt att verkligen fundera över. Vi har inte nolltolerans. Vi säger inte att man aldrig kan bygga i ett sådant här grönområde. Men då ska det vara väldigt motiverat, och det är det inte i detta fall.

Du säger att det är motsägelsefullt att utveckla och bevara. Det är det såklart inte, utan det finns en parkplan som just nu utvecklas. Det är så man utvecklar en park; det finns fler saker att utveckla än hus i en stad. Det finns mötesplatser, gröna ytor och ställen som människor kan vara på som också kan utvecklas. Det är så vi menar.

Anförande nr 162

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag tycker att det är viktigt att stockholmarna får reda på att en målsättning med projektet är att stärka Rosenlundsparkens gröna kvaliteter och att utveckla parkens funktion som en attraktiv stadspark tillgänglig för fler.

Den som vill kan kolla på sidan 9 i ärendet. Där står det tydligt att Rosenlundsparken fortsättningsvis kommer att vara väldigt grön. Det är mycket grönska. Sebastian Wiklund far nästan med osanning här när han säger att parken skulle försvinna. Men det handlar om ett hörn av parken. Det handlar om att Sebastian Wiklund och Vänsterpartiet vill ta bort ungefär 70 bostadsrätter. Visst är det så? Om det hade varit bara hyresrätter – ungefär 130 hyresrätter, drygt, så hade ni nog varit för detta. Är inte det här bara ett sätt för dig att säga att du inte vill ha 70 bostadsrätter här?

Anförande nr 163

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Vi vill såklart bygga hela tiden. Det är vi överens om. Men det finns ställen man inte kan bygga på, och detta är ett sådant. Det här är inte ett litet hörn av en park, utan det är en ganska stor yta som skulle kunna utvecklas och användas mycket väl av Stockholmarna.

Jag tycker att det blir lite märkligt hur du får det att låta. Okej, det finns en parkplan. Men du får det att låta som att om man bygger hus i en park är det att utveckla parken. Så vill du göra i stället för att göra som jag vill och utveckla hela parken. Det håller inte ihop. Du säger att det ska bli grönare, men i samma andetag bygger du hus här. Det går inte!

Anförande nr 164

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! 225 lägenheter är det här. Vi behöver många lägenheter. Detta är en inte helt oproblematisks plats att bygga på, men det ser ut som att det kan bli bra, det här.

Det finns dock några saker som kvarstår. Man har diskuterat bussgatan, som skulle gå rakt igenom Rosenlundsparken från Swedenborgsgatan till Grindsgatan. Den har nu utgått ur ärendet. Björn Ljung sade att de aldrig hade ställt sig bakom denna väg. Det är ju bra. Men nu är problemet med ärendet att man har lämnat kvar en liten stump av gatan. Bakom det hus som byggs läggs det ut en gata som heter Norra gatan; det talas i alla fall i ärendet om den som Norra gatan. Den går in från Magnus Ladulåsgatan i den ena änden. Sedan går den parallellt med den gatan och går sedan ut igen mot gatan i förlängningen av det som skulle ha blivit bussgatan.

Detta gör att de gång- och cykelvägar som är tänkta att gå här inleds med en bilväg som kommer att vara ganska väl använd, tyvärr. Det hänger ihop med ett annat ärende där det talas om något som heter Ica Maxi eller något sådant, tror jag.

Det här är ett problem. Vi har skrivit ett särskilt uttalande där vi förutsätter att gatan inte blir på detta sätt, utan att den stannar innan den kommer fram till det som kommer att bli gång- och cykelvägar. Det är ganska väsentligt. Om man har en park och bra gång- och cykelvägar ska det inte finnas ett parti där barn, unga och alla dessa snabbcyklare sedan dundrar in i bilar. Det är vårt lilla medskick till de 225 bostäderna.

Anförande nr 165

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack för erkännandet om gång- och cykelvägen, Daniel Helldén! Nu är vi inne i byggnadsteknik igen när det handlar om hur gatorna går. Det blir nästan som den sketch som Kar de Mumma skrev en gång i tiden om gatuborgarrådet som tog sig fram alldeles för snabbt genom staden med alla hinder som fanns då.

Om man ska försöka berätta hur gator ska dras utan att ha kartor framför sig blir det lite krångligt. Men när det gäller den gata du talar om är det bättre att dra den på detta sätt än att man lägger en vändplats i det som blir den östra ändan – alltså den som går mot Medborgarplatsen. Då måste man åka fram och tillbaka. Detta är också till för förskolan, nämligen. Transporter och annat måste kunna komma dit med mat

och så vidare som de behöver. Därför har man kommit fram till att det är bättre att göra en krok på vägen som är enkelriktad än att göra en vändplan. Så är det med det.

Detta är en byggnation som nu tillkommer i ett område som av de kringboende faktiskt betraktas som en av Södermalms mest otrygga delar att vistas och bo i när man gör vägda undersökningar. Det gäller inte hela området, men det handlar om området på Magnus Ladulåsgatan. Vi har höga lamellhus som egentligen skärmar av Södermalm som dess egen Berlinmur. Det är miljonprogramsområden, och det är Stockholms hem som äger dem. Vi försöker nu göra på många olika sätt för att lyfta området genom inre förändringar, genom bättre service i och med att vi tillför en stor och bra icabutik och genom att vi gör våra garage tryggare och utegårdarna bättre disponerade.

Dessutom tillkommer alltså detta parkhus. Det är hyresrätter som byggs efter en arkitektävling. Huset är till största delen i trä. Detta kommer att bli ett område som utvecklar parken i stället för att detta, som tidigare, ska vara en del av parken som faktiskt inte används. Det säger till och med de boende som vi har gått runt med där och diskuterat frågan med.

Den tillfälliga förskolan, som har funnits i många år, blir nu rustad. Vi får en ny, fin förskola på platsen med sex eller åtta avdelningar. Kort sagt och återigen: Det här ärendet har alla rätt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 166

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Björn! Jag kan verkligen hålla med dig om att det är ett problem att vi sitter i stadsbyggnadsnämnden och talar om detaljplaner och kartor, och vi har allt i huvudet. Man borde ha kartan bakom sig här. Jag gjorde en liten karta, som ni kan se här. Om ni vill veta hur det ser ut går Magnus Ladulåsgatan där, och det går en gata så och så. Där kommer man att cykla och krocka med bilarna, och det tycker vi inte om.

Anförande nr 167

B j ö r n L j u n g (FP): Det där var väldigt bra, Daniel! Det är riktigt att detta teoretiskt sett kan inträffa. Men nu, när man gör gatan enkelriktad i foret, går det att ordna så att den nya upprustade – och nu ritar jag i luften – gång- och cykelvägen inte ska kunna komma i konflikt med bilarna. De säger att det här ska ordna sig. Det skulle inte ha blivit lika bra med vändplanen, för då hade trafikarbetet blivit dubbelt så stort mellan bostadshusen och vid förskolan. Det är därför man inte gör den där kringelikroken utan i stället en båge.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 168

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Björn Ljung! Jag skulle gärna vilja se den undersökning som visar att detta är den mest otrygga platsen på Södermalm. Jag har just hört att vissa irriterar sig på att man får höra detta. Det har i alla fall jag hört från boende i området. Det finns såklart olika röster här i Stockholm, men det är en sak att ta i beaktande.

Du säger att det har alla rätt att bygga här. Att bygga i en park i innerstaden har alltså alla rätt. Vi ska bygga 140 000 bostäder, och vi är precis i början på detta. Det finns ytor och alternativ att ta av, men ändå väljer man att bygga just i park. Jag får inte riktigt ihop det här. Var kommer det att sluta? Vilka parker är det mer som är hotade här i Stockholm?

Anförande nr 169

Björn Ljung (FP): Tack för en bra fråga, Sebastian Wiklund! Det är en mycket bra fråga, för jag har inte sagt att man ska bygga i parker i innerstaden generellt sett. Jag ränner inte i väg med rykten som säger att detta skulle vara en av de mest otrygga platserna, utan det finns undersökningar som visar det. Stockholmshem har gjort analyser av detta och konstaterat att med de samlade åtgärder vi vidtar i området kommer det att få en helt annan trygghet än tidigare.

Om det är stadsdelsnämndens undersökning, Stockholmshems undersökning, den allmänna trygghetsundersökning som man gör eller om det är lokaltidningens undersökning ska jag låta vara osagt nu. Men det var bra att du gav mig chansen att svara: Nej, vi bygger inte i parker över huvud taget. Detta är en del av en park som är mycket dåligt utnyttjad. I helhetsbilden får vi en ny, fin förskola. Vi får flera hundra hyresrätter och några bostadsrätter. Det kan inte bli mer rätt än så här.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 170

Maria Hannäs (V): Herr ordförande! Först vill jag bara tala om för alla som lyssnar och tittar att man kan gå in på www.stockholm.se, och sedan kan man klicka sig fram – faktiskt med svårighet för en stund sedan i dag. Det ligger inte uppe på stadens sida att man kan komma direkt till kommunfullmäktige och dess ärenden, men man kan i alla fall så småningom klicka sig fram och komma till dessa handlingar. Där kan man se alla ärenden, och man kan se denna väg – Norra vägen, eller vad den nu heter, om man vill.

Men det var egentligen inte därför jag gick upp i talarstolen. Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen. Alla vet att träd är viktiga. Varför är träd viktiga i en stad? Jo, därför att de tar upp avgaser, partiklar och allt möjligt, för att förenkla det hela. De är otroligt viktiga, och därför ska man inte ta bort träd.

Den borgerliga majoriteten har visst under de senaste åtta åren tagit parkmark i anspråk i staden och byggt bostäder där, till exempel i Stora Blecktornsparken. Det är bara ett exempel som jag kan nämna; det finns fler. Det finns också fler som är på gång. Jag tyckte att Björn Ljung alldeles nyss sade att han inte hade medverkat till detta, men vi har ganska nyligen haft ett ärende på Birger Jarlsgatan, där det ska byggas i en liten park – om än liten.

Det talas om ett otryggt område. Det är likadant ute i Björkhagen. Det är så otryggt, säger en del. Många tycker att just dessa gröna ytor är trygga. I det område som bebyggs här anser vi att den västra delen var lämplig att bebygga just därför att den är helt otillgänglig. Den är brant med uthuggen sten intill den trappa som går upp mot Tibeliusgatan. Där var det lämpligt att bygga, och det har inte så mycket att göra

med vilken form det är – bostadsrätt eller hyresrätt. Det handlar om att det är en plats som är lämplig att bygga på.

Däremot tyckte vi att parken skulle utnyttjas åt det hållet. Det kommer många nya bostäder på Södermalm. Det sker påbyggnader intill och på många andra ställen. Vi ser snart en byggnation runt Skanstull som förmodligen kommer att vara ganska stor. Det finns på många andra ställen också, både inne i staden och i stadens krans. Därför blir också dessa områden viktiga.

Gå en dag och titta så får ni se hur mycket barn det är där! Jag går inte där så ofta, men det händer. Jag har även gått där med ett litet barn. Det är barn som använder denna del av parken. Det sägs här att det är hemskt och otäckt där. Det är det inte alls! På vintrarna är det en helt underbar pulkabacke. Nu ska man i och för sig lägga backen på ett annat ställe, men den blir inte alls lika brant och inte lämplig för skidåkning. Det finns till exempel en hundrastgård och en liten fotbollsplan, som när jag har gått dit alltid har varit frekvent använd.

Anförande nr 171

Borgarrådet K e v i u s (M): Maria Hannäs inledde med att säga att någonting är viktigt. Egentligen skulle man kunna använda dina första meningar och säga att bostäder är viktiga. Människor tycker om bostäder. Människor uppskattar bostäder. Men ibland vill en del ta bort bostäder. Det är precis det ni gör här. Ni tar bort minst 70 stycken bostäder.

Jag vill än en gång hävda att det kommer att bli en upprustning av parken. Det kommer också att finnas otroligt mycket grönska här fortsättningsvis. Om man säger något annat far man med osanning.

Om ni hörde något om en fotbollsplan vill jag också säga att det kommer en hel del nya konstgräsplaner på Södermalm, så ni behöver inte vara oroliga för det.

Är det inte så att ni tar bort minst 70 stycken bostäder därför att det handlar om bostadsrätter? Om de hade varit hyresrätter – hade då fått stå kvar då, eller hade ni plockat bort dem då också?

Anförande nr 172

M a r i a H a n n ä s (V): Vänsterpartiet tycker inte att vi ska bygga i park generellt. Vi tycker inte att vi ska bygga i innerstadens parker. Därför spelar det ingen roll. De lägenheter som finns i den östra delen är ju hyresrätter, och dem tar vi också bort i förslaget. Vi tycker inte att man ska bygga i park. Vi har massor med bra förslag på var man kan bygga i stället – en hel lista! Jag lovar. Det är viktigt att bygga, men inte i denna park. Den ska Södermalmsborna och andra ha. Den ska barnen ha. Vi ska bygga för barnen i stället.

Anförande nr 173

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu tjatar jag, men jag säger fortfarande att det är alla rätt med tanke på vad som planeras här. Jag vet inte vad det är för åtgärder som Vänsterpartiet vill vidta för att området ska vara och bli bättre än det har varit. Den som har framfört detta om tryggheten och

otryggheten i området är företrädare för bolagsledningen i Stockholmshem, och jag har stort förtroende för dem.

Med de samlade åtgärder som staden och Stockholmshem vidtar i området kommer vi att få en plats dit arkitekter och andra kommer att vallfärda. De kommer för att se hur vi har lyckats integrera ett sådant fint bostadshus, förskolor och aktiviteter i parken på ett så bra sätt. Det är Stockholm i världsklass, Maria Hannäs.

Anförande nr 174

M a r i a H a n n ä s (V): Det råder ingen tvekan om att det hus som kallas för Parkhuset är vackert. Det tycker vi också; det är inte fråga om det.

Här vill vi att Södermalms parker ska finnas kvar för dem som bor där. Det gäller barn, ungdomar och dem som är funktionsnedsatta och som inte kan gå så himla långt – det bor ganska många i närområdet eftersom vi har många handikappvänliga lägenheter här. Det finns ganska många gruppbestäder. Inte minst på Magnus Ladulåsgatan finns det rejält många gruppbestäder, till och med. Parken används, och den ska fortsätta användas. Det är det vi menar.

Detta överskuggar det andra. Bestäder kan vi få till på andra sätt, och vi har förslagen.

Anförande nr 175

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande! Av Maria Hannäs har vi just fått höra att hon har en lista. Det har tydligen Daniel Helldén också. Jag föreslår att Maria och Daniel startar någonting i stil med WSP eller Sweco, för det känns precis som att ni vet exakt var det ska byggas. Det handlar aldrig om att det ska byggas där vi föreslår. Det här ärendet är jättebra. Detta är en otillgänglig och dålig plats i Rosenlundsparken. Det är ingen utnyttjad del av parken. Jag går förbi där dagligen, så jag vet det.

Lycka till med er konsultfirma – tack för mig!

Anförande nr 176

M a r i a H a n n ä s (V): Herr ordförande! Den här gången sparar vi listan till oktober 2014.

Anförande nr 177

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): När man aldrig behöver bekänna färg är det enkelt att driva politik. Det är världens enklaste sak, Maria.

Anförande nr 178

J o n a s E k l u n d (MP): Det känns som att du står här och abdikerar från ditt uppdrag, Christer. När man läser protokollen från stadsbyggnadsnämnden, vilket jag gör ibland med stort intresse, ser man att partier av alla färger har ganska mycket synpunkter på tjänstemannaförslagen. Ni sitter där som varsin liten konsultbyrå, har synpunkter, ger uppdrag, återremitterar och säger att det ska ritas om på olika sätt.

Det är väl det som kallas stadsbyggnadsdemokrati. Jag trodde att Centern var för det. Men du kanske tycker att man alltid bara ska klubba igenom det som tjänstemännen

har föreslagit. Det är något märkligt. Vad tycker du? Ska politikerna ha någonting att göra med stadsbyggnad över huvud taget?

Anförande nr 179

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag tycker att det är väldigt intressant hur Miljöpartiet driver stadsbyggnadspolitik. Vi ska tydligen bara bygga på hårdgjord yta, hela tiden. All mark är jungfrulig. Bromma är lösningen på allt. Ni är en våt filt över Stockholm. Ni vill inte bygga någonstans. Vartenda ärende vill ni mer eller mindre stoppa.

Ni vill inte ha några konflikter; det är så ni driver er politik. Ni driver allt med minsta motståndets lag. De är så ni driver er stadsbyggnadspolitik.

Anförande nr 180

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag tänkte egentligen begära replik på dig, Christer, men jag tryckte på fel knapp. Du får gärna gå upp efter det här.

Det är konstigt att man står och säger att man inte kan ha andra alternativ, och så vidare. Det är därför vi är ett oppositionsparti. Annars hade vi ju alla varit med i samma parti och tyckt likadant. Jag tycker i alla fall att det är bra. Vi vill bygga rätt. Vi vill bygga med stockholmarna och ta de kvaliteter som finns i beaktande. Annars tror jag inte att det kommer att gå att bygga 140 000 bostäder. Man kan inte göra det bara med hårda nypor. Det här måste man lyssna in och känna in. Vad är rätt, och vad är bra? Hur lyckas vi med de här sakerna?

Jag ska inte försvara något annat parti, men du säger ofta att vi går emot alla ärenden och så vidare. Det är inte sant. Så är det inte. Alla kan gå in och läsa protokollen från stadsbyggnadsnämnden.

En liten lista, handlade det om. Jag tog fram en sådan och en stadskarta. Det handlar om Örbyleden och Skärholmsvägen. I City har vi tidigare velat bygga där inte ni ville bygga. Brommaflyget har det talats om flera gånger. Västberga industriområde har vi haft i en motion i Vänsterpartiet. Marieberg vid Kungsholmen har vi talat om. Hässelby och en överdäckning där har vi i vår budget, liksom Rågsveds allé. Vi har haft radhus i Farsta, där vi vill ha en hög exploatering. Det handlar om Alvik och om Skarpnäcks gård. Detta är ställen som du inte har velat bygga på.

Vi har en annan politik. Det är det som är viktigt att framhålla här. Vi vill inte bygga i park.

Anförande nr 181

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Den där konsultfirman blir nog jättebra, tror jag.

Anförande nr 182

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag vet att Centerpartiet avvek från ett ärende i stadsbyggnadsnämnden – Trollesundsvägen i Bandhagen, tror jag att det var. Men jag kanske missminner mig. Där går Centerpartiet emot att bygga i ett grönområde. Det är väl någon typ av sådana argument som vi har som ni har där.

§ 26 Program för att motverka hemlöshet i Stockholms stad 2014–2019

Anförande nr 183

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det ärende som vi nu ska ta är på många sätt historiskt eftersom vi i Stockholms stad för första gången ska lägga fram ett tydligt program mot hemlöshet i Stockholm. Det är på många sätt en helt fantastisk stad som vi alla lever i och som har en särskild plats i våra hjärtan. Vi ser att företagen växer fram, och med dem jobben. Allt fler människor söker sig till Stockholm – både från andra delar av Sverige och från andra delar av världen – för att leva här under lång tid framöver. Det är förståeligt, och det ska vi vara tacksamma för.

Med detta sagt måste vi samtidigt se de människor som inte har en dörr att stänga om sig eller som av någon anledning har blivit av med sitt boende och behöver mycket stöd för att kunna komma tillbaka. Alla dessa ska känna att Stockholm har sitt ansvar och att vi nu har en tydlig färdriktning för vart vi vill, nämligen att färre människor ska hamna i hemlöshet och att de hemlösa ska kunna få hjälp att få en dörr att stänga om sig och en egen försörjning. Allt detta rymms inom vårt program mot hemlöshet, som vi nu lägger fram i dag. Alla ska känna att de har en plats i Stockholm.

Det är ett av våra mest prioriterade områden att minska hemlösheten. Vi lägger mycket resurser och tid på detta arbete. Vi brukar nämna siffran över en halv miljard per år i sammanhanget. Det inbegriper också missbrukarvård och mycket annat. Vi kan också börja se resultat av detta. De senaste tio åren har Stockholms stad växt med över 100 000 människor. Under samma period kan vi se att andelen hemlösa har minskat med 15 procent. När vi följer statistiken över hur många som bor på akutboende kan vi se att antalet nästan har halverats. Det är en minskning med 44 procent på en tioårsperiod.

Också tidigare har Stockholms stad haft fanan högt i hemlöshetsarbetet. Tak-över-huvudet-garantin är en viktig reform som lanserades i slutet av 90-talet. Vi uppfyller fortfarande tak-över-huvudet-garantin året om varje dag. Vi går vidare med Bostad först, som ger möjlighet till eget boende. Vi samarbetar självfallet också med många frivilligorganisationer – allt från Ny gemenskap, St:a Clara kyrka och Stadsmissionen till Frälsningsarmén. Många är en viktig del i arbetet med att metodutveckla stödet för att vi ska få ännu bättre kvalitet i det vi ger.

Vårt arbete måste självfallet fortsätta enträget och målmedvetet för att färre människor ska hamna i hemlöshet. Vi kan konstatera att det ger resultat, inte minst när vi tittar på det förebyggande arbetet. Vi har aldrig tidigare haft så få barn som har blivit föremål för vräkning. Men vi kommer inte att ge oss förrän vi fortsätter att minska också denna grupp. Det förebyggande arbetet är viktigt.

Mycket görs ute på stadsdelarna. Två tredjedelar av alla hemlösa tillhör i dag en stadsdel. Vi har också enheten för hemlösa, som vi samarbetar med. Det program vi nu lägger fram bygger mycket på de erfarenheter som finns och på evidensbaserade metoder. Men vi har också tagit till oss av forskning och exempel, inte bara från andra delar av Sverige utan också internationellt för att se vad det är som fungerar bäst i arbetet mot hemlöshet.

Vi har landat i tre viktiga utgångspunkter. Det handlar om förebyggande arbete, om att möta den akuta hemlösheten och om steget vidare till eget kontrakt och egen försörjning. Budget- och skuldrådgivning kan inte nog understrykas i arbetet med att förebygga att människor blir vräkta eller avhysta. Om man är sen med en hyresinbetalning ska man snabbt kunna få hjälp. Om man inte kan nå hyresgästen efter upprepade försök kan man jobba mycket med hembesök och motiverande arbete.

Vi ska jobba med självförsörjning så att fler människor kan komma i arbete. Vi ska undvika att äldre, barnfamiljer och unga hamnar på härbärke. I detta program handlar det framför allt också mycket om att jobba med mer långsiktiga boendeformer – bort från placering från vecka till vecka och i riktning mot långsiktiga boendeformer. Det är en viktig del i strategin.

Jag är glad över att den strategi vi lägger fram har stöd över blockgränserna. Vi har stöd från Socialdemokraterna. Det är någonting som jag tror är viktigt – vi ska signalera att detta är långsiktigt. Här har vi en gemensam samsyn på vad vi behöver göra. Med detta sagt hoppas jag på en bra debatt i den här talarstolen om en av de viktigaste frågorna, nämligen arbetet mot hemlöshet.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 184

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ingen människa ska behöva vara ofrivilligt hemlös. Att leva i hemlöshet är att vara bland de mest utsatta i vårt samhälle. Hemlösheten är såklart inte bra för någon, vare sig för den hemlöse själv eller för dem som finns i hans eller hennes närhet. För varje ofrivilligt hemlös människa finns ett totalt misslyckande från samhället.

Ordförande! Vi i Centerpartiet vill skapa en stad där de allra flesta människor är starka och fria och kan klara sig själva. På så sätt lösgör vi resurser för dem som verkligen behöver stöd. Vi anser att socialpolitiken framför allt ska omfatta de mest utsatta i vår stad. Vi menar också att ansvaret för de mest utsatta inte får stanna vid skatteinbetalningen. Civilsamhällets roll och engagemang från frivilligorganisationer, fastighetsägare, företagare och privatpersoner är oerhört viktiga för att skapa en stad i världsklass för alla.

Just därför är denna hemlöshetsstrategi så viktig. Vi måste från stadens sida både ta initiativ och skapa möjligheter för andra att göra detsamma. Vi måste arbeta förebyggande. Vi måste motverka den akuta hemlösheten, och vi måste hjälpa dem som är i hemlöshet att få möjlighet att hjälpa sig själva genom att komma i arbete och till ett eget boende.

Ordförande! Det är ingen hemlighet att vi i Centerpartiet tycker att det är viktigt att hitta individuella lösningar på individuella problem. Hemlösheten är ett stort problem för Stockholms stad. Men för den enskilde individen är det ett individuellt problem. Därför är det också viktigt att hitta olika boendelösningar för dem som lever i hemlöshet. Ingen lösning passar alla. Vi ser därför med glädje på det framgångsrika arbetet med bostad först, och vi hoppas att det utökas i framtiden.

Vi i Centerpartiet är extra glada för att vi nu blir ännu tydligare med det viktiga förebyggande arbetet. Ett exempel är att vi från och med nu ska erbjuda alla som missar en hyresinbetalning personliga möten för att hitta ekonomiskt hållbara lösningar. Ju färre människor som kommer i utanförskap och ju fler som kommer ur det tidigt, desto bättre både för den enskilde individen och för samhället i stort.

Ordförande! Vi i Stockholm står inför fortsatt stora utmaningar kring hemlöshet. Vi jobbar fortfarande mycket med lösningar för att hjälpa dem som söker sig till vår stad för att hitta ett bättre liv – de fattiga EU-medborgarna och tredjelandsmedborgarna. Det är en relativt ny utmaning för oss. Men med det här programmet hoppas jag och Centerpartiet att vi ska komma en bra bit på vägen med många av de andra utmaningar som hemlösheten i Stockholm innebär både för staden och för individen.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 185

S t e f a n N i l s s o n (MP): Miljöpartiet har ett förslag till beslut. Vi vill att programmet kompletteras och återremitteras för att förbättras. Det gäller framför allt två punkter.

Den ena är barnvräkningar. Det finns ingen nollvision om att inga barn ska vräkas. Vi tycker att det är synd, och det borde finnas ett särskilt kapitel om detta.

Den andra är att programmet behöver fler mätbara mål om hur mycket hemlösheten kan minska bland olika målgrupper på kort och lång sikt. Vi tycker också att det behövs ett mål när det gäller vräkningar. Hur mycket kan vi minska antalet vräkningar? Nu står det i förslaget att man ska intensivifiera arbetet med att förebygga vräkningar. Vi tycker inte att det räcker.

Vi tycker också att det är en brist att programmet avgränsas huvudsakligen till socialtjänstens insatser eftersom hemlösheten minst lika mycket är en fråga om bostadspolitik. Ökningen av hemlöshet handlar mycket om att människor inte kommer in på bostadsmarknaden. Det handlar faktiskt inte om personliga tillkortakommanden. Vi måste på olika sätt hjälpa de människor som inte kommer in på bostadsmarknaden. Vi har en politik för det.

Vi tycker också att det är synd att inget tydligt ställningstagande finns om att staden borde satsa mer på Bostad först eftersom forskningen är så tydlig när det gäller att en fast bostad ofta är en förutsättning för att man ska kunna ta tag i andra problem, till exempel missbruk eller psykisk ohälsa.

Avslutningsvis vill vi att organisationer som har egna erfarenheter av hemlöshet ska engageras mer. I den återremiss som vi alltså föreslår vill vi att de ska få större möjligheter att lämna synpunkter på hur programmet kan förbättras. Vi tycker att det är bra att det tas fram ett sådant här program, men vi tycker att det behöver förbättras framför allt på två punkter. Det handlar för det första om noll vräkningar av barn – det måste tydligt beskrivas hur vi ska nå den visionen. Det måste göras tydligare än vad som görs i detta program. För det andra handlar det om mätbara mål för hur vi kan minska hemlösheten bland olika grupper.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 186

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det är en utmaning att klara alla dessa frågor och invändningar på en minut. Jag ska göra mitt bästa. När det gäller att ha mätbara mål och att följa upp dessa kommer det som alltid i budgeten via indikatorer. Det står också i programmet. Staden har två styrande dokument – riktlinjer och program. Vi kommer att återkomma med tydliga mätbara mål för detta.

När det gäller Bostad först har Alliansens satsat på att fördubbla antalet lägenheter redan under detta år. Det finns alltså med. Vi tror också på Bostad först.

När det gäller vräkning av barn tycker inte heller vi att barn ska bli föremål för vräkning. Det är självklart. Men Kronofogdens regler är sådana att det räcker att man bor i en vecka per månad under ett år för att bli föremål för statistiken. Då måste vi ha rutiner för att möta upp de barn som ändå blir föremål för avhysning.

När det handlar om enbart socialtjänsten är det inte som Stefan Nilsson säger. Vi kommer att ha genomförandeplaner för att implementera detta. Då kan vi räkna med att såväl jobbtorg som kommunala bostadsbolag, privata fastighetsägare och andra kommer att vara högst involverade i arbetet.

Anförande nr 187

S t e f a n N i l s s o n (MP): När det gäller vräkningar av barn efterlyser vi alltså en närmare beskrivning av problematiken. Hur kan man förbättra arbetet? Hur kan man nå ett nollresultat eller en nollvision i framtiden? Vi tycker att det är olyckligt att inte detta beskrivs ordentligt. Det står inte något specifikt om en nollvision. Vi tycker att det är onödigt, och detta är helt klart ett skäl för en återremiss.

När det gäller mätbara mål tycker vi, eftersom detta är ett dokument som är tänkt att finnas i ganska många år, att det borde finnas vissa gemensamma mål som vi kan enas om. Det ska inte bara vara upp till det parti eller den koalition som styr att komma med det i budgeten. Vi tycker att vi borde kunna enas om generella mål som vi kan följa upp gemensamt här i fullmäktige.

Anförande nr 188

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Stefan! Jag tycker att det är lite tråkigt att ni inte vill vara med på detta blocköverskridande jobb. Det är ändå viktigt, och det skulle vara en trygghet för Stockholms hemlösa. När det handlar om mätbara mål talar du om att det är långsiktigt. Det handlar just om det; det här är en strategi som ska räcka i fem år. Då är det viktigt att man kan sätta målen år efter år. Det blir konstigt att sätta upp mål för en femårsperiod. Det är inte lämpligt, skulle jag vilja säga.

När det handlar om nollvision för barn vet du precis lika väl som vi att det är någonting som man kämpar för hela tiden. Men det är inte så enkelt som att alla bor i kommunala bostadsbolag. Då skulle vi på ett streck kunna säga att vi förbjuder det här. Det handlar om att ge stöd när det ändå händer för alla barn som bor i andra hand. Det är en annan utmaning som vi har, för där rör vi inte över det här. Då måste vi ha en strategi för vad vi ska göra när det händer.

Anförande nr 189

S t e f a n N i l s s o n (MP): Det är väl bra att ha en strategi för vad man ska göra när det händer. Det är också bra att ha en strategi för hur det inte ska hända, och det är det vi efterlyser.

När det gäller målsättningar har du en poäng. Därför kan inte målen vara hur konkreta som helst. Vi tycker ändå att det borde finnas mål för hur vi på något vis kan trappa ned storleken på hemlösheten. Detsamma gäller vräkningar. Hur ska vi kunna minska dem successivt? Vi vill ha sådana mål, och det är därför vi har ett eget förslag till beslut.

Anförande nr 190

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag tacka Stina för ett bra anförande. Det är en svår och komplicerad fråga som vi håller på med. Vi är alla överens om att det här är tungt och svårt att lösa, och det är svårt att få alla bitar på plats med en gång.

Vi har också lagt in en reservation, som handlar om barnperspektivet och EU-medborgare. Men det måste gå att lösa på sikt. Man måste ta det under lupp och se om det går att lösa. Det vore faktiskt bra om det gick att göra det, och jag tror inte att det är omöjligt.

Jag är tacksam för att ni har anammat en del saker som vi i Vänstern ofta har drivit och talat om. Vi har alltid hänvisat till frivilligorganisationerna och de möjligheter som finns där när det gäller att bygga billigare och liknande. Det är på den vägen vi är nu. Det är inte någon som ska stå här och ta åt sig hela äran, utan jag tycker att hela den här salen kan ta åt sig äran av att vi jobbar åt rätt håll när det gäller hemlösheten.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 191

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Jag måste ändå ta chansen att beklaga att ni har ändrat er. Vänsterpartiet var eniga med oss i socialnämnden, men jag vet inte riktigt vad som hände på vägen. I socialnämnden var även Vänsterpartiet med på programmet, och jag beklagar att ni har ändrat er. Vi har som sagt samma viljeinriktning: att inget barn ska vräkas. Men ibland uppdagas barn som, precis som Ann-Katrin sade, lever i andra hand. Man måste placera dem från en natt till en annan, och då måste man ha en tydlig strategi för det.

Jag tycker att det program som vi har här i dag har ett tydligt barnperspektiv. Vi talar också om barnkonsekvensanalyser, om snabba insatser för barn och deras familjer och om att göra allt för att barnen inte ska bli berörda av avhysning. Detta arbete, som vi har hållit på med ett tag, har börjat ge resultat. 25 barn blev förra året föremål för avhysning. Vi har aldrig haft så låga siffror. Men vi kan givetvis sätta in indikatorer och diskutera att det ska minska år efter år. Till slut är vi då nere i noll. Men det är som sagt oundvikligt att barn blir föremål för avhysning.

Anförande nr 192

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det är som du sade tidigare i kväll: Det är svårt att få oss i Vänstern nöjda. Vi blir inte alltid nöjda. Vi är sådana, och det är vår uppgift att vara kritiska och titta på verksamheterna. Detta är vår politiska uppgift, och jag är rätt stolt över detta. Jag ser också att ni ibland lyssnar på oss, och ibland inte. Men vi är som sagt inte alltid nöjda.

Anförande nr 193

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! För den som aldrig har saknat ett eget hem är det nästan omöjligt att förstå vad som händer i själen för den som står utanför. Det är som när man skalar en lök: Först förlorar man sin bostad och sedan sina personliga ägodelar en efter en. Sedan försvinner all självrespekt och ersätts av självförakt, som är det tyngsta bagaget att bära med sig och som bara blir tyngre för varje år. Så har en hemlös skrivit i en text.

Många av oss som sitter här har besökt härbärgen och dagverksamheter. Vi har mött personer som har varit hemlösa kortare eller längre tid. Det är något som med rätta upprör och berör oss alla, och det är något som vi vill göra någonting åt. Bilden av en hemlös stockholmare är ofta stereotyp. Det handlar ofta om en man, ung eller gammal, med missbruk eller psykiska problem. Men det är inte hela sanningen. Här finns barnfamiljer som av någon anledning har mist sin bostad. Det handlar ofta om ett andrahandsboende eller om någon som har flyttat hit utan att ha bostadssituationen ordnad. Det är ungdomar som har blivit utslängda eller av andra anledningar lämnat sitt hem.

Stockholms stad har oavsett majoritet haft en mycket ambitiös politik på hemlöshetsområdet. Hemlöshet är, och kommer att fortsätta att vara, ett av våra mest prioriterade områden. Det tror jag att vi kan vara eniga om. Gruppen hemlösa har minskat trots ökande befolkning, men det har saknats en sammanhållande politik.

Nu lägger vi i Stockholm för första gången fram ett hemlöshetsprogram. Det är ett blocköverskridande program som främjar långsiktigt arbete. Det handlar om förebyggande arbete, om att möta dem som finns i hemlöshet och att få dem att ta steget vidare till kontrakt och sysselsättning. Unga, barnfamiljer och äldre ska inte bo på härbärgen och akutboenden, och staden ska jobba med mer långsiktiga placeringar. Programmet omfattar många delar: budget- och skuldrådgivning för att förhindra vräkningar, arbetsplaner för de enskilda, barnkonsekvensanalyser, eget boende – eller tills det är möjligt åtminstone långsiktiga placeringar.

För att långsiktigt lösa hemlöshet krävs samarbete mellan många aktörer. Därför är jag glad för att det nu tydligt uttalas att det finns behov av en samordnande funktion – kort sagt en hemlöshetsamordnare, som Folkpartiet har förespråkat.

I dag kommer vi alla, utom MP och V, att slå fast viktiga principer för hur vi gemensamt ska jobba för ett mänskligare Stockholm där alla får plats. Det hade varit roligare om vi hade varit allihop. Jag vill hänvisa till vad Anna sade: Det är lite tråkigt att Vänsterpartiet ångrade sig när ni var med i samarbetet så länge. Men vi jobbar för att minska hemlösheten, och jag hoppas att ni så småningom kommer med på tåget.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 194

Å s a L i n d h a g e n (MP): Vi från Miljöpartiet inbillar åtminstone oss själva ibland att vi vill vara ett konstruktivt parti, gärna föra diskussioner och försöka föra utvecklingen framåt på olika sätt. När det gäller just den här frågan har vi inte blivit inbjudna till att diskutera den här strategin, och vi hade jättegärna velat vara med i det arbetet. Då känns det lite tråkigt att få höra här: Varför har ni inte varit med? Varför röstar ni emot?

Jag tycker att den process ni hade med det idrottspolitiska programmet i idrottsnämnden var väldigt bra. Där bjöds alla in, och vi hade diskussioner tillsammans och diskuterade över partigränserna. Det var en väldigt positiv process.

Jag undrar om ni på er sida har gjort reflexionen att ni skulle kunna prata över blockgränserna med bland annat oss om hur vi ser på det.

Anförande nr 195

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Nu är inte jag socialborgarråd, så jag har inte varit sammanhållande. Anna kan säkert svara bättre om vad som har skett och inte skett.

Min personliga reflexion rakt upp och ned när jag står här är att det i så fall är konstigt att både Socialdemokraterna och Vänsterpartiet var med på tåget och inte Miljöpartiet. Det skulle förvåna mig om ni hade varit uteslutna. Jag kan inte svara på den frågan.

Anförande nr 196

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag måste också säga att jag tycker att det är positivt att vi har kunnat samla oss kring ett program, det som förut var en strategi, med en ganska bred uppslutning. För att ni inte ska tro att jag står och berömmar mig själv för den ganska breda uppslutningen får jag påpeka att även om Vänstern och Miljöpartiet har valt att reservera sig är det en ganska bred samsyn i flera av de viktiga sakfrågorna. Det är reservationer på marginalen, om jag får säga så.

Den viktigaste positionsförflyttningen, den viktigaste saken som slås fast här, är egentligen ett nytt arbetssätt som vi har valt. Vi har rört oss vidare och bort från tak-över-huvudet-garantin mot mer långsiktiga och bättre lösningar. Där har vi en bred enighet. Det är viktigt, och det är positivt.

Sedan hoppas jag att det här kommer att vara ett levande program, som det heter. Det kommer det rimligen att vara. Vi är inte rädda för att ändra utifrån praktiska erfarenheter, men vi lär oss när vi arbetar vidare.

En punkt som vi möjligen ska se till att skriva in vid nästa revidering är det som både vi påpekar och MP har med i sina reservationer, det vill säga målet att inga barn ska vråkas. Om dokumentet kan läsas som att vi retirerar från det tycker jag att det är tråkigt. Jag har inte uppfattat det så. Det har inte varit min ambition att dokumentet

ska vara så. Men om det kan uppfattas så skriver vi in det nästa gång vi reviderar det. Det är inte mer dramatiskt än så, för där finns en del politisk enighet.

Detta är i grund och botten en produkt baserad på det arbete vi utför. Konflikten här ligger i hur vi prioriterar och hur vi ser till att ge resurserna för detta arbete. Där tycker jag att det är rimligt att konflikten ligger kring ambitionsnivån och i de konkreta målen. Jag tycker att det är där politiken ska vara. Jag delar inte Miljöpartiets uppfattning att vi ska ha en samsyn kring ambitionsnivån. Jag tycker att det är rimligt att vi har en samsyn kring verktygen men att vi kan ha en skillnad i ambitionsnivå och därmed också en skillnad i vilka mål vi sätter i budget. Det tycker jag är rimligare än det omvända.

Till sist saknas det en viktig och stor del i detta program, och det handlar om EU-medborgare och tredjelandsmedborgare. På den punkten kommer vi att bli tvungna att ta fram en ny strategi, en egen strategi. Det är å andra sidan rimligt, så vi har valt att stå bakom denna strategi trots att dessa saknas, på grund av att det är en speciell problematik och det behövs speciella lösningar. Därför är det rimligt att ta fram ett särskilt program för dem. Det kommer vi att se till att göra med början dagen efter valet.

Anförande nr 197

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Vi ser också fram emot att fortsätta att konstruktivt samarbeta med er efter valet. Vi har ju fortsatta ambitioner att vi ska minska hemlöshet. Men jag tänkte ändå beröra det, för jag hann inte med det i mitt inledningsanförande. Det var därför bra att du tog upp just detta med EU-medborgare.

Jag vill påminna om att EU-medborgare med uppehållsrätt berörs även av detta program. Jag tycker om den konstruktiva tonen i debatten, men där skiljer det sig kanske mer mellan partierna. Vi hoppas att vi kan möta de utsatta, fattiga hemlösa EU-medborgarna med insatser som ger alternativ till tiggeri som försörjning. Vi är lite rädda för att bidra till att skapa någon form av hemlöshetsstrategi för den gruppen, för de har oftast inte ett missbruk, har inte varit hemlösa i sitt hemland och så vidare. Då ser vi en fara med att blanda ihop de två grupperna. Det är vårt förtydligande. Är man däremot hemlös med uppehållsrätt berörs man av programmet.

Anförande nr 198

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag tror, som sagt, att det möjligen var klokt att lyfta ut det ur programmet. Det gjorde det lättare för oss att stå bakom det. I den andra delen hade vi kanske inte blivit överens.

Sedan behöver vi göra väldigt mycket mer. Det här är en ny problematik – en situation som har accelererat och i någon mening exploderat på våra gator de senaste fem sex åren. Där har inte staden varit med, och vi har inte hunnit ikapp verkligheten. Där kommer vi att behöva en strategi som fokuserar inte bara på det du sade, med alternativ till att tigga, utan också på konkreta och riktiga sovplatser. Det är inte värdigt för vår stad att folk sover under broar och i portuppgångar. Där kommer vi att behöva göra mer, och där kommer vi att behöva en tydlig strategi.

Anförande nr 199

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande! Miljöpartiet välkomnar programmet för att motverka hemlöshet, men vi har en bit kvar till att nå målet om nollvision för hemlösheten. Därför byggs det för lite, främst för lite hyresrätter. Men programmet saknar tydliga mål om att inga barn ska vräkas.

Hemlöshetsfrågan kan inte begränsas till socialtjänsten. Det handlar om bostads- och arbetsmarknad. Socialtjänsten måste samarbeta med andra aktörer, som stadens förvaltningar, hyresvärdar, myndigheter, idéburna organisationer etcetera. I övrigt kan sägas att det inte finns något delmål eller övergripande mål om att färre barn än i dag ska vräkas från sina hem. I stället sätts delmål om att en barnkonventionsanalys ska göras inför en avhysning av en barnfamilj och att barnfamiljer som vräks ska erbjudas ”en återbesökstid inom 5 dagar” efter att en vräkning verkställts.

Ambitionsnivån verkar inte vara hög här. Barnombudsmannen skulle nog skaka på huvudet om han läste eller hörde detta. Tillsätt i stället en handläggare som är lätt tillgänglig för dessa personer i riskzonen, när till exempel hyran blir efter eller elräkningarna inte blir betalade, som kan agera snabbt. Vi vet ju att den största orsaken till att barnfamiljer vräks är just obetalade hyror.

Nu riskerar även äldre avhysning. En ny ”riskgrupp” är hemlösa äldre personer. Det är sådana som på grund av sjukdom eller av andra orsaker inte kan betala hyran och sköta sin ekonomi och därmed riskerar att bli vräkt. Det är viktigt att uppsatta mål snarast uppfylls och att det inte dras i någon långbänk. Antalet hemlösa 65-plus måste snabbt åtgärdas, och inga 65-plus ska hänvisas till härbärgen eller andra boenden, vandrarhem, camping etcetera.

Vi har också en annan, ny typ av hemlösa, och det är hemlösa EU-medborgare. Här behöver strategin kompletteras med en handlingsplan för arbetet med hemlösa EU-medborgare.

Frågan är inte enkel, men vi kan ändå inte blunda för behovet av en strategi. Men ett förslag borde vi vara överens om här och nu, nämligen nolltolerans mot vräkningar av äldre och barnfamiljer.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 200

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Nu är det ju ändå så att vi har tydliga målsättningar. Det finns i programmet, med mål som att antalet familjer med barn som lever i osäkra boendeförhållanden och så vidare ska minska. Det finns en rad mål och delmål för detta. Sedan ska det vara realistiska mål. Det vädjar jag också till partier som Miljöpartiet att sträva efter. Visst finns det kommuner i Sverige som har en nollvision – inget barn ska bli föremål för avhysning – men de har ändå barn som blir föremål för avhysning.

Vi måste ställa oss frågan: Om det ändå inträffar att avhysning är oundvikligt, om det är ett barn som lever en vecka i månaden med sin kanske missbrukande pappa, måste vi kunna möta det barnet på bästa sätt. Allt annat är ansvarslost.

Detta med att Miljöpartiet inte skulle ha varit involverat: Alla partier fick erbjudande om att få dragningen av hemlöshetsprogrammet i förväg, så det har funnits möjlighet till dialog. Jag hoppas att vi framöver kan fortsätta dialogen i detta viktiga arbete. Men möjligheten har verkligen funnits.

Anförande nr 201

E i v o r K a r l s s o n (MP): Vi i Miljöpartiet tycker att det är bra att det kommer ett program för att motverka hemlöshet, men ett sådant program måste vara väl underbyggt. Om det finns en eller några saker som inte passar, som inte är tillräckligt utredda och inte har tagits i beaktande, bör ärendet kunna återremitteras. Det gäller hemlösa EU-medborgare – jag vet inte om ni har haft det uppe så mycket. Det gäller även barnfamiljer som vräks. Det har ju pågått länge, och vi har många gånger sagt att det behövs en särskild handläggare som har hand om dessa familjer i riskzonen.

Det finns en hel del som vi skulle kunna förbättra om vi återremitterar ärendet.

Anförande nr 202

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att någon av oss kan säga att vi inte blir berörda när vi i vår vardag möter människor i hemlöshet – tänk att inte ha en dörr att kunna stänga, där jag känner att jag är hemma, att det är mitt eget. Ingen ska behöva uppleva hemlöshet. Ändå är det så i vardagen för en hel del stockholmare.

Vi kan dock glädjas över att den totala hemlösheten minskar. Det är positivt att 78 procent har lämnat sin hemlöshet efter fyra år. Men det måste bli ännu bättre.

Det program för att motverka hemlöshet som vi i dag fattar beslut om är ett steg i rätt riktning. Det handlar om långsiktiga placeringar för att ge en tryggare tillvaro. Jag hörde någon som jobbar mycket med hemlöshetsfrågor säga att det framför allt gäller att jobba och se till att inga fler ungdomar kommer in i hemlöshet. Det handlar också om att stötta äldre personer och naturligtvis alla däremellan. Men att det just minskar i bägge ändarna såg han som en förutsättning för att komma vidare i detta arbete.

I programmet för att motverka hemlöshet har vi tre viktiga utgångspunkter. Det handlar om det förebyggande, just att se till att inga kommer in i hemlöshet, att möta den akuta hemlösheten och framför allt steget vidare till eget kontrakt och sysselsättning.

Hemlösa är inte en grupp människor utan enskilda personer, precis som alla vi andra, med olika situationer i livet förutom hemlösheten. Det är därför oerhört viktigt att varje person, varje familj, ska få stöd och hjälp utifrån sin egen situation. De måste själva vara med i planeringen för att kunna gå vidare. Det handlar både om bostad och om arbete.

Bostad först har vi redan sett flera positiva exempel på, och vi är alla överens om att vi ska gå vidare där. Men vi har också sett att en aktiv skuld- och budgetrådgivning är en viktig åtgärd för att kunna visa positiva resultat. Naturligtvis är det prioriterat att barn inte ska behöva uppleva att familjen blir vräkt. Förseningar med hyresbetalningar måste snabbt kunna åtgärdas för att förebygga vräkningar.

Ett riktigt framgångsrikt arbete, menar jag som kristdemokrat, uppnår vi när vi tillsammans med det civila samhället – föreningsliv, frivilligorganisationer och kyrkor – arbetar för att motverka hemlösheten. Vi har redan kunnat visa på det i det arbete som pågår, och jag tror att det är så arbetet ska gå vidare för att vi ska nå det mål som vi alla är överens om: att ingen person ska behöva bli vräkt eller hamna i hemlöshet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 203

Ole - J ö r g e n P e r s s o n (M): Ordförande! Jag tycker faktiskt att det här är en stor dag. När kommunfullmäktige nu beslutar om stadens första hemlöshetsstrategi är det ett exempel på att stadens politiska ledning fungerar som bäst när vi över blockgränserna kan ta ett gemensamt ansvar för våra mest utsatta invånare.

Att motverka och förebygga hemlöshet är nämligen ett av våra mest prioriterade områden, helt enkelt därför att politiken alltid måste vara stark där individen ibland är bräcklig och svag. Därför finns det all anledning att berömma Stockholms socialdemokrater för att de är med och tar det ansvaret tillsammans med oss.

Stockholm har aldrig haft så få hemlösa som nu. Antalet individer som vistas på härbärgen har nästan halverats på tio år. 78 procent lämnar hemlösheten efter fyra år. Det är bra, men det måste bli bättre. För att uppnå det är viktiga verktyg vräkningsförebyggande strategier, skuld- och budgetrådgivning samt tillgång till lägenheter.

Det är viktigt för oss att använda en strategi där forskning, evidens och internationella erfarenheter står i fokus. Hemlösa ska inte utsättas för en socialpolitisk experimentverkstad och experimentlusta, utan de metoder vi använder oss av ska ha sin förankring i metoder som faktiskt fungerar, både på kort och på lång sikt.

Vi har tre viktiga utgångspunkter för arbetet: förebygga, möta akut hemlöshet och steget till eget kontrakt och sysselsättning. Lika viktigt som boendet i sig är att få ut människorna i sin egen försörjning. Alla behövs i byggandet av Stockholm.

Det finns några särskilda grupper som vi vill peka ut som särskilt utsatta och som vi inte vill ska bo på härbärgen och akutboenden. Det handlar om unga, barnfamiljer och äldre. Därför är det också viktigt att ha en klar strategi för att förebygga vräkningar av barn. Jag menar att det finns i den strategi som nu har lagts fram. Men det måste vara realistiska strategier. Det är helt klart att vi aldrig kan se till att inget barn någonsin kommer att vräkas från till exempel ett andrahandsboende. Det viktiga är att vi måste ha strategier för att möta detta när det sker.

För mig är det också särskilt viktigt att lyfta fram projektet Bostad först. Erfarenheterna är väldigt goda, och jag är övertygad om att fler missbrukare genom detta kommer att lyftas ut ur både hemlöshet och missbruk i framtiden. Därför är det också väldigt glädjande att antalet bostäder i Bostad först nu ökar från 30 till 60.

Slutligen: Vi klarar inte av detta arbete utan ett samarbete med frivilligorganisationer. Samarbetet med frivilligorganisationer och enskilda personer är och måste vara en hörnsten i stadens sociala arbete, och det framgår klart och tydligt av detta program att det är precis det vi strävar efter.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 27 Ändrade riktlinjer för tobaks- och folkölstillsynen samt kontroll av receptfria läkemedel

Förslag från socialnämnden (utl. 2014:70)

Anförande nr 204

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag tänkte fatta mig ganska kort.

Vi har förändrat riktlinjerna för tobaks- och folkölstillsynen samt kontroll av receptfria läkemedel. De stora förändringarna i ärendet handlar om att JO nu återigen har gett oss kommuner möjlighet till kontrollköp, vilket kommer att hjälpa oss att upprätthålla tillsynen. I riktlinjerna föreslås också en viss avgiftshöjning, men det är efter självkostnadsprincipen – man tar inte ut en högre avgift än vad detta arbete kostar.

Det är en viktig del i vårt förebyggande arbete ute i stadsdelarna, och vi har många preventionssamordnare och andra som är ute och gör ett aktivt jobb. Därför kommer vi att få lite goda exempel från en av de stadsdelar som sköter sig allra bäst i arbetet med tillsyn och förebyggande, och det kommer min kollega Johanna Sjö att återkomma till.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 205

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det är jättebra att man tar fram nya riktlinjer, men det är en sak man måste tänka på som jag tycker är väldigt viktig i den här frågan. Det är därför vi har lagt en reservation. Det gäller cigaretter och liknande.

Det är en tung kriminell verksamhet som det här förekommer i, och man ska inte skicka ensamma tjänstemän för att göra sådana här kontroller. Här måste man ha en backup, ha bra kunskap och veta vad det är för verksamhet man sysslar med. Det här är en tung verksamhet, liksom inom restaurangnäringen. Man skulle aldrig skicka in bara en restaurangkontrollant, utan man har flera.

Sedan är det den ekonomiska biten, som stadsdelarna behöver ha hjälp med. Verksamheten är inte riktigt finansierad, och nu kanske man ska öka resurserna. Det är det vår reservation handlar om. Annars säger jag ja till det hela.

Anförande nr 206

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! I riktlinjerna ingår att visst ensamarbete kan förekomma, men det finns särskilda skäl. Upplever man det som hotfullt har man självklart rätt att gå två och två. Det är en bedömning som görs ute i stadsdelarna beroende på situationen. Ibland kan det vara en lokal Icaaffär som säljer receptfria läkemedel, och ibland behöver man gå bakom disken hos en liten tobakshandlare och så vidare. Det beror lite på var man gör tillsyn. Man kan gå två och två.

Anförande nr 207

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag tänkte bara: Var försiktig!

Anförande nr 208

J o h a n n a S j ö (M): Fru ordförande, kära kommunfullmäktige! Jag skulle vilja lyfta upp att vi på Östermalm har satsat på fältassistenter och preventivt arbete under många år och successivt har ökat insatserna. På detta område, precis som på alla andra områden, räcker det inte att vilja väl, som vi vet. Det gäller att veta vad man ägnar sig åt också.

Därför vill jag ta tillfället i akt att lyfta fram vår fantastiska fält- och preventionsenhet på Östermalm, som jag hoppas att ni ser på bild. Det är Conny Carlsson och hans kolleger AnnCi, Arne, Håkan och Jamila. De har arbetat fram en ny modell, Östermalmsmodellen, som har varit mycket framgångsrik och, om jag får skryta lite, varit en förebild både inför dagens program och i andra delar av länet. De vann stadens förnyelsepris i höstas tack vare sitt idoga arbete.

De jobbar främst med att besöka handlare. De ägnar sig åt detektivarbete och har ett nära samarbete med närpolisen. De lägger mycket tid på att informera handlarna både om vad som gäller och varför det är viktigt. 96 procent av ungdomarna som missbrukar cannabis använder också tobak. Våra fantastiska preventionsarbetare informerar alltid närpolisen innan de gör tillslag. De gör inspektioner alla dagar i veckan, både på dagtid och sent på kvällarna och tidiga nätter, så att handlarna aldrig någonsin ska kunna slappna av utan alltid veta att fält- och preventionsenheten är där och håller koll.

De arbetar alltid två och två. Det är någonting som de har fattat beslut om på Östermalm, för de tycker att det är tryggast och säkrast. De kontrollerar utrymmen under disk, bakom disk och inne i lokalerna. De hittar gömmor, lådor och luckor på de mest osannolika platser. Det är fantastiskt bra. Finner de olagliga varor anmäls såklart brott, och de har, som sagt, ett mycket nära samarbete med polisen.

De har lyft upp professionalismen, vilket jag också tror är väldigt viktigt i det här. De bär alltid yrkeskläder med stadens logga. De visar alltid tjänstekort. De handlar inte i de butiker de besöker, och de låter sig inte bjudas på någonting, inte ens ett äpple eller en kopp kaffe – de ska vara strikt professionella. Det kan låta enkelt, men det är ganska viktigt att hålla de här raka rören.

Dagens ärende ger goda förutsättningar för att Östermalms fält- och preventionsenhets väl utarbetade modell ska kunna komma till nytta i hela staden och därigenom minska möjligheterna till brottslig verksamhet och bättre skydda våra ungdomar.

Anförande nr 209

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Jag håller helt med Johanna. Vi sitter i samma stadsdelsnämnd, och från Miljöpartiet har vi också besökt fältarna, just för att de lyckas så bra.

I ärendet säger Östermalms stadsdelsförvaltning och fältarna att förvaltningen anser att det i riktlinjerna bör anges att tillsynsbesöken i allmänhet ska göras av två personer. Det är jätteviktigt, och när vi har besökt dem har de påpekat att det är en grundförutsättning för deras arbete. Oavsett om man går in till en Icabutik behövs den här tryggheten, för man kan hitta olämpliga saker var som helst och man kan inte ta någonting för givet.

Jag tycker därför att det är lite synd att det inte står med, just när ni har utarbetat en så bra modell. Vet du varför det inte står med?

Anförande nr 210

J o h a n n a S j ö (M): Nu sade ju socialborgarrådet hur det kommer sig. Det handlar om riktlinjerna, som är övergripande för staden, och sedan är det upp till varje enskild stadsdelsnämnd om man vill säkerställa att det är två som är ute varje gång. På Östermalm har de valt att alltid vara två, för de har uppfattat att det alltid är en bra lösning. Det finns ingenting som hindrar andra stadsdelar att ha exakt samma tänk och upplägg. Men här har vi ett ”dragspel” mellan socialnämnden och stadsdelsnämnderna, och det får vara upp till dem att anpassa sig till situationen.

Jag tycker att det är bra att de hos oss på Östermalm alltid går två, eftersom de ofta är i mycket små butiker med utrymmen som är lite skrymselaktiga och det är nära till båtarna, smuggelsprit och sådana saker. Men hur det ska vara i riktlinjerna överlåter jag till Anna König Jerlmyr att avgöra.

§ 29 Motion om återvinningsparker i anslutning till återvinningscentraler (utl. 2013:177)

Motion om torrkonservering av hushållsavfall (utl. 2013:193)

Anförande nr 211

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte först prata om den motion som handlar om återvinningsparker. Motionen skrevs och lämnades in i april 2013, så det är klart att det har hänt en hel del saker sedan dess. Man kan säga att motionen var ganska förutseende, för en del saker som står i motionen verkar vara på gång.

Jag refererar till den verksamhet som i dag finns i Göteborg på en återvinningscentral som heter Alelyckan, där man har en ganska stor verksamhet med tre aktörer som tar emot och bedriver försäljning av saker som lämnas på återvinningsstationerna och kan betraktas som produkter som kan säljas på olika sätt.

Tanken med motionen är alltså att ha en försäljningsanläggning vid återvinningscentralerna, där man i dag samlar in de olika transportererna. Någon kör dit grejerna, och sedan ska någon transportera bort sakerna från våra återvinningsstationer till ett ställe där de ska säljas. För att minska transportererna skulle man till exempel kunna tänka sig att ha försäljningen direkt vid återvinningscentralerna. Jag tror att det skulle kunna minska transportererna väldigt mycket. Folk åker dit och lämnar saker som skulle kunna fungera för någon annan.

Jag tycker att majoriteten ser ganska positivt på motionen, och egentligen skulle man från majoritetens sida kanske ha kunnat bifalla intentionerna i motionen.

När jag läser svaret på motionen ser jag att man resonerar om någon typ av tävling som skulle vara utlyst under hösten 2013. Det skulle vara en typ av arkitekttävling där man ritar på nya typer av återvinningscentraler. Mig veterligen är ingen sådan tävling utlyst. Det vore intressant att höra lite grann om hur långt jobbet med en sådan tävling har gått och om den alls är utlyst.

Jag har också tagit upp att man måste flytta återvinningscentralen vid Östberga. Den är alldeles för liten och har dålig kapacitet, och det är alltid köer där. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har skrivit som svar på motionen: ”Inom ramen för planeringen för Årstafältet finns i dagsläget inga beslut om flytt av verksamheten eller annan användning av marken.” Då undrar jag vad som gäller. Ska vi ha kvar den här återvinningsstationen när man bygger hela nya Årstafältet?

Jag yrkar bifall till bägge motionerna.

Anförande nr 212

B o A r k e l s t e n (M): Fullmäktige, fru ordförande! Jag kunde ha tagit replik, men jag hade skrivit ihop lite grann. Malte har väckt båda motionerna, och jag tänkte börja med den som handlar om återvinningsparker.

Den motionen ligger alltså i linje med det arbete som bedrivs i staden och de ambitioner som finns i avfallsplanen. Att göra det möjligt att återvinna allt material på detta vis för att minska mängden grovavfall är viktigt för både staden och

Alliansen. Därför pågår det redan ett aktivt arbete med att öka möjligheterna att ha återbruk. I dag finns det återbruk för möbler på tre av de fem återvinningscentralerna, och när det gäller kläder har man återvinning på alla fem. Anledningen är att det är platsbrist på dessa centraler. Det går inte att ha försäljning där – det finns ingen chans.

Den möbelinsamling som finns sker i dag av privata aktörer, och det tycker vi är positivt. Det kan också nämnas att det finns en väl utvecklad privat återbruksmarknad, där man har fler än sju miljoner besök varje vecka på olika nätsidor.

För att återkomma till Östberga, som du pratade om, jobbar trafik- och renhållningsnämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden på en eventuell flytt av Östberga. Det är då stor prioritering på återbruk, om man kan hitta en lämplig tomt. Utrymmesbristen kräver alltså innovativa och långsiktiga lösningar. Arbetet är påbörjat, med goda resultat, och utvecklas kontinuerligt i alla stadens nämnder och förvaltningar.

Med detta svar vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 213

M a l t e S i g e m a l m (S): Jag vet att det pågår ett sådant här arbete lite varstans, men jag tycker ändå att man skulle kunna titta över de här delarna.

Däremot är jag väldigt orolig för återvinningscentralen på Östberga. En flytt av den är helt nödvändig när man bygger Årstafältet, för då blir det ännu fler lägenheter och därmed ännu fler personer som kommer att nyttja den redan i dag trånga anläggningen. Jag blir då lite förvånad när jag ser att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning skriver i sitt svar att det inte finns några planer på en flytt eller har inletts ett arbete med detta. Det gör mig oroad.

Anförande nr 214

B o A r k e l s t e n (M): För närvarande är det så att när det gäller både Bromma och Östberga återvinningscentraler går anbudet ut den 1 januari 2015, och då tänker man inte förlänga avtalen med de entreprenörer som finns där. Man tänker lägga ut det på nytt, just av det skälet att man vill ha nytänkande och att återbruk ska prioriteras. För att kunna göra det måste man alltså hitta en ny tomt för Östberga, medan Bromma har utrymme. Det går i alla fall i motionärens tecken att man ska utnyttja mycket mer återbruk och att det ska drivas rationellt.

Anförande nr 215

S t e l l a n H a m r i n (V): Vi måste minska mängden avfall totalt sett och se till att det vi köper kan användas så länge som möjligt och så många gånger som möjligt. Då är det bra med återvinningsparker, precis som föreslagits, där man kan byta och köpa vardagliga prylar men gärna också göra enklare reparationer.

Det är ibland praktiskt att placera återvinningsparker i anslutning till återvinningscentraler, för där finns kompetent personal och möjlighet att slänga det som blir över.

Problemet för Stockholms del är ju, som vi hörde nu, att det knappast finns några återvinningscentraler och att det har skapats väldigt få under den tid som Alliansen suttit vid makten. Nu är strategin för Alliansen att förlita sig på samarbete med våra grannkommuner. Det är inget fel i och för sig, men då förlorar man möjligheten till den här lösningen, i varje fall att de finns under vår kontroll. Då hamnar de under grannkommunerna, som vi inte kan påverka.

Därför är det viktigt med nya återvinningscentraler. Det är en fråga om prioritering i första hand.

Borgarrådet lyfter upp frågan om de ideella organisationernas arbete, och det är självklart att vi måste hitta på något sätt att samarbeta med de organisationerna. Men privata bolag vill vi absolut inte ha med, och speciellt inte vid våra återvinningscentraler.

Beträffande motionen om torrkonservering tycker jag mig se att Alliansen har tänkt till en gång ytterligare sedan motionen var uppe i miljönämnden, då vi diskuterade den en del. Svaret nu förefaller mig ganska okej. Torrkonservering är en ny metod, säkert med både för- och nackdelar men som det är absolut värt att följa upp.

Stöd till Vänsterpartiets reservation om återvinningsparker!

Anförande nr 216

B o A r k e l s t e n (M): Fru ordförande! Nu kan jag ta ett lite snabbare svar, till Malte i första hand, och det gäller torrkonservering av sopor.

Det är alldeles riktigt, som motionären säger, att man har haft ett bra försök nere i Göteborg. Det projektet är avslutat – det fortsatte inte. Stockholm har alltså en väldigt ambitiös inställning till detta med avfallshantering. Enligt den budget som vi lade 2013 ska det nationella målet om att nå 50 procents insamling 2018 hållas, och vi tycker att klimatfrågan är väldigt viktig. Men den maskin som man använde där nere har för höga kostnader och är alldeles för utrymmeskrävande, och av det skälet vill man inte fortsätta. Varken kommunen eller de som äger maskinen vill göra det i dag.

Stockholm Vatten framhåller också på sitt expertområde att torrkonservering innebär att mer vatten måste tillsättas. De vill hellre att avfallet går till rötning så fort som möjligt – det ska inte torka – för att man ska göra biogas av det, och då går det inte åt lika mycket vatten.

Den enhet som ansvarar för renhållningen i staden tillämpar det mest resurseffektiva avfallssystem som finns för närvarande och följer den tekniska utvecklingen på området hela tiden.

Jag har redan yrkat bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, men jag gör det en gång till i fråga om torrkonserveringen för säkerhets skull.

Anförande nr 217

M a l t e S i g e m a l m (S): Ja, det var ett försök som man hade i Göteborg. Problemet var att man fraktade sakerna till Borås där man hade röttningsanläggningen, och det blev lite långt.

Men om man funderar lite grann med nytänkande på de här sakerna inser man att transportererna kan minska otroligt mycket om produkterna efter torrkonservering suggs upp och sänds in i systemet för att sedan bli biogas. Det är mer automatisering. Framför allt skulle man kunna bygga upp små hus redan från början där man använder sig av detta.

Nu har den innovatör som började med det här systemet utvecklat det ytterligare, och man tittar på om det skulle gå att göra torrkonservering direkt i fastigheterna, att ha det under diskbänken på något sätt. Det skulle innebära att de boende i stort sett har det torra materialet i en påse som de lägger i ett speciellt kärl som hämtas några gånger per år.

Anförande nr 218

B o A r k e l s t e n (M): Det är precis det som vi säger att man håller på att titta på, de senaste tekniska kunskaperna, för att se om det är möjligt att göra på det sättet. Det har också varit ett prov där man har kört det i avfallskvarnar, men det blev inte lika populärt. Som motionären helt riktigt säger finns det olika sätt att lösa det här på, och man prövar det. Men det måste vara ekonomiskt lönsamt, och det har man ännu inte fått det att bli.

Anförande nr 219

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Ordförande! Vi i Miljöpartiet tycker att motionen om återvinningsparker i anslutning till ÅVC:er är väldigt bra. Den är helt i linje med den politik som vi för. Att se avfall som en resurs måste vi börja göra i vårt samhälle. Vi har börjat göra det lite i staden, men inte alls tillräckligt mycket. Det är också ett sätt att minska resursslöseriet – en fullt fungerande stol kan bli en annan stol, i stället för att som nu malas ned, krossas och brännas.

I dagsläget finns det inte någon återvinningscentral eller återvinningspark i Stockholms innerstad. Sedan Vanadisberget stängdes är det helt tomt. Det är jättesvårt där. Även om det kör runt en lastbil räcker det inte. Det är få som utnyttjar det. Därför skulle vi vilja se ett initiativ för att försöka hitta nya platser, som Vanadisberget. Det var en gång ett miljöpartiinitiativ som gjorde att man inventerade de bergrum som fanns. Det finns massor med fler bergrum att inventera för att se möjligheterna.

Vi hörde Helena Bonnier prata om Stockholm Vatten och Loudden som tömmer diverse bergrum. Det finns runt Hjorthagenberget, och det finns olika bergrum vid Norra länken.

Vi tycker att man kan se över det här och möjliggöra för Stockholms invånare i city att både återvinna och lämna till återbruk. Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 220

B o A r k e l s t e n (M): Du vet också varför man inte kunde fortsätta att ha kvar Vanadisberget. Det var ju en del problem med kontrakt och annat. Men det finns utrymmen i berget som man håller på att undersöka för att se om det finns möjlighet att ha det som ett ställe där det går att lämna in olika saker. Hur mycket som sedan kan lämnas där beror på hur stort utrymme man kommer åt i början. Men man jobbar med frågan och hoppas att så småningom kunna öppna Vanadisberget igen.

Anförande nr 221

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det låter jättebra. Det är bara det att det har gått ganska många år sedan det stängdes. När jag satt i trafik- och renhållningsnämnden hoppades vi att vi skulle kunna öppna det inom ett år, men det har inte gått att lösa. Vanadisberget är *en* sådan plats, men vi är många i Stockholms innerstad och det skulle behövas fler. Man skulle önska att det till exempel planerades för något i Norra Djurgårdsstaden, och stort och utbyggt. Alla ska inte behöva ta sig till Vanadisberget, utan det kanske räcker för dem som bor i det området. Gärna fler platser runt om i staden!

§ 31 Motion om skapandet av idrottsmöjligheter på Kungsholmens skolgårdar (utl. 2013:97)

Anförande nr 222

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Bakgrunden till att Emilia och jag skrev motionen var att det ser ut som det gör dels på våra skolgårdar – alltför ofta ganska trista skolgårdar som inte uppmuntrar till fysisk aktivitet – dels bland Stockholms barn och ungdomar. Närmare 30 procent av barnen i mellanstadiet är fysiskt inaktiva, över 30 i högstadiet och närmare 40 på gymnasiet. Vi ska inte låta oss luras av att ungdomarna ofta går klädda i sportkläder – de sportar inte. En del gör det, men inte alla.

Tyvär är de inte bara fysiskt inaktiva på det sättet att de inte tränar. Allt fler är dessutom stillasittande. Nya rön visar att stillasittandet i sig medför en negativ effekt för hälsan. Det har naturligtvis flera orsaker. Det är detta med datorer, att man sitter framför datorn, som barn och ungdomar gör nu för tiden. Det kan också handla om osäkra cykelvägar, som gör att man blir transporterad till skolan och så vidare.

Många gånger är det tyvärr svårt att aktivera den här gruppen. Det vet man. Man har gått ut och frågat en del om de skulle vilja röra mer på sig och varför de inte gör det. De svar man får är naturligtvis olika. En del vill röra sig mer men värjer sig mot den regelbundenhet som det innebär att göra det i en förening, att ha givna tider att träna på, och skulle vilja röra på sig lite då och då. Sedan finns det en grupp som är nöjd med sin inaktivitet och tycker att det är helt okej.

Jag tycker ändå att siffrorna på inaktiviteten bland våra barn och ungdomar är lite alarmerande. Man kan inte riktigt överlåta åt idrottsföreningar att klara det här. De gör redan i dag fantastiska insatser. Däremot är det så att Stockholms barn och ungdomar går i skolan, och jag tror att det betyder mycket hur vi utformar våra skolgårdar, så att de uppmuntrar till rörelse och aktivitet på raster utan att det är organiserat. Vi måste göra någonting.

Bifall till motionen!

Anförande nr 223

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Det är en bra motion ni har skrivit, tycker vi. Svaren visar också alldeles tydligt att ingen egentligen är emot att se till att skolgårdarna på Kungsholmen utnyttjas för att man ska kunna röra sig.

Vi har sett att det är lätt att fastna mellan nämnderna och förvaltningarna, och vi anser att det är viktigt att utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen och Sisab verkligen gör någonting, att de jobbar fram bra förslag och inte sitter och väntar på varandra. Vi i Miljöpartiet anser också att det kan vara en idé att fundera på om det måste vara just konstgräsplaner. Det kanske finns andra möjligheter också, men vi säger inte exakt vad det ska vara.

Kort sagt tycker vi att det är en bra motion, och jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 224

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Vi i Vänsterpartiet tycker också att det här är en viktig motion. Vi har under lång tid föreslagit att man ska bygga så kallade multifunktionsanläggningar, alltså mindre idrottsplatser där barn och ungdomar kan utöva olika idrotter. Innanför tullarna råder det brist på både inomhus- och utomhusanläggningar. Den här motionen lyfter fram just bristerna på Kungsholmen, men det gäller runt om i staden.

Alla pratar gott om hur viktigt det är att se till att barn och ungdomar rör sig, för att de ska odla en rörlig kultur och för att de ska må bra och förhoppningsvis prestera bra i skolan. Det finns en koppling mellan fysisk aktivitet och en bra skolprestation.

Det är ingen som tycker annorlunda i den här församlingen, som sagt, men utöver vackra formuleringar krävs det att man sätter handling bakom orden och avsätter resurser. Som det ser ut nu finns det inga resurser för att bygga mindre aktivitetsplatser för barn och ungdomar. Det räcker inte att hänvisa till det idrottspolitiska programmet som vi har tagit fram, utan man måste också se till att det finns resurser.

Därmed, ordförande, yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 225

Borgarrådet E d h o l m (FP): Även jag tycker att det här är en intressant och bra motion, och jag tror att det också framgår av motionssvaret. Nu har det runnit rätt mycket vatten under broarna sedan motionen skrevs – det har gått nästan två år – och det har hänt ganska mycket sedan dess.

Ett antal skolgårdar har blivit bättre när man har renoverat. Jag tror att det var Ingegerd Akselsson som var inne på att man nog inte bara ska tala om konstgräsplaner, för man kan göra om skolgårdar så att de blir mer attraktiva att vara på kvällar och helger för alla barn, inte bara för dem som vill spela fotboll.

Ett fantastiskt fint exempel är Engelbrektsskolans skolgård, som numera är jättefin. Den är dock tyvärr stängd på kvällar, men den går att använda på dagtid i stor utsträckning. Att hitta skolgårdar som mer inbjuder till att leka, spela boll och så är viktigt.

När det gäller resurser har Sisab för innevarande budgetår, 2014, fått extramedel med ungefär 60 miljoner kronor för att satsa extra mycket på skolgårdarna under detta år. Men sedan måste det naturligtvis också till pengar från idrottsnämnden om man vill göra konstgräs. Det måste säkert också till pengar från stadsdelsnämnderna för att man ska få till stånd detta. Det behövs ett bättre ett samarbete. Och det behövs bättre möjligheter att boka de idrottsanläggningar som finns runt om i staden. Där är vi inte riktigt hemma än. Det finns fortfarande idrottslokaler i våra skolor som inte utnyttjas på ett så effektivt sätt som man skulle kunna önska.

I huvudsak tycker även jag att det här är en bra motion, och det är därför den är mycket välvilligt behandlad. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 226

J a r i V i s s h e d (S): Jag började med att säga att bakgrunden till att vi skrev motionen var att det ser ut som det gör. Jag skulle tycka att det var intressant om man inventerade våra skolgårdar.

När man skriver en sådan här motion tycker alla att den är bra, och den får bifall från alla håll. Till slut kramas den ihjäl, och så händer det ingenting i alla fall. Gör något!

Anförande nr 227

Borgarrådet E d h o l m (FP): Min poäng var att det görs en hel del. Nu rustas till exempel Kungsholmens grundskola upp, och skolgården där kommer att förändras i grunden. Det sker ju en sådan förändring när man bygger om skolor i huvudsak. Sedan finns det säkert skolgårdar där man skulle kunna göra mer även om man inte bygger om. Men i ganska många av de skolor som nu kommer att renoveras och byggas om gör man någonting åt skolgården. Då går det helt i linje med det du säger, att man i dag har en annan syn på hur skolgårdarna ska vara utformade, just så att de verkligen uppmuntrar till lek och aktivitet. De jättestora grusplanerna där det inte fanns någonting är ett minne blott i dag, och det ska vi alla vara glada för. Det sker faktiskt ganska mycket.

Anförande nr 228

M e h d i O g u z s o y (V): När du pratar om Kungsholmen, Lotta, som handlar om just idrottsmöjligheter och fysiska aktiviteter kan jag inte låta bli att tänka på att ni har varit med och beslutat att man ska ianspråkta idrottsmark på Stadshagens idrottsplats. Man ska bygga bostäder för att det finns behov av bostäder. Vi säger konsekvent nej till att bebygga idrottsmark om det inte finns en fullgod kompensation. Men ni har, som sagt, beslutat att man ska bygga, att man ska ianspråkta idrottsmark för bostadsbyggnation. Då är det desto viktigare att se till att det finns lite halvbra kompensation, i form av att man bygger, som Vänsterpartiet har föreslagit, så kallade multifunktionsanläggningar där barn och ungdomar oorganiserat kan utöva fysisk aktivitet.

Anförande nr 229

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag håller med om det. Det är självklart så att vi måste, tror jag, bygga fler anläggningar, eller vad man ska kalla det, dit alla ungdomar är välkomna att komma med sin fotboll under armen för att spela, i stället för anläggningar som är låsta och stängda. Då är just skolgårdarna en sådan möjlighet. De är möjliga att göra om, och de är i regel ganska öppna även på helger och kvällar. Det ska man se över, tycker jag. Men det finns en sådan utveckling på gång, och vi är i dag duktigare på det än vad vi har varit tidigare.

Sedan måste vi göra mycket mer, till exempel när det gäller att tillgängliggöra gamla gymnasalar. Det finns fortfarande en del sådana som är stängda. Sedan har vi ibland också en konflikt med grannar som vi måste hantera. En del grannar tycker att barn bullrar för mycket och vill därför att skolgårdarna ska vara stängda på kvällstid och under helger. Jag tycker att det är helt oacceptabelt. Barn måste få låta och stoja i en stad.